



**Europejski Kongres**  
Małych i Średnich Przedsiębiorstw

---

*Nauka - Biznes - Samorząd **RAZEM DLA GOSPODARKI***

# **REKOMENDACJE**

## **RECOMMENDATIONS**

KATOWICE 2013

## PATRONATY HONOROWE / HONORARY PATRONAGE

# PREZYDENT.PL



Przewodniczącego Komisji Europejskiej  
José Manuela Barroso

Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej  
Bronisława Komorowskiego



Przewodniczącego Parlamentu Europejskiego  
Martina Schulza

## ORGANIZATOR / ORGANIZER



## WSPÓŁORGANIZATORZY / CO-ORGANIZERS



## WSPÓŁGOSPODARZE / CO-HOSTS



Szanowni Państwo,

Zakończył się III Europejski Kongres Małych i Średnich Przedsiębiorstw w Katowicach. 3 dni owocnych debat, spotkań, nawiązywania nowych kontaktów biznesowych – także w środowisku międzynarodowym – już za nami. Inaugurację uświetnili swoją obecnością między innymi: Prezydent RP Bronisław Komorowski, Wiceprzewodniczący KE, Komisarz ds. Przemysłu i Przedsiębiorczości Antonio Tajani, Premier rządu RP w latach 1997-2001, Przewodniczący Parlamentu Europejskiego w latach 2009-2012 Jerzy Buzek oraz Wicepremier, Minister Gospodarki Janusz Piechociński.

Dziękujemy Współorganizatorom, Współgospodarzom, Partnerom Kongresu oraz poszczególnych sesji, Członkom Komitetu Honorowego, Rady Programowej, Samorządowej Rady Patronackiej, Komitetu Organizacyjnego oraz Patronom Medialnym, dzięki którym organizacja tak dużego wydarzenia była możliwa i zwieńczona była ogromnym sukcesem.

Nastal czas podsumowań, wyciągania wniosków i dalszej pracy nad polepszeniem warunków rozwoju sektora MŚP w Polsce. Podczas wydarzeń organizowanych w ramach Kongresu wskazywano na wiele problemów, z którymi na co dzień borykają się przedsiębiorcy, a jednocześnie sugerowano wiele rozwiązań. Zebrane w ten sposób postulaty w formie rekomendacji, przekazujemy na ręce przedstawicieli Rządu, Parlamentu, Komisji Europejskiej, Parlamentu Europejskiego, władz samorządowych, samorządów gospodarczych, środowisk naukowo – badawczych oraz mediów.

Wyrażamy przekonanie, że warto położyć nacisk na aktywny dialog pomiędzy środowiskami zaangażowanymi w tworzenie ładu gospodarczego w Polsce. Pragniemy nadal kontynuować budowanie platformy do dyskusji i już dziś zapraszamy Państwa na IV Europejski Kongres Małych i Średnich Przedsiębiorstw, który odbędzie się w dniach 15-17 września 2014 roku.

The III European Congress of Small and Medium – Size Enterprises is over. 3 days of fruitful debates, meetings, establishment of new business contacts, also in an international environment, are already behind us. The Inauguration was honored by the presence of: President of Poland Bronisław Komorowski, Vice – President of the European Commission, Commissioner responsible for Industry and Entrepreneurship Antonio Tajani, Prime Minister of Poland in years 1997-2001 and President of the European Parliament in years 2009-2012 Jerzy Buzek, and Deputy Prime Minister and Minister of Economy Janusz Piechociński.

We would like to thank all the Co – organizers, Co – hosts, Partners of the entire Congress and particular sessions, Members of the Honorary Committee, Program Council, Self – Government Patronage Council, Organizational Committee and Media Patrons, thanks to whom organization of such great event was possible and crowned with success.

Now is the time to sum up, draw conclusions and work on the improvement of conditions for the development of the SME sector in Poland. During the events organized within the framework of the Congress, participants pointed to many problems that entrepreneurs encounter every day and suggested multiple solutions. We would like to hand over the demands, collected in the form of recommendations, to the representatives of the Government, Parliament, European Commission, European Parliament, self – government authorities, economic self – governments, scientific and research environments, and media.

We would like to express our belief, that more emphasis should be placed on developing active dialogue between environments involved in the process of creating economic order in Poland. We wish to continue building the platform for discussion and already today we would like to invite everyone to the IV European Congress of Small and Medium – Size Enterprises, which will take place on 15<sup>th</sup> – 17<sup>th</sup> September 2014.



**Tadeusz Donocik**  
Prezes Regionalnej Izby  
Gospodarczej w Katowicach  
/ President of the Chamber  
of Commerce and Industry  
in Katowice





**Bożena Lublińska-Kasprzak**  
*Prezes Polskiej Agencji Rozwoju  
Przedsiębiorczości*  
*/ President of the Polish Agency for  
Enterprise Development (PARP)*

PARP ma zaszczyt współorganizować największe wydarzenie sektora MŚP w Europie.

Mała i średnia przedsiębiorczość to najważniejszy sektor polskiej gospodarki. 99 proc. firm w Polsce to mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa. MSP wytwarzają blisko 50% PKB. Rozwój MSP w realny sposób przyczynia się więc do wzrostu gospodarczego, tworzenia nowych miejsc pracy oraz poprawy kondycji gospodarczej.

Naturalne jest zatem, że Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości jest współorganizatorem Europejskiego Kongresu Małych i Średnich Przedsiębiorstw.

Działania Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości koncentrują się na stymulowaniu i kreowaniu postaw przedsiębiorczych, wsparciu i rozwoju konkurencyjności przedsiębiorstw, kadr oraz instytucji otoczenia biznesu. Jednocześnie od początku swojej działalności Agencja angażuje się w działalność badawczo-analityczną, mającą na celu identyfikowanie potrzeb przedsiębiorców, celem wykorzystania tej wiedzy przy tworzeniu propozycji nowych instrumentów na rzecz przedsiębiorczości, innowacyjności i rozwoju pracowników.

Przedstawiciele PARP brali udział w kilkunastu panelach tematycznych. Między innymi na temat oferty instytucji otoczenia biznesu dla MSP, finansowania rozwoju i inwestycji w MSP, systemu praktyk i staży studenckich czy kształcenia umiejętności na potrzeby dynamicznej gospodarki.

Agencja przyczyniła się do wzmocnienia międzynarodowego wymiaru Kongresu organizując spotkanie agencji rozwoju przedsiębiorczości z innych krajów. PARP zaprosiła na Kongres przedstawicieli takich agencji m.in. z Rosji, Kazachstanu, USA, Portugalii, Estonii i Irlandii. Instytucje te zachęcają przedsiębiorców jak wykorzystać dostępne środki na rozwój innowacyjności małych i średnich firm.

Podczas Kongresu PARP podpisała porozumienia o współpracy z Państwową Służbą Ukrainy ds. Polityki Regulacyjnej i Rozwoju Przedsiębiorczości, z Izłą Handlowo-Przemysłową Republiki Kirgiskiej oraz z Portugalską Agencją ds. Konkurencyjności i Innowacji IAPMEI.

PARP zorganizowała też sesję plenarną pt. „Czy kryzys w Europie i na rynkach globalnych zagraża MŚP?“, podczas której zaprezentowaliśmy opinie polskiego biznesu na temat obecnej sytuacji gospodarczej w Polsce i na świecie. Jest to pierwsze w Polsce badanie realizowane w tak dużej skali, na reprezentatywnej grupie firm działających na terenie Polski. Na przestrzeni najbliższych pięciu lat, planujemy zrealizować dwadzieścia pięć edycji badań o bardzo różnorodnej tematyce, nawiązującej do aktualnych zjawisk, wyzwań i szans polskiej gospodarki. W trakcie kolejnych edycji będziemy chcieli też poznać najsilniejsze atuty rodzimego biznesu, a więc czynniki pozwalające na skuteczne konkurowanie na lokalnych i globalnych rynkach.

The Polish Agency for Enterprise Development has the honor to co – organize the largest event of the SME sector in Europe.

Small and medium – size entrepreneurship is the most essential sector of the Polish economy. 99% of all companies in Poland are micro, small and medium – size enterprises. SME generate almost 50% of GDP. Development of SME in a real sense contributes to the economic growth, creation of new workplaces and improvement of economic condition.

Thus, it is natural that the Polish Agency for Enterprise Development is a co – organizer of the European Congress of Small and Medium – Size Enterprises.

Actions of the Polish Agency for Enterprise Development are concentrated on stimulating and creating enterprising attitudes, supporting and developing competitiveness of enterprises, staff and business environment institutions. At the same time, since the beginning of its functioning the Agency has been involved in research and analytical activities with the aim of identifying the needs of entrepreneurs and using this knowledge to create the ideas of new instruments for entrepreneurship, innovations and development of employees.

Representatives of the PAED attended numerous discussion panels, including the ones on the offer of business environment institutions for SME, financing the development and investments in SME, systems of student practices and internships, and training of skills for dynamic economy.

The Agency contributed to expansion of the international dimension of the Congress by organizing a meeting of foreign agencies for enterprise development. The PAED invited representatives of such agencies from: Russia, Kazakhstan, USA, Portugal, Estonia and Ireland. These institutions will encourage entrepreneurs to take advantage of financial resources for the development of innovation of small and medium – size enterprises.

During the Congress, the PAED signed an agreement of cooperation with the Ukrainian State Service for regulatory policy and entrepreneurship, Chamber of Commerce and Industry of the Kyrgyz Republic and Portuguese Agency for SMEs and Innovation IAPMEI.

The PAED also organized a plenary session entitled “Is the crisis in Europe and on global markets threatening SME?” where we presented opinions of Polish business on the present economic situation in Poland and in the world. This is the first opinion poll on such a big scale in Poland that included a representative group of companies operating in Poland. Within the next five years, we are planning to implement twenty – five editions of studies on diverse topics, which relate to current phenomena, challenges and possibilities of the Polish economy. In next editions, we would also like to learn about the biggest advantages of the Polish business – factors that allow competing effectively on local and global markets.



### III EUROPEJSKI KONGRES MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORSTW W LICZBACH

Najważniejsze wydarzenie sektora MŚP w ciągu trzech dni zgromadziło najbardziej wpływowe osoby z kraju i z zagranicy. Zakończył się III Europejski Kongres Małych i Średnich Przedsiębiorstw, który w dniach od 16 do 18 września b.r. odbywał się w stolicy Górnego Śląska - Katowicach. 56 wydarzeń, 190 panelistów, 170 gości zagranicznych z 35 krajów i łącznie ponad 3500 uczestników!

Wśród Gości Honorowych znaleźli się Prezydent RP - Bronisław Komorowski, Antonio Tajani - Wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej, Komisarz ds. Przemysłu i Przedsiębiorczości, Janusz Piechociński - Wicepremier, Minister Gospodarki oraz Jerzy Buzek - Premier Rządu RP w latach 1997-2001, Przewodniczący Parlamentu Europejskiego w latach 2009-2012, którzy zaszczylili swoją obecnością uroczystość otwarcia Kongresu oraz sesję inauguracyjną.

Ważne dla rozwoju Polski małe i średnie przedsiębiorstwa, przy obecnym wychodzeniu z kryzysu potrzebują ze strony państwa reform, między innymi w zakresie stabilności i przejrzystości ładu prawnego, (...) Są 3 kluczowe obszary zmian, których domagają się polscy przedsiębiorcy: złe przepisy prawa podatkowego, restrykcyjne prawo pracy i nieefektywna biurokracja. (...) Mamy mniej dotkliwy kryzys, musimy więc być bardziej odważni w zabieganiu o zwiększenie konkurencyjności polskiej gospodarki.

**Bronisław Komorowski**  
Prezydent RP

Dzisiaj główną przewagą konkurencyjną musi być pogodzenie silnego indywidualizmu Polaków z wielką umiejętnością współpracy i współdziałania, czyli tego, czego się uczymy w ramach coraz większego umiędzynarodowienia - także naszej gospodarki, naszej przedsiębiorczości. To umiejętność nowej formy rywalizacji; nie poprzez walkę, ale poprzez współpracę i współdziałanie.

**Janusz Piechociński**  
Wicepremier, Minister Gospodarki

Należy dopilnować, aby Unia Europejska adekwatnie odpowiadała na wyzwania, które stoją przed małymi i średnimi przedsiębiorstwami. Panuje ogromna biurokracja, która paraliżuje działanie małych i średnich przedsiębiorstw. System rozwiązań prawnych raczej dławi niż wspiera przedsiębiorczość. MŚP muszą być jednym z filarów wspólnego rynku.

**János Vértés**  
Przedstawiciel Grupy Pracodawców Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego

Konkurencja na rynku Unii Europejskiej powinna być największym wyzwaniem dla decydentów politycznych.

**Janusz Steinhoff**  
Przewodniczący Rady Krajowej Izby Gospodarczej i Regionalnej Izby Gospodarczej w Katowicach

Myślę, że ten kongres powinien zakończyć się poważnym głosem - potrzebny jest nowy ład dla polskich przedsiębiorstw. Bo ład de facto mamy, ale nijak nie pasuje on do naszej dzisiejszej rzeczywistości.

**Andrzej Malinowski**  
Prezydent Pracodawców RP

Kongres stanowi jasny przekaz, że przedsiębiorczość jest naszym priorytetem. W województwie śląskim jest znakomity klimat nie tylko dla rozmów o biznesie, ale także dla realnych działań. To szczególnie istotne w kontekście nowego okresu unijnego programowania.

**Mirosław Sekuła**  
Marszałek Województwa Śląskiego

Niemożliwe jest wyjście z kryzysu koncentrując się tylko i wyłącznie na redukcji długu publicznego. Oczywiście to ważne, ale bez odpowiedniej polityki zorientowanej na przedsiębiorczość, bez przemysłu, bez małych i średnich przedsiębiorstw, bez dobrego rynku wewnętrznego - wyjście z kryzysu nie jest możliwe; nie jest możliwe wygenerowanie nowej liczby stanowisk pracy, nie jest możliwa praca nad wzrostem gospodarczym.

**Antonio Tajani**  
Wiceprzewodniczący KE, Komisarz ds. Przemysłu i Przedsiębiorczości

Kiedy uczestniczyłam po raz pierwszy w Kongresie w 2011 roku w Katowicach, byłam bardzo zainspirowana ambicją stworzenia zgromadzenia i forum dla MŚP, ale również ideą stworzenia wspólnego wydarzenia na poziomie ogólnoeuropejskim. W tej chwili, po 2 latach, fakt obecności Pana Prezydenta Bronisława Komorowskiego, przedstawicieli Parlamentu Polskiego, Parlamentu Europejskiego i szeroka delegacja przedstawicieli wszystkich krajów z Europy i ze świata, potwierdzają rangę tego wydarzenia. (...) Małe i średnie przedsiębiorstwa napędzają wzrost gospodarczy, są głównym źródłem innowacji i wprowadzania nowych produktów na rynek, ograniczają w ogromnym stopniu ubóstwo i wykluczenie społeczne. Są również ogromnym twórcą nowych miejsc pracy, szczególnie w innowacyjnych zawodach.

**Nadezhda Neynsky**  
Eurodeputowana, Przewodnicząca SME EUROPE przy Europejskiej Partii Ludowej

Parafrazując Prezydenta Kennedy'ego - nie pytaj co rząd może zrobić dla nas, tylko co my możemy zrobić dla gospodarki.

**Marek Goliszewski**  
Prezes Business Center Club

Diagnoza obecnej kondycji polskiej gospodarki, a w konsekwencji wypracowanie rozwiązań służących jej poprawie, to najważniejsze cele Kongresu organizowanego od 3 lat przez Regionalną Izbę Gospodarczą w Katowicach. Wspólny głos przedsiębiorców, przedstawicieli polskiego rządu, Komisji Europejskiej, Parlamentu Europejskiego, samorządów oraz instytucji otoczenia biznesu, to szansa na ułatwienie małym i średnim firmom prowadzenia biznesu oraz poprawę obecnego stanu gospodarki.

### III EUROPEAN CONGRESS OF SMALL AND MEDIUM – SIZE ENTERPRISES IN NUMBERS

Within three days, the most important event of the SME sector gathered most influential persons from Poland and abroad. III European Congress of Small and Medium – Size Enterprises, which took place from 16th to 18th September 2013 in the capital of Upper Silesia – Katowice, is over. 56 events, 190 speakers, 170 foreign guests from 35 countries and 3500 participants in total!

Among the Honorary Guests were: President of Poland - Bronisław Komorowski, Antonio Tajani - Vice – President of the European Commission, Commissioner responsible for Industry and Entrepreneurship, Janusz Piechociński – Deputy Prime Minister and Minister of Economy, and Jerzy Buzek – Prime Minister of Poland in years 1997-2001 and President of the European Parliament in years 2009-2012, who honored with their presence the opening ceremony and inaugural session of the Congress.

In the present process of getting out of the crisis, small and medium – size enterprises, so crucial for the development of Poland, need state reforms, also in the field of stability and transparency of legal order, (...). There are 3 key areas of changes that Polish entrepreneurs are demanding: bad rules of the tax law, restrictive labor law and ineffective bureaucracy. (...) We have had a less severe crisis, therefore we need to have more courage in striving for increase of competitiveness of the Polish economy.

**Bronisław Komorowski**  
President of Poland

Nowadays, the main competitive advantage has to be based on reconciliation of strong individualism of the Polish nation with its great ability to cooperate – something we have been learning in the developing process of internationalization, also of our economy and entrepreneurship. This is an ability of the new form of competition; not by competition but cooperation and joint actions.

**Janusz Piechociński**  
Deputy Prime Minister, Minister of Economy

We need to make sure that the European Union answers appropriately the challenges that small and medium – size enterprises face. There is a huge bureaucracy that paralyses actions of small and medium – size enterprises. The system of legal solutions tends to suppress rather than support entrepreneurship. SME have to become one of the pillars of the common market.

**János Vértés**  
Member of the Employers' Group of the European Economic – Social Committee

Competition on the European market ought to be the greatest challenge for political decision – makers.

**Janusz Steinhoff**  
Chairman of the Council of the Polish Chamber of Commerce and Chamber of Commerce and Industry in Katowice

I think that this congress should end in a serious voice – new order for Polish enterprises is needed. We do have an order, but it is in no way appropriate for our present reality.

**Andrzej Malinowski**  
Prezydent Pracodawców RP

The Congress constitutes a clear message that entrepreneurship is our priority. There is a great climate in the Silesian Voivodeship not only for business talks but also real business actions. This is especially crucial in the context of the new EU programming period.

**Mirosław Sekuła**  
Marshal of the Silesian Voivodeship

It is impossible to get out of crisis when focusing only and exclusively on the reduction of public debt. Of course, this is important, but without a proper enterprise – oriented policy, without industry, small and medium – size enterprises and good internal market, getting out of the crisis is not possible; it is impossible to generate new workplaces and work on the economic growth.

**Antonio Tajani**  
Vice – President of the European Commission, Commissioner responsible for Industry and Entrepreneurship

When I first participated in the Congress in Katowice in 2011, I was very inspired by the ambition of creating an assembly and forum for SME, but also the idea of creating a joint event on the Europe – wide level. In the moment, after 2 years, the fact of the presence of President Bronisław Komorowski, the representatives of Polish Parliament, European Parliament and a numerous delegation of representatives of all European countries and entire world, confirms the rank of the event. (...) Small and medium – size enterprises drive the economic growth, they are the main source of innovation and implementation of new products on the market, and, to a great extent, they limit poverty and social exclusion. They are also an important generator of workplaces, especially in innovation – related professions.

**Nadezhda Neynsky**  
Member of the European Parliament, President of the SME EUROPE of the European's People Party

Paraphrasing President Kennedy – ask not what our government can do for us – but what we can do for the economy

**Marek Goliszewski**  
President of the Business Center Club

Diagnosis of the present state of the Polish economy, and, as a result, the development of solutions serving for its improvement are the most important goals of the Congress organized for the third time by the Chamber of Commerce and Industry in Katowice. Common voice of entrepreneurs, representatives of the Polish government, European Commission, European Parliament, self – governments and business environment institutions gives an opportunity to facilitate running a business for small and medium – size enterprises and improve the present state of economy.

**SESJA INAUGURACYJNA: „ŁĄD GOSPODARCZY DLA MAŁYCH  
I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORSTW**

## REKOMENDACJE

1. Konieczność przeprowadzenia reform w celu wzmocnienia i stabilizacji warunków działania mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, nadanie nowej jakości ładowi gospodarczemu w naszym kraju.
2. Konieczność stworzenia prawnych warunków dla dalszego rozwoju firm i dla kreowania nowych miejsc pracy, potrzeba wzmocnienia spójności prawa, jego przewidywalności, wewnętrznej zgodności oraz zwiększenia partycypacji obywateli, ekspertów oraz organizacji społecznych w procesie oceny skutków regulacji prawnych.
3. Nawiązanie dialogu przedsiębiorców i polityków w procesie stanowienia prawa.
4. Ład gospodarczy wymaga sprawnego sądownictwa, wymiar sprawiedliwości powinien służyć obywatelom, dlatego należy wzmacniać mechanizmy egzekwowania prawa poprzez usprawnienie sądu i stworzenie nowych podstaw działania prokuratury.
5. Stworzenie przejrzystej ordynacji podatkowej, uproszczenie systemu podatkowego, zwiększenie nacisku na dyscyplinę i na terminowe rozpatrywanie spraw przez organy podatkowe, a także na wzmocnienia praw obywatela. Dostosowanie kodeksu pracy do rzeczywistości małych i średnich przedsiębiorstw, z których ogromna większość to przedsiębiorstwa rodzinne, także z punktu widzenia możliwości godzenia wszystkich funkcji rodzicielskich, biznesowych.
6. Stworzenie warunków dla małych i średnich przedsiębiorstw do współpracy lokalnej i do współpracy międzynarodowej, a także do funkcjonowania w ramach izb, klastrów oraz do współpracy pomiędzy biznesem, nauką, administracją, samorządem terytorialnym.
7. Konieczność podjęcia prac ustawodawczych dotyczących samorządu gospodarczego.
8. Przeznaczanie funduszy publicznych na badania, upowszechnianie ich wyników oraz rozwój innowacji.
9. Implementacja nowoczesnych rozwiązań w tradycyjnych branżach gospodarki wsparta funduszami na badania i rozwój innowacji.
10. Znaleźnienie skutecznych rozwiązań prawnych i organizacyjnych w celu obniżenia kosztów funkcjonowania przedsiębiorstw.
11. Promocja postaw przedsiębiorczych w programach edukacyjnych.
12. Rozwijanie i budowanie długotrwałych relacji między biznesami a instytucjami finansowymi.
13. Potrzeba poszukiwania nowych form innowacyjnego finansowania – źródła kapitału hybrydowego, wspólnych inicjatyw partnerskich.
14. Właściwa ochrona własności intelektualnej.
15. Zmiana i unowocześnienie przepisów wizowych dla rozwoju sektora turystycznego i dla stworzenia warunków do współpracy międzynarodowej.
16. Przyspieszenie wdrożenia procesu cyfryzacji.
17. Podpisanie porozumienia nt. monitoringu wdrażania zaleceń z Kongresu.

### Adresaci rekomendacji:

- Parlament Europejski
- Komisja Europejska
- Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny
- Administracja rządowa
- Administracja samorządowa
- Instytucje samorządu gospodarczego
- Przedsiębiorcy i ich organizacje
- Uczelnie wyższe, jednostki badawczo-rozwojowe
- Publiczne instytucje otoczenia biznesu

### Diagnoza stanu obecnego:

W Polsce brakuje systemu tworzenia dobrego prawa i spójnej polityki gospodarczej. Brakuje woli politycznej do podjęcia prac ustawodawczych dot. samorządu gospodarczego. System podatkowy jest nieczytelny i nieprzyjazny dla podatników. Przedsiębiorcy napotykają na liczne przeszkody biurokratyczne. Wspólny rynek w dalszym ciągu podzielony jest w wielu obszarach, co stanowi hamulec dla małych i średnich przedsiębiorstw. Współpraca małych i średnich przedsiębiorstw ze światem nauki jest w dalszym ciągu zbyt słaba. Jest ograniczony dostęp do finansowania innowacji, co powoduje niską konkurencyjność na rynku globalnym.



INAUGURAL SESSION: “ECONOMIC ORDER FOR SMALL  
AND MEDIUM-SIZE ENTERPRISES”

## The recipients of recommendations:

- European Parliament
- European Commission
- European Economic and Social Committee
- Government administration
- Self - government administration
- Institutions of economic self – government
- Entrepreneurs and their organizations
- Higher education institutions, research and development units
- Public business environment institutions

## Diagnosis of the present state:

There is a lack of a proper law - making system and consistent economic policy in Poland. There is no political will to undertake legislative works concerning economic self – government. The tax system is unintelligible and unfriendly for taxpayers. Entrepreneurs encounter multiple bureaucratic obstacles. The Single Market is still divided in multiple areas, which constitutes a restriction for small and medium – size enterprises. Cooperation of SME with science is still too weak. Access to financing innovations is limited, which is the cause of poor competitiveness on the global market.

## RECOMMENDATIONS

1. The need for reforms to strengthen and stabilize the conditions for micro, small and medium – size enterprises, and grant new quality to the economic order in our country.
2. The need for creation of legal conditions for further development of companies and creation of new workplaces; the need to reinforce the consistency of the law, its foreseeability, internal compliance and greater participation of citizens, experts and social organizations in evaluation process of the effects of legal regulations.
3. Establishing a dialogue between entrepreneurs and politicians in the law - making process.
4. Economic order requires efficient judiciary; administration of justice should serve the citizens; therefore, it is necessary to strengthen the mechanism of law enforcement by improving the judiciary and creating new foundations for actions of public prosecutor's office.
5. Creating a clear tax ordinance, simplifying the tax system, increasing the pressure on a discipline and timely settling of matters by tax organs, and reinforcing the civil rights. Adaptation of the labor code to the reality of small and medium - size enterprises, which are most often family companies, also taking into consideration the possibility to reconcile all of the parental and business functions.
6. Creating the conditions for small and medium – size enterprises for local and international cooperation, as well as operation within chambers and clusters; cooperation of business, science, administration and local self – government.
7. The need for undertaking legislative works concerning economic self – government.
8. Allocating public funds to research, popularization of their results and the development of innovations.
9. Implementation of modern solutions in old branches, supported by raise of funds for research and the development of innovations.
10. Finding effective legal and organizational solutions in order to reduce the costs of functioning of a company.
11. Promotion of enterprising attitudes.
12. Developing and building long – term relations between business and banks.
13. The need to search for the new forms of innovative financing – sources of hybrid capital and joint partner initiatives.
14. Pressure on protection of intellectual property.
15. Changing and modernizing visa law for the development of tourism and creating the conditions for international cooperation.
16. Accelerating the implementation of a digitization process.
17. Signing an agreement on monitoring the implementation of the recommendations.



ZIELONA KSIĘGA, SYSTEM STANOWIENIA PRAWA W POLSCE

/THE GREEN BOOK, LAW - MAKING SYSTEM IN POLAND

## REKOMENDACJE

1. Doprowadzenie do uchwalenia ustawy, która regulowałaby niektóre aspekty stanowienia prawa w Polsce. Postulat autorefleksji parlamentu nad regulaminami Sejmu i Senatu.
2. Dążenie do optymalizacji transparentności procesu uchwalania prawa.
3. Wprowadzenie zasady kompleksowej Oceny Skutków Regulacji (OSR) uwzględniającej skutki społeczne, finansowe i gospodarcze w stosunku do każdego projektu ustawy, niezależnie od podmiotu korzystającego z prawa inicjatywy ustawodawczej. Obecnie obowiązek ten dotyczy – w ograniczonym zakresie – jedynie Rady Ministrów. W związku z tym rygiem należy wypracować standardy OSR tj. podstawowy zakres Oceny Skutków Regulacji, a także metodyki jej przeprowadzania.
4. Zapewnienie środków, które powinny być przeznaczone na prace zespołów ekspertów, gwarantujące rzetelne przeprowadzenie Oceny Skutków Regulacji oraz konsultacji społecznych. Parlamentarzyści z reguły nie mają do nich dostępu, są pozbawieni zaplecza merytorycznego czy nawet możliwości zamówienia indywidualnych opinii.
5. Podniesienie wymogów kompetencji względem członków zespołów legislacyjnych.
6. Włączanie rozmaitych środowisk w proces stanowienia prawa i odchodzenie od hermetyzacji prawa.
7. Usprawnienie mechanizmu procesu konsultacji, co pomoże stworzyć otoczeniu społecznemu właściwe warunki do wypracowania swojego stanowiska na temat projektu zmian w prawie, a także samej oceny skutków jego realizacji. Dodatkowo należałoby upowszechnić standardy konsultacji publicznych, tak aby były skutecznym narzędziem w procesie stanowienia prawa.
8. Powołanie instytucji zajmującej się monitorowaniem i ewaluacją prawa w celu gromadzenia oraz porządkowania wiedzy wynikającej z badań postlegislacyjnych. Do zadań tego ciała należałoby również formułowanie założeń i wskazań metodologicznych, kierowanych do szerokiego grona odbiorców: parlamentarzystów, pracodawców, administracji rządowej i samorządowej itd. Zebrane w ten sposób wnioski i analizy z badań prawa ex post powinny być częścią debaty publicznej, chociażby dla uzyskania skutecznego monitoringu społecznego dotyczącego celowości i adekwatności wprowadzonych zmian prawnych.
9. Ustanowienie harmonogramu przedsięwzięć, które pozwolą zrealizować postulaty zapisane w Zielonej Księdze.
10. Stanowienie prawa zrozumiałego dla obywatela powinno być ustalone, jako warunek przygotowywania nowych ustaw, rozporządzeń i innych aktów wykonawczych.

## RECOMMENDATIONS

1. Passing a law, which would regulate some of the aspects of the law - making process in Poland. Demanding the Parliament's auto-reflection on the regulations of the Sejm and Senate.
2. Pursuit of normalization of a transparency state of the law - making process.
3. Implementing a rule of a complex Evaluation of the Regulations Effects, which would take into consideration the social, financial and economic results in reference to every bill, independently of a subject that uses the right to legislative initiative. At the present moment, such obligation concerns, to a limited extent, the Council of Minister only. In the context of this limitation, standards of the Evaluation of the Regulations Effects should be developed, that is the basic scope of the Evaluation of the Regulations Effects and the methodology of its implementation.
4. Providing financial means for the works of expert teams that guarantee thorough Evaluation of the Regulations Effects and social consultations. In general, Members of the Parliament do not have access to them, they are deprived of a content – related base or even the possibility to order individual opinions.
5. Raising the requirements of competence of legislative bodies' members.
6. Participation of various environments in the process of making law and moving away from a hermetic way of law - making.
7. Improving the mechanism of a consultation process, which allows social environment to create the proper conditions for developing its standpoint on the project of changes in the law, as well as the evaluation of the effects of its execution. Additionally, standards of public consultations should be popularized in order to make them an efficient tool in the law - making process.
8. Establishing an institution for monitoring and evaluation of the law for the purpose of gathering and ordering the knowledge resulting from post - legislative studies. Tasks of such a body would also include formulation of assumptions and methodological tips directed to a wide group of recipients: members of the Parliament, employers, government and self – government administration. Conclusions and analyses from studying the law ex post facto gathered this way should constitute a part of a public debate, even to achieve an effective social monitoring of the purposefulness and appropriateness of changes introduced in the law.
9. Establishing a schedule of enterprises, which will allow to implement the demands of the Green Book.
10. Making the law comprehensible for an average educated citizen should be the condition for preparing new laws, enactments and other administrative acts.

### Adresaci rekomendacji:

- Prezydent RP
- Parlament RP
- Administracja rządowa
- Administracja samorządowa
- Instytucje administracji publicznej
- Instytucje samorządu gospodarczego

### Diagnoza stanu obecnego:

Refleksja na temat jakości systemu stanowienia prawa w Polsce powinna zaczynać się od pogłębionej i rzetelnej oceny jego skutków. W tym kontekście, w debacie publicznej pojawiają się postulaty usprawnienia procesu tworzenia prawa. Słabość systemu legislacyjnego w naszym kraju wynika przede wszystkim z braku fachowego zaplecza dla działań politycznych i legislacyjnych, a także pozbawienia instytucjonalnego porządku w procesie stanowienia prawa oraz z niskiej jakości prawnej regulacji tego procesu. Stabilność zasad tworzenia prawa jest szczególnie ważna dla małych i średnich przedsiębiorców, którzy nie zawsze mogą liczyć na skuteczne uwzględnienie specyfiki ich działania w trakcie przygotowywania regulacji prawnych.

### The recipients of recommendations:

- The President of Poland
- Polish Parliament
- Government
- Self – government authorities
- Institutions of public administration
- Institutions of economic self – government

### Diagnosis of the present state:

Reflection on the quality of the law - making system in Poland ought to start from an expanded and thorough evaluation of its results. In this context, proposals of improving the law - making process appear in a public debate. Weakness of the legislative system in our country results mainly from the lack of an expert base for political and strictly legislative actions, as well as deprivation of institutional order in the law - making process and low quality of legal regulation of this process. Stability of the rules of making law is especially important for small and medium – size enterprises, which may not always rely on effective consideration of the specificity of their functioning in the process of preparing legal regulations.

**WSPÓŁPRACA GOSPODARCZO-BIZNESOWA POMIĘDZY EUROPĄ A ARMENIĄ,  
AZERBEJDŻANEM, GRUZJĄ, MOŁDAWIĄ I UKRAINĄ****/ ECONOMIC – BUSINESS COOPERATION BETWEEN EUROPE AND ARMENIA, AZERBAIJAN,  
GEORGIA, MOLDOVA AND UKRAINE****Adresaci rekomendacji:**

- Parlamenti i administracja rządowa państw
- Parlament Europejski
- Komisja Europejska
- Izby handlowo-przemysłowe
- Publiczne instytucje otoczenia biznesu
- Uczelnie wyższe
- Instytucje samorządu gospodarczego
- Przedsiębiorcy sektora MŚP
- Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny

**Diagnoza stanu obecnego:**

Obie strony pragną współpracy, chcą inwestować, ale rzeczywista sytuacja jest niekorzystna – kraje wschodnie nie cieszą się dobrą reputacją, przedsiębiorcy boją się inwestować na Wschodzie i wchodzić na tamtejsze rynki, znając zbyt wiele niepowodzeń kolegów. Jest to efektem między innymi: panującej w tych krajach korupcji w administracji i sądownictwie, nadmiernej interwencji organów kontroli, braku odpowiedniej kadry kierowniczej (z wyjątkiem Gruzji), odmiennych standardów w odróżnieniu od krajów członkowskich UE, ale również spowodowane jest to słabym poziomem programów wsparcia eksportu i niedoborem pogłębionych informacji na temat rynków wschodnich z polskiej strony.

**The recipients of recommendations:**

- Parliaments and government administration of the countries
- European Parliament
- European Commission
- Chambers of commerce and industry
- Public business environment institutions
- Higher education institutions
- Institutions of economic self – government
- Entrepreneurs of the SME sector
- European Economic and Social Committee

**Diagnosis of the present state:**

Both sides have a wish to cooperate and invest, but the real situation is appalling – eastern countries do not enjoy good reputation, entrepreneurs are afraid to invest in the East and enter those markets, because of numerous failures of their colleagues. It is the result of: corruption in administration and the judiciary in these countries, excessive interventions of control organs, lack of proper managerial staff (with exception of Georgia), and distinct standards from those in the EU countries; but it is also caused by a low level of export support programs and shortage of a thorough information on those markets in Poland.

**REKOMENDACJE**

1. Stworzenie i efektywna realizacja grupowych programów i projektów eksportowych i inwestycyjnych, umożliwiających realizację złożonych i dobrze przygotowanych zadań w znacznie bardziej bezpiecznych warunkach.
2. Konieczność regularnego dostarczania pełnej informacji przez instytucje wsparcia biznesu, ale także instytucje państwowe na temat rynków wschodnich: ich stanu, zalet i wad danego rynku, warunków prowadzenia biznesu w danym państwie.
3. Przedsiębiorcy powinni korzystać z usług sprawdzonych i rzetelnych konsultantów, znających realia panujące na rynkach wschodnich, potrafiących udzielić fachowego wsparcia.
4. Kształcenie kadr kierowniczych, umiejących pracować według europejskich standardów. Wdrożenie programów studiów, odpowiadających na zapotrzebowanie polskich przedsiębiorstw za granicą, pozyskiwanie kandydatów z krajów wschodnich na studia w Polsce, którzy powinni odbywać faktyczną praktykę zawodową w tych przedsiębiorstwach i na ich rzecz wykonywać aplikowalne prace studenckie. Umożliwienie zagranicznym studentom, uczestniczącym w programach polskich przedsiębiorstw, studiów na preferencyjnych warunkach.
5. Konieczność liberalizacji gospodarki, zmniejszanie liczby branż, w których działalność wymaga szeregu licencji i zezwoleń – w tych obszarach działalności gospodarczej korupcja pojawia się najczęściej.
6. Polepszenie warunków Rządowego Programu Wspierania Eksportu, prowadzonego przez BGK w celu zwiększenia poziomu korzystania z funduszy przez eksporterów.

**RECOMMENDATIONS**

1. Establishing effective export and investment group programs and projects, which allow to implement complex and well prepared tasks in much more secure conditions.
2. The need for a full information provided regularly by business support institutions and state institutions on the markets of the East: their condition, advantages and disadvantages of a particular market, conditions of doing business in a particular country.
3. Entrepreneurs should use services of proven and reliable consultants, who know the realities of Eastern Europe markets and may offer professional support.
4. Educating managerial staff, skilled to work according to the European standards. Implementing the programs of studies, which answer the needs of Polish companies abroad, acquiring candidates from countries of the Eastern Europe for studies in Poland, who should serve a real apprenticeship in these companies and carry out applicable student works. Making possible for foreign students who participate in the programs of Polish enterprises to study on preferential terms.
5. The need for liberalization of economy, reduction of industries that require a number of licenses and permits – in these economic areas corruption appears most often.
6. Improving the conditions of the Government Program for Exports Support carried by the Bank Gospodarstwa Krajowego in order to increase the level of using the funds by exporters.

**WSPÓŁPRACA GOSPODARCZO-BIZNESOWA POMIĘDZY EUROPA  
A BIAŁORUSIĄ, KAZACHSTANEM I ROSJĄ**  
/ *ECONOMIC – BUSINESS COOPERATION BETWEEN EUROPE AND BELARUS,  
KAZAKHSTAN AND RUSSIA*

## REKOMENDACJE

1. Należyte wykorzystanie szans i ułatwień, które daje Unia Celna, a także przystąpienie Rosji do Światowej Organizacji Handlu. Potrzeba promowania idei małej i średniej przedsiębiorczości na gruncie rosyjskim w celu zwiększenia jej wpływu na krajową gospodarkę.
2. Zwiększenie roli wysokich technologii i innowacji w modernizacji.
3. Aktywna promocja gospodarek rosyjskiej, białoruskiej i kazachskiej w Polsce oraz polskiej w tych krajach. Konieczność współpracy firm sektora MŚP w kraju z ich odpowiednikami za granicą. Zwiększenie dostępności informacji gospodarczo-handlowej oraz pomoc w kojarzeniu partnerów biznesowych. Konieczność ułatwienia dostępu do wiz w celu usprawnienia współpracy handlowo-gospodarczej.
4. Wspieranie rozwoju współpracy trans granicznej, jako jednego ze sposobów radzenia sobie z kryzysem.
5. Zniwelowanie dysproporcji między klasami społecznymi w Polsce i doprowadzenie do sytuacji, w której większość populacji stanowić będzie klasa średnia, będąca motorem gospodarczym.

## RECOMMENDATIONS

1. Proper use of the possibilities and facilitations offered by the Customs Union, as well as by Russia's entrance into the World Trade Organization. The need to promote the idea of small and medium – size entrepreneurship in Russia in order to increase its influence on the country's economy.
2. Increasing the role of high technologies and innovations in the process of modernization.
3. Active promotion of Russian, Belarusian and Kazakh economies in Poland and promotion of the Polish economy in those countries. The need for cooperation of the SME sector companies in Poland with their counterparts abroad. Increasing the access to economic – trade information and assisting in the process of matching business partners. The need for facilitation of the access to visas in order to improve the trade – economic cooperation.
4. Supporting the development of the trans - border cooperation as one of the ways to cope with the crisis.
5. Eliminating the disproportion between social classes in Poland and leading to a situation, when majority of the population is made up by the middle class – an economic engine.

### Adresaci rekomendacji:

- Parlamenti i administracja rządowa państw
- Parlament Europejski
- Komisja Europejska
- Izby handlowo-przemysłowe
- Publiczne instytucje otoczenia biznesu
- Uczelnie wyższe
- Instytucje samorządu gospodarczego
- Przedsiębiorcy sektora MŚP
- Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny

### Diagnoza stanu obecnego:

Unia Celna powołana przez Rosję, Białoruś i Kazachstan jest nową szansą wzrostu współpracy biznesowo-gospodarczej tych państw z państwami Unii Europejskiej, a zwłaszcza Polski ze względu na sąsiedztwo geograficzne, zarówno z Białorusią jak i Rosją. Kraje te są dla Polski atrakcyjnymi, choć trudnymi partnerami, szczególnie Rosja, gdyż w dalszym ciągu współpraca gospodarcza obarczona jest dużym ryzykiem politycznym. Przystąpienie Rosji do Światowej Organizacji Handlu daje nadzieję na ograniczenie tego ryzyka i zdynamizowanie kontaktów gospodarczo-handlowych Federacji Rosyjskiej z krajami UE.

### The recipients of recommendations:

- Parliaments and government administration of the countries
- European Parliament
- European Commission
- Chambers of commerce and industry
- Trade and Investment Promotion Sections of Polish embassies
- Investor and Exporter Assistance Center by Marshal's Offices
- Public business environment institutions
- Institutions of economic self – government
- Entrepreneurs of the SME sector
- European Economic and Social Committee

### Diagnosis of the present state:

The Customs Union brought into being by Russia, Belarus and Kazakhstan constitutes a new chance for intensification of business and economic cooperation of these countries with the member countries of the European Union, and especially with Poland due to its geographical neighborhood, with both Russia and Belarus. These countries are attractive, but also tough partners for Poland, especially when it comes to Russia, because the economic cooperation is still burdened with a considerable political risk. Russia's entry into the World Trade Organization gives hope for limiting this risk and boosting the economic – trade relations of the Russian Federation with the EU countries.

V SESJA PLENARNA „EUROPEJSKA POLITYKA REGIONALNA A ROZWÓJ MŚP”  
„FORUM REGIONALNE”

/ “EUROPEAN REGIONAL POLICY AND THE DEVELOPMENT OF SME”, “REGIONAL FORUM”

## Adresaci rekomendacji:

- Parlament Europejski
- Komisja Europejska
- Parlament RP
- Administracja rządowa
- Publiczne instytucje otoczenia biznesu
- Przedsiębiorcy z sektora MŚP
- Instytucje samorządu gospodarczego
- Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny
- Europejski Komitet Regionów

## Diagnoza stanu obecnego:

Sektor małych i średnich przedsiębiorstw to „kręgosłup” unijnej gospodarki, który świadczy o poziomie jej rozwoju oraz kondycji ekonomicznej. Jednakże, w dalszym ciągu charakteryzuje go niska innowacyjność. Problem stanowi również mała skłonność MŚP do ekspansji transgranicznej na terytorium jednolitego rynku. Firmy w dalszym ciągu napotyka- ją na liczne przeszkody w prowadzeniu oraz rozwoju biznesu, przy czym najczę- ściej wskazuje się na bariery regulacyjne i administracyjne, dostęp do kapitału oraz negatywne oddziaływanie środowiska biznesowego. Polskę charakteryzuje niski wskaźnik nakładów prywatnych na ob- szar B+R oraz niechęć przedsiębiorców do sięgania po finansowanie zewnętrzne.

## The recipients of recommendations:

- European Parliament
- European Commission
- Polish Government
- Government administration
- Public business environment institutions
- Entrepreneurs of the SME sector
- Institutions of economic self – government
- European Economic and Social Committee
- Committee of the Regions

## Diagnosis of the present state:

The sector of small and medium – size enter- prises constitutes a „backbone” of the Union’s economy, which proves the level of its deve- lopment and economic condition. However, it is still characterized by low innovation. Ano- ther problem is little willingness of SME for trans - border expansion within the territory of the Single Market. Companies still encounter multiple obstacles in running and developing a business and the most commonly indicated barriers are: regulatory and administrative bar- riers, access to capital and negative influence of business environment. Poland is charac- terized by a low rate of private expenditures on R+D and entrepreneurs’ reluctance to re- aching for external funding.

## REKOMENDACJE

1. Efektywne wykorzystanie przyznanej w ramach nowego okresu programowania 2014-2020 alokacji na inwestycje w badania i innowacje, ICT, podnoszenie konkurencyjności oraz ogra- niczenie śladu węglowego. Zadaniem władz unijnych i krajowych jest stworzenie oraz wdro- żenie odpowiednich programów operacyjnych, które oparte powinny być o zasadę „złotego trójkąta” - współpracy świata biznesu, nauki oraz instytucji publicznych.
2. Adresatem końcowym środków finansowych na poprawę innowacyjności polskiej gospo- darki muszą być instytucje naukowe, jednak to do przemysłu należy formułowanie zadań badawczych.
3. Przyjęcie aktywnej postawy przez małe i średnie firmy dla uzyskania wyższej efektywności energetycznej i budowania wspólnego rynku energii.
4. Zwiększenie konkurencyjności polskich firm na gruncie innowacyjności, tanich źródeł ener- gii oraz wspólnego rynku europejskiego.
5. Zachęcenie przedsiębiorców do inwestowania w obszar B+R i innowacje.
6. Działania na rzecz zwiększenia świadomości przedsiębiorców w kwestii dostępnych źródeł finansowania.
7. Wspieranie firm znajdujących się we wczesnej fazie rozwoju, firm o wysokim potencjale innowacyjnym oraz firm podejmujące aktywność na rynkach zagranicznych.
8. Udostępnienie szerokiej palety instrumentów finansowych, wyposażenie przedsiębiorców w mechanizmy kompleksowego wsparcia oraz stworzenie ścieżki wspierania przedsięwzięć biznesowych charakteryzujących się wyższym stopniem ryzyka inwestycyjnego.
9. Wprowadzenie większej liczby wspierających rozwój sektora MŚP w Unii Europejskiej oraz upraszczanie zasad prowadzenia działalności gospodarczej.

Biznesowy Partner Główny V Sesji Plenarnej  
/ V Panel Session Main Business Partner

Deutsche Bank 

## RECOMMENDATIONS

1. Effective use of allocation granted within the framework of the new programming period 2014-2020 to investments in research, innovations and ICT, increase of competitiveness and reduction of carbon footprint. The task of the Union’s and Polish authorities is to create and implement appropriate Opera- tional Programs, which should be based on the „golden triangle” rule - cooperation of business, science and public institutions.
2. The final recipient of financial resources for the improvement of the Polish economy should be scientific institutions; however, the process of formulating research tasks should be carried by industry.
3. Adopting active attitudes by small and medium – size enterprises to obtain a higher power efficiency and build a common energy market
4. Increasing competitiveness of Polish companies in the area of innovations, inexpensive sources of energy and common European market.
5. Encouraging entrepreneurs to invest in the area of R+D and innovations.
6. Enhancement of entrepreneurs’ awareness in the area of sources of funding.
7. Support for companies in their early stage of development, companies of a high innovation potential and companies which undertake activities on foreign markets.
8. Making accessible a wide range of financial instruments, providing entrepreneurs with the mechani- sms of complex support and creating a path of support for business enterprises of a higher degree of investment risk.
9. Introducing a greater number of development tools for the SME sector in the European Union and sup- porting them by means of activities which facilitate running a business.

VI SESJA PLENARNA – KONFERENCJA CEBIT 2013 ROADSHOW POLSKA  
„SYSTEMOWE ROZWIĄZANIE WSPIERAJĄCE KONKURENCYJNOŚĆ POLSKIEGO SEKTORA  
ICT NA RYNKACH MIĘDZYNARODOWYCH”/ VI PLENARY SESSION - CEBIT CONFERENCE 2013 ROADSHOW POLAND “SYSTEM SOLUTION FOR THE SUP-  
PORT OF COMPETITIVENESS OF THE POLISH ICT SECTOR ON INTERNATIONAL MARKETS”

## REKOMENDACJE

1. Tworzenie nowych modeli biznesowych w oparciu o innowacyjność. Tworzenie sprzyjających warunków do współpracy oraz dialogu pomiędzy przedstawicielami nauki, administracji i samorządów dla rozwoju innowacyjnych przedsiębiorstw sektora MŚP. Długofalowe budowanie współpracy pomiędzy nauką a biznesem w celu osiągnięcia najefektywniejszych rezultatów proinnowacyjnych. Potrzeba utworzenia ogólnopolskiego portalu projektów badawczych do komercjalizacji w przedsiębiorstwach oraz bazy potrzeb przedsiębiorców w tym zakresie.
2. Wprowadzanie innowacyjnej gospodarki już na etapie edukacji. Potrzeba uruchomienia kierunków kształcenia w zakresie zarządzania firmą, zarządzania ryzykiem oraz zarządzania w warunkach kryzysowych. Wnikliwa analiza potrzeb mikro, małej i średniej przedsiębiorczości w celu dostosowania programów unijnych do stworzenia lepszych warunków rozwoju tego sektora oraz zwiększenia zatrudnienia.
3. Zwiększenie ekspansji zagranicznej polskich przedsiębiorców sektora ICT poprzez promocję potencjału branży na arenie międzynarodowej.
4. Wzrost dostępu do aplikacji „korporacyjnych” przez chmurę dla sektora MŚP.

Partner Merytoryczny Sesji  
/ Session Substantial Partner

## RECOMMENDATIONS

1. Creating new business models on the basis of innovations and favorable conditions for the cooperation of representatives of science, administration and self – government for the development of innovative small and medium – size enterprises. Long term development of cooperation between science and business in order to accomplish most effective pro - innovation results. The need to form a nationwide portal of research projects for commercialization in companies and creation of a database with the needs of entrepreneurs in this area.
2. Implementing innovative economy already at the stage of education. The need to launch education courses in the scope of enterprise, risk and crisis management. Thorough analysis of the needs of micro, small and medium – size entrepreneurship in order to adapt the EU programs to create better conditions for the development of this sector and to boost employment.
3. Increasing foreign expansion of the Polish ICT sector entrepreneurs through promotion of the industry’s potential on the international arena.
4. Increasing the access to „corporate” applications through a „cloud” for the SME sector.

## Adresaci rekomendacji:

- Parlament Europejski
- Parlament RP
- Administracja rządowa
- Administracja samorządowa
- Publiczne instytucje otoczenia biznesu
- Instytucje samorządu gospodarczego
- Przedsiębiorcy sektora MSP oraz duże firmy

## Diagnoza stanu obecnego:

Polska to atrakcyjne miejsce dla nearshore outsourcingu: lokalizacja centrów outsourcingu międzynarodowych firm obsługujących procesy CRM (call-centers), finansowo-księgowe, płacowe. Rosnące znaczenie ośrodków rozwoju oprogramowania (mobile, cloud, social) oraz lokowanych w Polsce światowych ośrodków badawczo-rozwojowych. Wzrost sektora usług ICT w Polsce (ponad 8 500 firm i blisko 400 tys. miejsc pracy). Dominujące segmenty - sprzęt komputerowy (57% udziału rynkowego) oraz sektor usług informatycznych (29% rynku) i produkcja oprogramowania (14%).

## The recipients of recommendations:

- European Parliament
- Polish Parliament
- Government administration
- Self - government administration
- Public business environment institutions
- Institutions of economic self – government
- Entrepreneurs of the SME sector and big companies

## Diagnosis of the present state:

Poland is an attractive place for nearshore outsourcing due to the presence of outsourcing centers of international companies operating in CRM service (call – centers) and financing – accounting and salary – linked processes. Increasing significance of software development centers (mobile, cloud, social) and world research and development centers located in Poland. The development of the ICT service sector in Poland (over 8 500 companies and almost 400 thousand workplaces). Dominant segments are: computer equipment (57% of the market shares), computer services (29%) and software production (14%).

**I SESJA PLENARNA: MIĘDZYNARODOWE FORUM WSPARCIA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI  
CZ. I „CZY KRYZYS W EUROPIE I NA RYNKACH GLOBALNYCH ZAGRAŻA MŚP?”****/ I PLENARY SESSION: EUROPEAN FORUM FOR THE SUPPORT OF ENTREPRENEURSHIP  
PART I “IS THE CRISIS IN EUROPE AND ON GLOBAL MARKETS THREATENING SME?”****Adresaci rekomendacji:**

- Parlament Europejski
- Parlament RP
- Administracja rządowa
- Instytucje finansowe
- Instytucje samorządu gospodarczego
- Przedsiębiorcy sektora MŚP

**Diagnoza stanu obecnego:**

Badania przeprowadzone przez Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości na próbie 600 polskich przedsiębiorców z sektora MŚP wykazały, że zdaniem przedsiębiorców w Polsce jest kryzys. Równocześnie badani twierdzili, że kryzys wymusza lepsze funkcjonowanie firmy. Głównymi problemami są: koszty pracy, nieprzewidywalność gospodarki, obciążenia administracyjne, trudności z finansowaniem.

**The recipients of recommendations:**

- European Parliament
- Polish Parliament
- Government administration
- Financial institutions
- Institutions of economic self – government
- Entrepreneurs of the SME sector

**Diagnosis of the present state:**

Studies carried by the Polish Agency for Enterprise Development among 600 Polish entrepreneurs of the SME sector showed that in their opinion there is a crisis in Poland. At the same time, the questioned claimed that the crisis forces companies to function in a better way. Main problems are: labor costs, unpredictability of economy, administrative burdens and difficulties with financing.

**REKOMENDACJE**

1. Tworzenie instytucji i mechanizmów współpracy, dzięki którym możliwe jest stworzenie infrastruktury zaufania, koniecznej dla zrównoważonego rozwoju. Konieczność uproszczenia prawa, ograniczenia biurokracji i monopolu. Nadmiar regulacji prawnych hamuje rozwój gospodarki.
2. Potrzeba wsparcia finansowego i zaufania ze strony sektora bankowego wobec MŚP. Potrzeba rozwoju systemów motywacyjnych w firmach w celu zwiększenia efektywności i produktywności pracowników.
3. Poprawa infrastruktury drogowej, kolejowej i telekomunikacyjnej w celu przyspieszenia rozwoju gospodarki.
4. Zmiana zasad udzielania pomocy publicznej przedsiębiorcom, polegająca na bardziej racjonalnym jej udzielaniu i nie naruszaniu warunków konkurencji.
5. Potrzeba przejrzystej polityki celnej, podatkowej i regulacyjnej, usprawnienia funkcjonowania sądownictwa, by w dobie kryzysu przedsiębiorstwa mogły sprawnie prowadzić swoją działalność.
6. Wdrożenie edukacji w zakresie przedsiębiorczości do programów szkolnych.

Partner Merytoryczny Sesji  
/ Session Substantial Partner

**RECOMMENDATIONS**

1. Establishing institutions and creating mechanisms of cooperation, which make possible forming an infrastructure of trust, that is necessary for a balanced development. The need for simplification of the law, reduction of bureaucracy and monopoly. Excess of legal regulations slows down the development of economy.
2. The need for financial support and trust of the banking sector towards SME. The need to develop motivational systems in companies in order to boost effectiveness and employees' productivity.
3. Improving road, railway and telecommunications infrastructure in order to accelerate the development of economy.
4. Changing the rules of giving public assistance to entrepreneurs by making it more rational and eliminating breaching of conditions of competitiveness.
5. The need for transparent customs, tax and regulatory policies, and improvement of the judiciary's functioning to allow companies to run a business efficiently in times of crisis.
6. Implementing education in the scope of entrepreneurship in school curriculum.



IV SESJA PLENARNA: MIĘDZYNARODOWE FORUM WSPARCIA PRZEDSIĘBIORCZOŚCI CZ. II  
„EFEKTYWNE NARZĘDZIA WSPARCIA MŚP W WARUNKACH SPOWÓLNIEŃ KONIUNKTURY  
– POLSKA, EUROPA, RYNKI GLOBALNE”

/ IV PLENARY SESSION: INTERNATIONAL FORUM FOR THE SUPPORT OF ENTREPRENEURSHIP PART II “EFFECTIVE SUPPORT TOOLS FOR SME IN THE CONDITIONS OF ECONOMIC SLOWDOWN – POLAND, EUROPE, GLOBAL MARKETS”

## REKOMENDACJE

1. Konieczność uelastycznienia narzędzi wspierania rozwoju przedsiębiorczości i ich dostosowanie do dynamicznej sytuacji na rynku. Potrzeba edukowania przedsiębiorców w zakresie umiejętności komunikacyjnych, językowych oraz zarządczych.
2. Zachęcanie MŚP do podejmowania działalności eksportowej, w tym także na rynki wzrastające, jak np. Bałkany czy Bliski Wschód.
3. Konieczność promowania inwestycji zagranicznych.
4. Eliminowanie barier rozwoju biznesu, np. zbyt częstych kontroli ze strony organów publicznych oraz nieprzychylnie prawo.
5. Potrzeba płynnego przejścia między starą a nową perspektywą finansowania, tak by przedsiębiorstwa mogły efektywnie korzystać z tych funduszy.
6. Wykorzystanie szansy dla rozwoju biznesu i przedsiębiorczości jaką jest negocjowana obecnie transatlantycka umowa o wolnym handlu pomiędzy USA a UE (TTIP). Potencjał rozwojowy nie jest w pełni realizowany ze względu na bariery handlowe, m.in. w obszarze regulacji, wzajemnego uznawania norm czy inwestycji. Zniesienie barier w handlu będzie działało stymulująco na wzrost gospodarczy, tworzenie miejsc pracy i obniżenie cen. TTIP pozwoli na poszerzenie, pogłębienie kanałów handlowych, dlatego należy dążyć do jak najszybszego podpisania umowy.

Partner Merytoryczny Sesji  
/ Session Substantial Partner



## RECOMMENDATIONS

1. The need for elasticizing the support tools for the development of entrepreneurship and adapting them to a dynamic situation on the market. The need to educate entrepreneurs in the scope of communication, language and management skills.
2. Encouraging SME to take export activities, including export to the growing markets, such as the Balkans or the Middle East.
3. The need for promotion of foreign investments.
4. Eliminating the barriers to business development, e.g., too frequent controls by public organs and unfavorable law.
5. The need for a smooth transition between the old and new financial frameworks, that would allow entrepreneurs to efficiently use those funds.
6. Using the chance for the development of business and entrepreneurship given by the Transatlantic Trade and Investment Partnership (TTIP) between the USA and Europe, which is currently negotiated. Developmental potential is not fully used due to trade barriers in the area of, among others, regulations, bilateral recognition of norms or investments. Lifting the barriers in trade will stimulate the economic growth, creation of workplaces and reduction of prices. TTIP will allow to expand trade channels; therefore, we should strive for signing the agreement as soon as possible.

### Adresaci rekomendacji:

- Parlament RP
- Administracja rządowa
- Publiczne instytucje otoczenia biznesu
- Instytucje samorządu gospodarczego
- Przedsiębiorcy sektora MŚP

### Diagnoza stanu obecnego:

Z wyników badań PARP przeprowadzonych w 2013 r. wynika, iż polskim przedsiębiorcom w kryzysie pomogła kombinacja trzech czynników: dostępność funduszy europejskich i środków publicznych, stały napływ BIZ oraz wzrost eksportu. MŚP stanowią fundament gospodarki nie tylko w czasach koniunktury gospodarczej, ale przede wszystkim w czasach kryzysu.

### The recipients of recommendations:

- Polish Parliament
- Government administration
- Public business environment institutions
- Institutions of economic self – government
- Entrepreneurs of the SME sector

### Diagnosis of the present state:

In accordance with the conclusions of the research conducted by Polish Agency for Enterprise Development in 2013, there is a combination of three factors that have helped Polish entrepreneurs to cope with the crisis so far: access to the EU funds and public funding, constant influx of direct foreign investments and growth of export. SME constitute a foundation of the economy not only in times of a good economic situation, but most of all, in times of crisis.



EUROPEJSKIE SYSTEMY PODATKOWE A POLSKIE ROZWIĄZANIA  
/ THE EUROPEAN TAXATION SYSTEM AND POLISH SOLUTIONS

## Adresaci rekomendacji:

- Parlament Europejski
- Komisja Europejska
- Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny
- Parlament RP
- Administracja rządowa
- instytucje administracji publicznej
- Administracja samorządowa
- Instytucje samorządu gospodarczego

## Diagnoza stanu obecnego:

Przepisy podatkowe w naszym kraju bywają niespójne i niejednoznaczne, a prowadzone kontrole są uciążliwe, długotrwałe, mało efektywne i uderzają w ducha przedsiębiorczości polskich przedsiębiorców. Nierzadko zdarza się, że urzędy w odmienny sposób interpretują ten sam przepis prawa. Przedsiębiorcy często narzekają na działania urzędników. Państwa członkowskie UE posiadają zupełnie odmienne systemy podatkowe, w tym inne CIT, PIT, VAT, akcyzę, odmienne prawa pracy etc. Jak w świetle tego Europa ma być konkurencyjna, jako wspólny obszar gospodarczy?

## The recipients of recommendations:

- European Parliament
- European Commission
- European Economic and Social Committee
- Polish Government
- Government administration
- Institutions of public administration
- Self – government administration
- Institutions of economic self - government

## Diagnosis of the present state:

Tax regulations in our country happen to be incoherent and ambiguous, and controls are arduous, long, ineffective and they strike at the spirit of Polish entrepreneurs. It is not uncommon that offices interpret the same laws differently. Entrepreneurs often complain about actions of employees of state offices. Taxation systems of the member countries of the EU are completely different, including those related to CIT, PIT, VAT, excise and labor law. How can Europe, in the light of this, be competitive as one economic area?

## REKOMENDACJE

1. Stworzenie wspólnego frontu przedsiębiorców z sektora MŚP, który stanie się silnym lobby nacisku na rządzących. Potrzeba powołania Rzecznika Praw Przedsiębiorców, który wzorem Rzecznika Praw Obywatelskich będzie reprezentował interesy ludzi małego i średniego biznesu w skali polskiej i europejskiej.
2. Zapewnienie przedsiębiorcom mechanizmów obronnych w czasie trwania procesu kontroli.
3. Maksymalne uproszczenie systemu podatkowego pozwalające zminimalizować możliwość odmiennej interpretacji przepisów przez urzędników.
4. Konieczność zmiany podejścia urzędników do przedsiębiorców, pobudzanie przyjaznej atmosfery, zwiększenia wzajemnego zaufania, zachęcanie i pomoc w podejmowaniu inicjatyw gospodarczych.
5. Tworzenie jednoznacznego prawa podatkowego, zrozumiałego przez wszystkich przedsiębiorców. Większość przedsiębiorców w Polsce nie posiada wykształcenia wyższego, zatem zachodzi konieczność formułowania prawa w taki sposób, żeby było ono zrozumiałe przez wszystkich obywateli.
6. Uwzględnianie w procesie stanowienia prawa podatkowego konsultacji społecznych i dialogu z udziałem doradców podatkowych.
7. Zadbanie o świadomość polityki podatkowej państwa, począwszy od edukacji w szkołach średnich.
8. W obszarach mających wpływ na konkurencyjność firm europejskich, systemy prawa powinny być ujednolicane.

Partner Merytoryczny Sesji  
/ Session Substantial Partner



## RECOMMENDATIONS

1. Creating a common front of the SME sector entrepreneurs, which will become a powerful lobby on those in power. The need to appoint an Ombudsman for Entrepreneurs' Rights who will, like the Ombudsman, represent the interests of people of small and medium – size business on the Polish and European scale.
2. Providing entrepreneurs with defensive mechanisms during a control process.
3. Maximum facilitation of the taxation system, which allows to minimize the possibility of a different interpretation of laws by employees of state offices.
4. The need for changing the attitudes of employees of state offices towards entrepreneurs, stimulating friendly atmosphere, increasing mutual trust and providing help in taking economic initiatives.
5. Creating unambiguous tax law that will be comprehensible for all entrepreneurs. Majority of entrepreneurs in Poland do not have higher education; therefore, it is necessary to formulate a law that would be comprehensible for all citizens.
6. Taking into account social consultations and a dialogue with tax experts in the process of making the taxation law.
7. Taking care of awareness of the taxation policy of the country, starting from education in secondary schools.
8. In the areas that have influence on competitiveness of European companies, legal systems should be standardized.



III SESJA PLENARNA „BEZPIECZEŃSTWO INFORMACJI W MŚP”  
„OCHRONA INFORMACJI NIEJAWNYCH, BIZNESOWYCH, DANYCH OSOBOWYCH, WŁASNOŚCI  
INTELEKTUALNEJ I PRZEMYSŁOWEJ. BIAŁA KSIĘGA BEZPIECZEŃSTWA NARODOWEGO RP”

/ III Plenary Session "Information security in SME" "Protection of classified and business information, personal data, intellectual and industrial property. White Book on National Security of the Republic of Poland."

## REKOMENDACJE

1. Zwiększenie świadomości w zakresie ochrony danych osobowych oraz obowiązków wynikających z Ustawy poprzez organizację nieodpłatnych szkoleń z kompleksową informacją skierowaną do różnych środowisk m.in. przedsiębiorców. Brak dokumentacji i naruszanie przepisów ustawy może wiązać się z nałożeniem grzywny w wysokości do 50.000 zł lub kary pozbawienia wolności do lat 2. Prawo będzie tylko wtedy skuteczne i stosowane, jeśli obywatele zrozumieją, dlaczego ochrona danych osobowych jest dla nich ważna i jakie szanse i zagrożenia niesie ze sobą.
2. Uwrażliwienie społeczeństwa na płynące zagrożenia wynikające z pozyskania przez nieuprawnione organizacje danych osobowych.
3. Obligatoryjność powołania inspektorów danych osobowych w przedsiębiorstwach, instytucjach i organizacjach.
4. Dofinansowanie audytów zgodności przetwarzania danych osobowych w przedsiębiorstwach.
5. Konieczność ujednolicenia prawodawstwa na poziomie europejskim, dającego gwarancję obywatelom właściwej ochrony danych osobowych przy jednoczesnym dostosowaniu do współczesnych standardów biznesu i wymogów społeczeństwa informacyjnego.

Partner Merytoryczny Sesji  
/ Session Substantial Partner



## RECOMMENDATIONS

1. Increasing awareness in the scope of personal data protection and obligations resulting from the Act through organization of free of charge trainings with a complex information directed to various environments, including entrepreneurs. Lack of documentation and infringement of legal rules of the Act may result in a 50 000 PLN fine or 2 years in prison. The law will be effective and applied only if citizens understand why personal data protection is important for them, and what chances and threats it may present.
2. Making the society more sensitive to threats that result from obtaining personal data by unauthorized organizations.
3. Obligation to appoint personal data inspectors in enterprises, institutions and organizations.
4. Financing compliance audits of processing personal data in enterprises.
5. The need for standardization of legislation on the European level, that will provide the citizens with a guarantee of a proper personal data protection, being at the same time adapted to the contemporary standards of business and requirements of information society.

### Adresaci rekomendacji:

- Administracja rządowa
- Instytucje administracji publicznej
- Instytucje samorządu gospodarczego
- Przedsiębiorcy sektora MŚP

### Diagnoza stanu obecnego:

W Europie ochrona danych osobowych ma szczególne znaczenie. Jako jedno z podstawowych praw, jest zagwarantowana przez wiele krajów i międzynarodowych aktów prawnych. W Polsce Ustawa o ochronie danych osobowych weszła w życie szesnaście lat temu (Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997). XXI wiek często nazywany jest epoką informacji. Nowoczesna technologia umożliwia zbieranie, ocenę, przekazywanie i przetwarzanie danych. Wraz z możliwościami, proporcjonalnie wzrasta ryzyko naruszenia prywatności obywateli.

### The recipients of recommendations:

- Government administration
- Institutions of public administration
- Institutions of economic self - government
- Entrepreneurs of the SME sector

### Diagnosis of the present state:

In Europe, protection of personal data has a special significance. As one of the fundamental rights, it is guaranteed by many countries and international legal acts. In Poland, The Act on the Protection of Personal Data came into effect sixteen years ago (Act of 29th August 1997). XXI century is often called the age of information. Modern technology allows to collect, evaluate, transfer and process data. The growth of possibilities is followed by proportional growth of risk of encroachment on citizens' privacy.



**OKRĄGŁE STOŁY (zamknięte sesje eksperckie):  
„ZAKŁĘTY KRĄG NIESPEŁNIONYCH SZANS PPP ORAZ ZAMÓWIEŃ  
PUBLICZNYCH DLA MŚP”****Adresaci rekomendacji:**

- Parlament RP
- Administracja rządowa
- Administracja samorządowa
- Doradcy prawni
- Instytucje finansowe
- Inwestorzy prywatni
- Instytucje samorządu gospodarczego

**Diagnoza stanu obecnego:**

W Polsce w oparciu o Ustawę o partnerstwie publiczno-prywatnym z dn. 19 grudnia 2008 roku zostało zrealizowanych lub jest w trakcie realizacji 49 projektów. Wciąż jest to marginalny obszar inwestycyjny w samorządach terytorialnych. W dobie spowolnienia wzrostu dochodów oraz narastającego długu publicznego samorządy będą zmuszone szukać nowych możliwości finansowania zadań publicznych. Czy w takiej sytuacji formuła partnerstwa publiczno-prywatnego może być szerzej stosowana? Jeśli tak, to jakie warunki powinny temu towarzyszyć?

**REKOMENDACJE**

1. Konieczność zmiany społecznego odbioru formuły partnerstwa publiczno-prywatnego, które jest negatywne z uwagi na duże zagrożenie korupcją. Na przełomie roku 2012/2013 NIK dokonała kontroli w 21 Jednostkach Samorządu Terytorialnego i łącznie skontrolowała 43 postępowania w formule PPP. We wnioskach pokontrolnych NIK uznała, że postępowania są prowadzone w sposób prawidłowy (z wyjątkiem 2 przypadków) i dała zielone światło dla realizacji zadań publicznych z wykorzystaniem PPP.
2. Potrzeba budowania zgody społecznej na poziomie regionalnym i lokalnym dla realizacji zadań publicznych w formule PPP, co zachęci samorządy do sięgania po to rozwiązanie w finansowaniu własnych zadań.
3. Konieczność prowadzenia procesu PPP w sposób transparentny, przejrzysty i rzetelny.
4. Zwiększenie dostępności w postępowaniach przetargowych prowadzonych przez JST na wybór doradcy prawnego poprzez stosowanie adekwatnych kryteriów, które nie czynią postępowania hermetycznym i ograniczonym do nielicznych kancelarii prawnych wypełniających rynek PPP w Polsce.
5. Upowszechnianie dobrych praktyk poprzez upublicznienie klauzul zapisów standardowych w umowach PPP na realizację różnych zadań publicznych oraz upowszechnianie bazy projektów PPP, co pozwoli na powstanie wzorców i standardów w realizacji PPP.
6. Wsparcie publiczne dla małych gmin chcących realizować PPP poprzez dopłaty do doradztwa prawnego, którego wysoki koszt może stanowić istotną barierę dostępu.
7. Wyposażenie samorządów w konkretne oprzyrządowanie prawne, umożliwiające im podejmowanie jednoznacznych decyzji na każdym etapie postępowania.
8. Konieczność zajęcia jasnego stanowiska Ministra Finansów w drodze rozporządzenia dotyczącego sposobu kwalifikowania wydatków w PPP przez jednostki samorządu terytorialnego oraz dokonywania wzajemnych rozliczeń z partnerem prywatnym.
9. Uruchomienie możliwości realizowania formuły PPP w projektach hybrydowych z udziałem środków finansowych z Unii Europejskiej w nowej perspektywie finansowej 2014-2020.
10. Potrzeba opracowania Strategii rozwoju PPP w Polsce, wskazania celów, jakie mają być zrealizowane, kierunków rozwoju oraz określenie branż, w których PPP ma być realizowane.
11. Rozważenie konieczności nowelizacji obowiązującej ustawy w następujących zakresach:
  - Przesunięcie w czasie konieczności podejmowania ostatecznej decyzji przez JST w zakresie wyboru drogi postępowania zgodnego z Ustawą PPP lub Ustawą o koncesji, po zakończeniu negocjacji;
  - Możliwość powołania spółki celowej dla realizacji zadania po dokonaniu wyboru partnera prywatnego;
  - Wyłączenie stosowania w umowach PPP przepisów Ustawy PZP odnoszących się do limitów wysokości wnoszonych zabezpieczeń;
  - Zapisanie możliwości i zasad wcześniejszego rozwiązania umowy PPP;
  - Możliwość wejścia partnera finansowego w miejsce partnera prywatnego i dokonanie restrukturyzacji finansowej realizacji zadania;
  - Wyłączenie stosowania w umowach PPP zawieranych na okres dłuższy niż 4 lata rygorów wynikających z Ustawy PZP;
  - Uprawnienia dla JST do przekazania dotacji celowych partnerowi prywatnemu na realizację inwestycji.



ROUND TABLES (closed expert sessions):  
“VICIOUS CIRCLE OF UNFULFILLED CHANCES OF PPP AND PUBLIC CONTRACTS FOR SME”

## RECOMMENDATIONS

1. The need for changing social perception of the public private partnership formula, which is negative due to a big threat of corruption. At the turn of 2012/2013, the Supreme Audit Office controlled 21 units of local self – government and 43 proceedings in the PPP formula in total. In its post - control results, the Supreme Audit Office presented the opinion that the proceedings had been properly conducted (with exception of two cases) and gave the green light to execution of public services including PPP.
2. The need to build a social agreement on the regional and local level to carry out public services in the PPP formula, which will encourage self – government administration to reach for this solution to finance their own tasks.
3. The need for carrying the PPP process in a transparent, clear and thorough manner.
4. Increasing the accessibility in tender proceedings conducted by the units of local self – government for the selection of a legal adviser through applying appropriate criteria, which do not make proceedings hermetic and limited to a small number of legal practices that fill up the PPP market in Poland.
5. Popularizing good practices through making public the clauses of standard wordings in PPP agreements on execution of various public services and popularizing a PPP projects database, which will allow to create models and standards in execution of PPP.
6. Public support for small communes that are willing to carry out PPP through subsidies for legal advisory service, because its high costs may constitute a barrier to its access.
7. Providing self – governments with concrete legal instrumentation that makes possible taking definite decisions on each stage of a proceeding.
8. The need for taking a clear stand by the Minister of Finances by a decree on way of qualifying expenses in PPP by units of local self – government and conducting mutual settlements with a private partner.
9. Providing the possibility to execute the PPP formula in hybrid projects co – financed by the EU funds in the new financial framework for 2014 – 2020.
10. The need to work out the PPP Development Strategy in Poland to indicate the goals to be achieved and directions for the development, and to define the industries where PPP will be developed.
11. Taking into account the need for amending the binding act in the following areas:
  - Postponing the necessity to make a final decision by units of local self – government in the scope of selecting a way of conduct in accordance with the PPP Act or the License Act, after finishing the negotiations;
  - Providing the possibility to establish a special purpose vehicle for execution of a task after selecting a private partner;
  - Excluding from PPP agreements the rules of the Public Procurement Act relating to the limits on security;
  - Inscribing the possibilities and rules of earlier termination of a PPP agreement;
  - Providing the possibility for a financial partner to enter in the place of a private partner and carry out financial restructuring of a task's execution;
  - Excluding the rigors resulting from the Public Procurement Act in PPP agreements concluded for more than 4 years;
  - Entitling the units of local self – government to transfer grants-in-aid to a private partner for realization of investments.

### The recipients of recommendations:

- Polish Parliament
- Government administration
- Self – government administration
- Legal advisers
- Financial institutions
- Private investors
- Institutions of economic self - government

### Diagnosis of the present state:

In Poland, 49 projects have been implemented on the basis of the Act on Public Private Partnership of 19th December 2008. However, it is still a marginal investment area in local self – government administration. In times when income growth is slowing down and public debt is increasing, self – government administration is forced to search for the new possibilities of financing public administration services. Can the formula of public private partnership be more broadly applied in such situation? If so, then what conditions should be fulfilled?



## „OFERTA INSTYTUCJI OTOCZENIA BIZNESU A POTRZEBY MŚP”

## REKOMENDACJE

## Adresaci rekomendacji:

- Administracja rządowa
- Administracja samorządowa
- Publiczne instytucje otoczenia biznesu
- Instytucje finansowe
- Instytucje samorządu gospodarczego

## Diagnoza stanu obecnego:

Potencjał instytucji otoczenia biznesu (IOB) w zakresie przygotowania rekomendacji dla instytucji kształtujących zakres i rodzaj wsparcia dla przedsiębiorców nie jest w pełni wykorzystywany.

Diagnoza potrzeb firm sektora MŚP w formie badań i analiz koncentruje się często na potrzebach uświadomionych, pomijając aspekt potrzeb nieuświadomionych m.in. w zakresie konieczności poprawy procesów zarządzania czy planowania strategicznego.

Kształtowanie oferty wsparcia na podstawie analizy trendów światowych czy foresightu jest obciążone dużym ryzykiem, gdyż usługi IOB cieszące się dużym zainteresowaniem np. w Niemczech, nie znajdują odbiorców na rodzimym rynku. Badania ewaluacyjne obecnej perspektywy finansowej zwracają uwagę na nadmierną atomizację i powielanie się instrumentów wsparcia dla przedsiębiorców na poziomie centralnym i regionalnym.

1. Pełniejsze wykorzystanie potencjału IOB i samorządu gospodarczego, jako źródła informacji o faktycznych potrzebach MŚP poprzez stworzenie systemowego rozwiązania, na bazie którego IOB i samorządy gospodarcze będą mogły rekomendować pożądane kierunki wsparcia instytucjom kształtującym zakres oferty usług dla MŚP (np. Ministerstwu Rozwoju Regionalnego, Ministerstwu Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ministerstwu Gospodarki, Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, Narodowemu Centrum Badań i Rozwoju i innym). Proponowaną formułą takiej współpracy jest powołanie zespołów eksperckich skupionych wokół wiodącego podmiotu w danym środowisku, który otrzymałby długofalowe wsparcie finansowe umożliwiające koordynację prac zespołu ekspertów. Dla każdej takiej inicjatywy powinna zostać zapewniona świadoma, partnerska współpraca instytucji rządowych i samorządowych kształtujących zakres wsparcia dla MŚP.
2. Proces kształtowania oferty usługowej dla MŚP powinien uwzględniać dynamicznie zmieniające się warunki zewnętrzne prowadzenia biznesu, które wpływają na zmiany i ewolucję potrzeb firm sektora MŚP. Z tego powodu konieczny jest wybór rozwiązań najbardziej elastycznych, komponentowych, które można w sposób właściwy dostosowywać do dynamiki zmian potrzeb przedsiębiorców oraz przełożyć na wymierne efekty ekonomiczne, organizacyjne, rynkowe.
3. Wspieranie w latach 2014-2020 usług zestandaryzowanych dla przedsiębiorców z poziomu regionalnego, jednak przy zachowaniu odpowiedniej koordynacji i standaryzacji na poziomie centralnym (np. na bazie doświadczeń Krajowego Systemu Usług dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw). Na poziomie centralnym należy testować nowe typy usług w formie pilotażu, aby ocenić poziom popytu na te usługi w poszczególnych regionach, a także oferować wsparcie o charakterze niszowym, niezestandaryzowanym.
4. Koncentracja oferty usługowej IOB i samorządu gospodarczego na zindywidualizowanym wsparciu doradczco-szkoleniowym zarówno na osób rozpoczynających działalność gospodarczą, jak i dla firm sektora MŚP.
5. Ocena rezultatów oferty usługowej świadczonej przez IOB i samorząd gospodarczy powinna coraz bardziej przesuwać się w kierunku twardych, mierzalnych efektów/rezultatów bezpośrednio u przedsiębiorców w postaci wzrostu/dodatkových obrotów, wzrostu zyskowności, rentowności zrealizowanej inwestycji, zmniejszenia kosztów prowadzenia działalności, pozyskania nowych rynków/klientów, itp.
6. Wprowadzenie pakietowych usług dla przedsiębiorców, zwłaszcza związanych z finansowaniem zwrotnym. Istotne jest łączenie finansowania z usługami doradczymi, aby wsparcie finansowe było wykorzystywane w sposób jak najbardziej efektywny.
7. Przyjęcie w nowej perspektywie finansowej 100% poziomu dofinansowania projektów przedsiębiorców tylko w szczególnie uzasadnionych wypadkach np. dla projektów wysoce innowacyjnych. W przypadku instrumentów zwrotnych należy rozważyć możliwość premii w postaci częściowego umorzenia pożyczki dla wybranych, najlepszych projektów.
8. Przygotowanie spójnego systemu wdrażania finansowania zwrotnego w latach 2014-2020 oraz wprowadzenie zintegrowanego systemu oceny zaangażowania instrumentów zwrotnych w poszczególnych regionach.
9. Przygotowywane programy wsparcia dla MŚP powinny zawierać mechanizmy umożliwiające dokonywanie zmian w trakcie realizacji programów (projektów) na bazie monitoringu uzyskiwanych efektów oraz zmieniających się potrzeb przedsiębiorców. Aplikowanie takich mechanizmów ulepszania i modyfikacji oferowanych przez IOB i samorządy gospodarcze usług powinno być ogólnie przyjętą praktyką przy programowaniu oferty IOB i samorządów gospodarczych w tym wspólnych.
10. Koncentrowanie badań nie tylko na podstawowych potrzebach firm sektora MŚP, ale również prowadzenie badań pogłębionych diagnozujących potrzeby wsparcia w zakresie usług specjalistycznych.
11. Popularyzacja wśród przedsiębiorców prawidłowego rozumienia pojęcia zrównoważonego rozwoju, gdyż tylko jednoczesny rozwój ekonomiczny, społeczny i przestrzenny wymiaru działalności gospodarczej zaowocuje długotrwałymi efektami w postaci ciągłości działalności gospodarczej oraz umacnianiu się przedsiębiorstw na rynku.



## RECOMMENDATIONS

1. Better use of the potential of institutions of business environment and economic self – government as a source of information on actual needs of SME through the development of a system solution, on base of which institutions of business environment and economic self – governments will be able to recommend desired directions of support to institutions that form the scope of offer for SME (e.g., the Ministry of Regional Development, Ministry of Science and Higher Education, Ministry of Economy, Polish Agency for Enterprise Development, National Centre for Research and Development and others). Suggested form of such cooperation is establishment of export teams concentrated around the leading subject in a particular environment, which would receive a long – term financial support for coordination of works of such export team. Each of such initiatives should be supported by a conscious, partner cooperation of state and self – government institutions that create the support range for SME.
2. The process of creating a service offer for SME should take into consideration the dynamically changing external conditions of running a business and evolution of the needs of the SME sector. Therefore, it is necessary to select the solutions which are the most flexible, component and applicable to the dynamics of change of entrepreneurs’ needs and may be translated into measurable economic, organizational and market effects.
3. In years 20140 – 2020, supporting the services standardized for the regional level entrepreneurs; however, at the same time maintaining appropriate coordination and standardization on the central level (e.g., on the basis of experiences of the National SME Services Network). On the central level, new types of services in the form of a pilotage should be tested in order to evaluate the supply level for those services in particular regions, as well as offer niche and non – standardized support.
4. Concentrating the service offer of institutions of business environment and economic self – government on individualized consulting and training support both for those who start a business and for the SME companies.
5. Evaluation of the results of service offer of business environment institutions and economic self – government should be based on hard, measurable effects/results and developed directly in enterprises in the form of growth/additional turnovers, growth of profitability, profitability of executed investment, reduction of costs of running a business, gaining new markets/clients.
6. Implementing package services for entrepreneurs, especially those related to repayable financing. It is crucial to combine financing with consulting to use the financial support as effectively as possible.
7. 100% of the level of financing of entrepreneurs’ projects will be accepted only in justified cases in the new financial framework, e.g., high innovation projects. The possibility of a bonus in the form of a partial loan amortization for selected and best projects should be considered in case of repayable instruments.
8. Developing a coherent implementation system of repayable financing in years 2014-2020 and implementing an integrated system of evaluation of repayable instruments in particular regions.
9. Support programs for SME should include the mechanisms that allow to introduce changes during the execution of a program (project) on the basis of monitoring achieved effects and changing needs of entrepreneurs. Applying such mechanisms of improvement and modification of services offered by institutions of business environment and economic self – government should become a generally adapted practice for programming the offers of institutions if business environment and economic self – government, including joint offers.
10. Concentrating research not only on the basic needs of the SME sector, but also carrying thorough studies to diagnose the needs for support in the scope of specialist services.
11. Popularizing among entrepreneurs appropriate understanding of the term of a sustainable development, because only simultaneous development of an economic, social and spatial dimension of economic activity may result in long – term effects in continuity of business and reinforcement of a company’s position on the market.

### The recipients of recommendations:

- Government administration
- Self – government administration
- Public institutions of business environment
- Financial institutions
- Institutions of economic self - government

### Diagnosis of the present state:

The potential of institutions of business environment in the scope of developing recommendations for institutions that create the range and means of support for entrepreneurs is not fully used.

Diagnosis of the needs of the SME sector in the form of studies and analyses is very often concentrated on conscious needs, but it omits the aspect of non – conscious ones, including those in the area of the necessity to improve management processes or strategic planning. Creation of a support offer on the basis of an analysis of world trends or foresight is very risky, because services of institutions of business environment that are very popular, e.g., in Germany, do not find recipients on the native market.



„SYSTEMY PRAKTYK I STAŻY STUDENCKICH”  
/ “SYSTEMS OF STUDENT PRACTICES AND INTERNSHIP”

## Adresaci rekomendacji:

- Administracja rządowa, w tym właściwe Ministerstwa
- Konferencja Rektorów
- Uczelnie wyższe
- Studenci uczelni wyższych
- Przedsiębiorcy sektora MŚP
- Publiczne instytucje otoczenia biznesu
- Instytucje samorządu gospodarczego
- Administracja samorządowa

## Diagnoza stanu obecnego:

Wiedza zdobyta w toku kształcenia na uczelniach wyższych nie koresponduje z umiejętnościami praktycznymi, a doświadczenie zawodowe to jeden z podstawowych wymogów w procesie rekrutacji. Ważne jest zatem uzyskanie niezbędnych umiejętności jeszcze podczas studiów, co powinny umożliwiać efektywne praktyki studenckie. Rola praktyk studenckich nie jest doceniana i w tej sytuacji nie stanowią one elementu uzupełniającego wykształcenie teoretyczne w zakresie wymaganym przez pracodawców. Obecny system kształcenia nastawiony jest na przygotowywanie pracowników, natomiast nie przygotowuje do prowadzenia własnego biznesu, nie promuje przedsiębiorczości wśród młodych ludzi.

## The recipients of recommendations:

- Government administration, including adequate ministries
- Conference of Rectors
- Institutions of higher education
- Students of Polish Academic Schools
- Entrepreneurs of the SME sector
- Public business environment institutions
- Institutions of economic self - government
- Self – government administration

## Diagnosis of the present state:

Knowledge gained during university education does not correspond with practical skills and professional experience is one of the basic requirements in a recruitment process. It is, therefore, important to gain essential skills during studies, which should be granted by effective student practices. The role of student practices is underestimated, therefore they do not constitute an element which completes theoretical education in the scope required by employers. Present educational system is oriented towards preparation of employees, but it does not prepare to run one's own business, it does not promote entrepreneurship among young people.

## REKOMENDACJE

1. Konieczność podjęcia współpracy w regionie na linii: Biznes – Nauka – Instytucje Otoczenia Biznesu – Samorząd w celu wypracowania mechanizmów, które pozwolą na przygotowywanie kadr odpowiadających potrzebom gospodarki.
2. Program „Jedno przedsiębiorstwo z MŚP bierze jednego studenta na praktyki”. W Polsce jest ok. 1,7 mln studentów i tyleż samo przedsiębiorstw w sektorze MŚP. Powinny powstać „zachęty” (np. finansowe/podatkowe), by firmy z MŚP chętniej sięgały po studentów chcąc włączyć się w proces ich kształcenia, ale jednocześnie próbując wykorzystać ich wiedzę oraz sprawdzić podczas praktyk przydatność biznesową danej osoby.
3. Konieczność dopuszczenia praktyków biznesowych do prowadzenia zajęć ze studentami.
4. Wprowadzenie okresu trwania praktyk od 3 do 6 miesięcy oraz konieczność współpracy Akademickich Inkubatorów Przedsiębiorczości z uczelniami wyższymi w celu promowania możliwości prowadzenia własnej firmy (np. w AIP) w ramach praktyk studenckich.
5. Potrzeba mentoringu w przygotowaniu do prowadzenia własnej firmy. Współpraca np. z izbami gospodarczymi w celu rzeczywistego poprowadzenia studenta w jego planach założenia własnej firmy w trakcie studiów (deklaratywność posiadania w przyszłości własnej firmy wśród studentów sięga poziomu 75% populacji, natomiast znacznie gorzej jest z realizacją tych pragnień). Student sam tworzyłby sobie miejsce pracy podczas studiów.
6. Konieczność uświadamiania młodym ludziom, że nie wszyscy muszą skończyć studia wyższe by posiadać wysokie kompetencje - potrzeba wielu specjalistów w różnych dziedzinach, gdzie nie ma dzisiaj odpowiedniej do zapotrzebowania podaży przygotowanych kadr, a jednocześnie istnieje podaż absolwentów szkół wyższych o kwalifikacjach niepotrzebnych na rynku pracy.

Organizator  
/ Organizer

## RECOMMENDATIONS

1. The need for establishing the cooperation in a region: Business – Science – Business Environment Institutions – Self-Government in order to develop the mechanisms allowing to prepare staff that meets the requirements of economy.
2. Program „One SME – one student practice”. In Poland, there are about 1,7 million students and the same number of small and medium – size enterprises. „Incentives” should be created (e.g., financial or tax – related) to make SME more eagerly reach for students and contribute to the process of their education, but at the same time to try to use their knowledge and check business usefulness of a given person.
3. The need for allowing business practitioners to give business classes.
4. Implementing a period of practices from 3 to 6 months and need for cooperation of Academic Enterprise Incubators with higher education institutions in order to promote the possibilities of running one's own business (e.g., in AEI) within the framework of student practices.
5. The need for mentoring in the process of preparation to run a business. Cooperation with, e.g., chambers of commerce and industry in order to really assist a student in his/her plans of establishing a business during studies (75% of students declare willingness to own a business in the future; however, it is much worse when it comes to realization of these plans). A student would then become self – employed.
6. The need for making young people aware of the fact, that not everyone has to graduate from a university in order to have high competences – there is a need for many specialists in various industries that nowadays lack a number of qualified staff in comparison to the supply, and at the same time there is a supply for university graduates having qualifications not needed on the labor market.

„KSZTAŁCENIE UMIEJĘTNOŚCI NA POTRZEBY DYNAMICZNEJ GOSPODARKI”

/ “SKILLS TRAINING FOR DYNAMIC ECONOMY”

## REKOMENDACJE

1. Współpraca samorządów gospodarczych, pracobiorców, publicznych instytucji otoczenia biznesu, administracji rządowej i samorządowej w oparciu o jasny model polskiej gospodarki w celu stworzenia kompleksowego systemu kształcenia i doskonalenia zawodowego.
2. Zweryfikowanie systemu kształcenia nauczycieli, w tym nauczycieli zawodu. Powinno być ono ukierunkowane na pozyskiwanie faktycznych praktyków do procesu kształcenia i umożliwienie nauczycielom–teoretykom odbywanie staży/praktyk w firmach, w których pracować będą ich uczniowie.
3. Przywrócenie szacunku dla wartości wykształcenia zawodowego jako priorytet w polityce społecznej i gospodarczej państwa.
4. Zbudowanie u absolwentów trwałej wiedzy bazowej, opartej na zdolności logicznego myślenia i gotowości do permanentnego doskonalenia.
5. Wykreowanie spójnego systemu kształcenia, w tym systemu kształcenia zawodowego, który umożliwi absolwentom uzyskanie kwalifikacji potwierdzonych dokumentem ważnym na całym jednolitym rynku pracy.
6. Wprowadzenie do programów nauczania, realizowanych zarówno w placówkach edukacyjnych (od najwcześniejszego poziomu), jak i w czasie praktyk, przedmiotów kształcących postawy przedsiębiorcze oraz rozwijające umiejętności efektywnej komunikacji, pracy w zespole. Ważnym elementem tych programów powinno stać się kreowanie kultury organizacyjnej ukierunkowanej na poszanowanie fundamentalnych wartości (uczciwość, odpowiedzialność, punktualność etc.).
7. Wykorzystanie w procesie kształcenia zawodowego wzorców systemu dualnego, co pozwoli na przygotowanie młodego człowieka, wykorzystującego wiedzę fachową w praktyce, zdolnego do myślenia innowacyjnego.
8. Utworzenie Centrów Doskonalenia Zawodowego z dostępem do wysoko rozwiniętych technologii jako alternatywa dla szkolenia przyszłych i doskonalenia aktualnych kadr dla małych przedsiębiorstw.
9. Dostosowanie aktualnego systemu finansowania praktyk i staży do potrzeb i wymagań przedsiębiorców i uwzględnienie faktycznych nakładów finansowych ponoszonych przez przedsiębiorców związanych z obecnością praktykanta w firmie oraz wartością jego pracy na rzecz danego przedsiębiorcy.

## RECOMMENDATIONS

1. Cooperation of self – governments, entrepreneurs, public business environment institutions, government and self – government administration based on a clear model of the Polish economy in order to create a complex educational and vocational training system.
2. Verifying teacher education system, including occupational teachers. It should be oriented towards winning actual practitioners for educational process and allowing teachers – theoreticians to serve apprenticeships/practices in companies where their students will work.
3. Restoring respect for the values of vocational education as a priority of the economic and social policy of the country.
4. Developing in students a permanent basic knowledge, based on the ability of logical thinking and readiness for permanent improvement.
5. Creating a coherent system of education, including vocational education system, which will allow students to achieve qualifications certified by a document valid in the entire Single Labor Market.
6. Implementing the subjects that develop enterprising attitudes, effective communication and teamwork skills to the curriculum executed in educational institutions (starting from the earliest level) and during practices. Creating organizational culture oriented towards respect for the fundamental values (honesty, responsibility, punctuality etc.) should become an important element of those curricula.
7. Using dual system models in the vocational education process, which will allow to prepare a young person with an ability to use expert knowledge in practice and think innovatively.
8. Creating In – Service Training Centers with access to high – tech as an alternative for educating the future and present staff for small enterprises.
9. Adapting the present system of financing practices and apprenticeships to the needs and requirements of entrepreneurs, taking into account real expenditures incurred by entrepreneurs, which are connected to presence of a trainee in a company and value of his/her work for a particular entrepreneur.

### Adresaci rekomendacji:

- Administracja rządowa i właściwe ministerstwa
- Samorząd gospodarczy
- Uczelnie wyższe i placówki edukacyjne
- Instytucje rynku pracy
- Publiczne instytucje otoczenia biznesu
- Instytucje samorządu gospodarczego
- Przedsiębiorcy

### Diagnoza stanu obecnego:

W Polsce niemożliwe jest projektowanie kierunków kształcenia w dalszej perspektywie (5-10 lat). Rozbudowana sieć szkolnictwa wyższego i rozproszenie nadzoru nad placówkami edukacyjnymi pomiędzy wiele resortów i inne organy władzy doprowadziła do drastycznego obniżenia poziomu nauczania. Proces kształcenia zawodowego w Polsce jest nieefektywny, oderwany od wymogów, jakie stawia przed pracownikami dynamiczna gospodarka, a przede wszystkim nie jest zorientowany na jej przyszłe potrzeby. Nauczanie ma charakter teoretyczny; jest oparte na przestarzałych wzorcach, bez przygotowania praktycznego. Dobrym przykładem, zachowującym łącznie teorii z praktyką jest system dualny, który z powodzeniem funkcjonuje w niektórych krajach Europy Zachodniej, np. w Niemczech już od 50 lat.

### The recipients of recommendations:

- Government administration, including adequate ministries
- Self – government
- Institutions of higher education and educational institutions
- Labor market institutions
- Public business environment institutions
- Institutions of economic self - government
- Entrepreneurs

### Diagnosis of the present state:

In Poland, it is impossible to design courses in the long term (5 – 10 years). Complex higher education network and dispersion of supervision over educational institutions among numerous ministries and other organs of authority has led to a drastic lowering of the level of education. The process of vocational education in Poland is ineffective, not related to the requirements set towards employees by the dynamic economy, and most of all, it is not oriented towards its future demands. Education is theoretical; it is based on the outdated models without practical preparation. A good example, that combines theory with practice, is a dual system, which has successfully functioned in some of the countries in Western Europe, e.g., in Germany for 50 years now.

## UROCZYSTA SESJA SEJMIKU WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

## REKOMENDACJE

## Adresaci rekomendacji:

- Parlament Europejski
- Komisja Europejska
- Parlament RP
- Administracja rządowa
- Instytucje administracji publicznej
- Administracja samorządowa
- Partie polityczne
- Związki zawodowe
- Instytucje samorządu gospodarczego
- Przedsiębiorcy

## Diagnoza stanu obecnego:

Jednym z zadań samorządów województw jest kształtowanie warunków dla rozwoju gospodarki. Stabilne przedsiębiorstwa, tworzące miejsca pracy i wypracowujące PKB tworzą silne i konkurencyjne regiony. Efektywna współpraca administracji samorządowej i przedsiębiorców jest warunkiem rozwoju regionu. Przeszkodą we współpracy jest brak jednego partnera, który reprezentowałby przedsiębiorców i ich interesy. Rozproszone środowisko nie daje możliwości stworzenia systemowej, stałej platformy dialogu i konsultacji w ważnych sprawach gospodarczych.

1. Apel do Parlamentu i Rządu RP o przyspieszenie prac dotyczących zmian prawa zamówień publicznych umożliwiających szerszy dostęp mikro, małych i średnich przedsiębiorców do rynku zamówień publicznych.
2. Apel do Parlamentu RP o rozpoczęcie prac nad projektem ustawy o samorządzie gospodarczym w Polsce, dającej podstawy prawnego funkcjonowania samorządu, jako reprezentanta interesów środowiska przedsiębiorców wobec administracji rządowej i samorządowej.
3. Podjęcie wspólnych inicjatyw środowiska przedsiębiorców i administracji samorządowej, zmierzających do kształtowania prawodawstwa w Polsce w zakresie tworzenia warunków dla rozwoju przedsiębiorczości.
4. Kreowanie programów regionalnych nakierowanych na rozwój innowacyjności przedsiębiorczości i wykorzystywanie funduszy unijnych w celu poprawy współpracy sektora nauki i gospodarki.
5. Współpraca administracji samorządowej z przedstawicielami lokalnych i regionalnych przedsiębiorców w zakresie szacowania potrzeb kadrowych i kształtowania kierunków rozwoju szkolnictwa zawodowego i wprowadzenia kształcenia dualnego.
6. Zintensyfikowanie kooperacji miast partnerskich w celu zwiększenia wymiany doświadczeń, promocji dobrych praktyk w obszarze współpracy gospodarczej.

*Załącznik do uchwały Nr IV/40/1/2013  
Sejmiku Województwa Śląskiego  
z dnia 17 września 2013 r.*

**Apel do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej o rozpoczęcie prac nad projektem ustawy o samorządzie gospodarczym**

Zwracamy się z apelem do Sejmu RP o uchwalenie ustawy o powszechnym samorządzie gospodarczym.

Najważniejszymi założeniami projektowanej ustawy jest:

- zapewnienie pełnej, publicznej reprezentacji przedsiębiorcom;
- utworzenie organów samorządu jako instytucji publicznej realizującej, obok własnych, zadania publiczne zlecone i powierzone;
- stworzenie możliwości wyrażania wspólnych stanowisk w imieniu przedsiębiorców i ich organizacji w procesie legislacyjnym.

Projekt ustawy został oficjalnie i publicznie przedstawiony 8 marca 2010 roku, a 9 kwietnia 2010 roku został przekazany Marszałkowi Sejmu RP. Inicjatywa jest popierana przez 5 organizacji: Business Centre Club, Krajową Izbę Gospodarczą, Naczelną Radę Zrzeszeń Handlu i Usług, Polską Radę Biznesu i Związek Rzemiosła Polskiego.

Samorząd gospodarczy jest integralnym elementem państwa obywatelskiego. Szczególną rolę odgrywa w dobie spowolnienia gospodarczego, którego skutki odczuwają nie tylko przedsiębiorcy ale całe społeczeństwo. Uznając fakt, że zadania Państwa realizowane są z podatków, wypracowywanych pośrednio i bezpośrednio przez sektor gospodarki (podatki VAT, CIT, PIT, akcyzy) tym bardziej należy zwrócić uwagę na aktualny stan gospodarki oraz możliwości jej dalszego rozwoju.

Obecnie mikro i małe przedsiębiorstwa nie są właściwie reprezentowane wobec władz centralnych i samorządowych. Spośród działających organizacji przedsiębiorców tylko nieliczne biorą czynny udział w procesie legislacyjnym. Większość z nich nie posiada wystarczających środków koniecznych na poniesienie wydatków związanych ze sporządzaniem analiz czy ekspertyz.

Stąd apelujemy o powołanie samorządu gospodarczego działającego na rzecz rozwiązania problemów przedsiębiorców, wpływającego na kształt polityki gospodarczej i uczestniczącego w jej realizacji. Samorząd gospodarczy powinien reprezentować interesy zrzeszonych podmiotów.

*Załącznik do uchwały Nr IV/40/2/2013  
Sejmiku Województwa Śląskiego  
z dnia 17 września 2013 r.*

**Apel do Parlamentu Europejskiego, Komisji Europejskiej, Parlamentu RP i Polskiego Rządu o przyspieszenie prac dotyczących zmian prawa zamówień publicznych**

Wartość rynku zamówień publicznych w Unii Europejskiej jest szacowana na około 16 % jej produktu krajowego brutto (PKB). Z uwagi na swój wkład w rozwój gospodarczy Unii Europejskiej, mikro, małe



## **UROCZYSTA SESJA SEJMIKU WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO**

i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) wytwarzające około 60 % unijnego PKB oraz generujące blisko 70 % miejsc pracy w całej UE, powinny mieć znaczący udział w rynku unijnych zamówień publicznych. Tymczasem udział firm MŚP jako wykonawców zamówień publicznych jest wciąż niewystarczający w stosunku do znaczenia tych podmiotów w gospodarce. Z badań Komisji Europejskiej wynika bowiem, że w latach 2006-2008 przedsiębiorstwa z kategorii MŚP realizowały w ujęciu wartościowym jedynie 33 % wartości zamówień publicznych powyżej progów wyznaczonych przez dyrektywy unijne.

Zarówno Komisja Europejska, jak i poszczególne kraje członkowskie, dostrzegają konieczność wprowadzenia ułatwień w dostępie MŚP do zamówień publicznych. Mimo wielu podjętych działań, dostęp firm sektora MŚP do rynku zamówień publicznych nadal ogranicza wiele istniejących barier.

Należą do nich m.in.:

- brak dostępu do informacji o procedurach udzielania zamówień, warunków udziału w postępowaniu,
- brak jednoznaczności i jasności kryteriów wyboru oferty nie zapewniający wszystkim uczestnikom postępowania równych szans,
- niejednoznaczne przepisy dotyczące sporządzania specyfikacji istotnych warunków zamówienia, szczególnie związane z opisem przedmiotu zamówienia,
- pojęcia niedookreślone, które wpływają na trudności interpretacyjne w stosowaniu przepisów (np. istnieje potrzeba zdefiniowania terminu „podwykonawca”, tym bardziej, gdy wskazuje się także na tzw. „osoby trzecie”),
- brak stałych szkoleń i informacji dotyczących istotnych zagadnień, wynikających chociażby z orzecnictwa Trybunału Sprawiedliwości,
- zbyt krótki okres na sporządzenie oferty przez wykonawcę,
- ciągle zbyt duża liczba dokumentów potrzebnych do złożenia oferty,
- zbyt duże zakresy i wartości zamówień ograniczające możliwość ubiegania się o zamówienia firmom sektora MŚP,
- relatywnie wysokie koszty transakcyjne związane z przygotowaniem oferty przez firmy sektora MŚP w stosunku do dużych podmiotów, w tym szczególnie koszty uzyskania niezbędnych certyfikatów i atestów oraz obciążenia finansowe związane z koniecznością wniesienia wadium i ustanowienia zabezpieczenia wykonania umowy,
- wskazywanie na cenę jako główne kryterium wyboru oferty wykonawców, podczas gdy firmy sektora MŚP są w stanie konkurować z dużymi podmiotami czynnikami poza cenowymi, nie ceną.

Mając na uwadze powyższe apelujemy o przyjęcie takich rozwiązań prawnych, które umożliwią mikro, małym i średnim firmom korzystanie z zamówień publicznych w większym stopniu, niż dotychczas. Postulujemy wprowadzenie sprawdzonych rozwiązań, które są z powodzeniem stosowane w ustawodawstwie amerykańskim, traktującym zamówienia publiczne jako szczególną formę pomocy państwa dla firm sektora MŚP, w tym m.in.:

- ustalenie przez władze rządowe limitów łącznej wartości zamówień, które powinny być udzielone firmom sektora MŚP, na poziomie minimum 35 % wartości zamówień ogółem,
- wprowadzenie regulacji w postaci zastrzegania zamówień poniżej określonego progu wartości wyłącznie dla firm sektora MŚP,
- ustanowienie zasady obowiązkowego podzlecenia, które, o ile nie zagraża skutecznej realizacji kontraktu, powinno zostać włączone do umowy w formie planu podzleceń, a którego niewykonanie byłoby uważane za materialne naruszenie przepisów z zakresu zamówień, jak i samej umowy w sprawie zamówień publicznych,
- przyjęcie jasnych, preferencyjnych zasad wyboru ofert składanych przez sektor MŚP, znajdujących zastosowanie w przypadku ofert identycznych pod wszystkimi istotnymi względami w sytuacji, gdy realizacja zamówienia publicznego miałaby służyć wspieraniu rozwiązań ekologicznych, promowaniu polityki prospołecznej poprzez chociażby udział osób niepełnosprawnych w realizacji zamówień publicznych itd.
- zapewnienie częściowych wypłat (na rzecz wykonawców, a przede wszystkim podwykonawców) odpowiadających postępowi w ramach realizacji przedmiotu zamówienia ( np. robót budowlanych),
- stworzenie prawnych gwarancji niezwłocznego dokonywania koniecznych płatności przez zamawiających i generalnych wykonawców oraz obowiązku płacenia kar za zwłokę w płatnościach,
- wprowadzenie systemów gwarancji rządowych i redukcji kwot wstrzymywanych wypłat tytułem zabezpieczeń.

Ponadto, konieczne jest zwiększenie udziału mikro, małych i średnich firm w realizacji zamówień publicznych nie tylko na obszarze Unii Europejskiej, ale również na rynku światowym. Stworzenie ujednolitego światowego rynku zamówień publicznych stanowiłoby istotny element walki ze światowym kryzysem gospodarczym. Przejawem otwarcia konkurencji na rynku zamówień publicznych są działania Unii Europejskiej oraz innych organizacji międzynarodowych. Stworzone przez Światową Organizację Handlu, Bank Światowy, Europejski Obszar Gospodarczy, Organizację Narodów Zjednoczonych oraz inne instytucje i organizacje rozwiązania prawne potwierdzają, że istnieje ogromna potrzeba regulacji zamówień w aspekcie globalnym. Należy zauważyć, że istotne są nie tylko procedury udzielania zamówień, które mogą ułatwić stworzenie światowego systemu zamówień publicznych. Niepokojące i wymagające reakcji są również nieuczciwe praktyki stosowane w tym zakresie, które przybierają postać czy to praktyk monopolistycznych (np. zmonopolizowanie przetargowe) czy też przestępstw karnych.



## **UROCZYSTA SESJA SEJMIKU WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO**

Mając na uwadze ochronę przedsiębiorstw i przedsiębiorców, w szczególności mikro, małych i średnich przedsiębiorców, postulujemy także:

- stworzenie spójnego, przejrzystego, ujednoliconego systemu pomiędzy poszczególnymi organizacjami czy też krajami, celem ustalenia takich procedur udzielania zamówień publicznych, które nie ograniczałby albo nie uzależniałyby możliwości udziału MŚP w zamówieniach od postanowień bilateralnych umów międzynarodowych (aneksów, not itd.). Fakt ochrony swoich rynków gospodarczych (wewnętrznych) przez poszczególne państwa, wykorzystanie krajowych surowców czy też własnych pracowników prowadzi do „zawężenia” rynku zamówień publicznych i tworzenia pewnej fikcji co do eksponowanej przez Unię Europejską „otwartości” zamówień publicznych. Stanowi to tylko pewną deklarację, niemającą odniesienia do realiów polityki gospodarczej. Dzięki postulowanym zmianom MŚP mogłyby realizować zamówienia w krajach rozwijających się czy też państwach trzeciego świata, co wpłynęłoby na rozwój przemysłu, infrastruktury, ochrony środowiska i byłoby szansą na walkę z biedą i bezrobociem.

Podsumowując, postulowane zmiany są niezbędne z punktu widzenia zwiększenia udziału mikro, małych i średnich firm w zamówieniach publicznych. Monopolizowanie zamówień publicznych przez największe podmioty utrudnia rozwój firm sektora MŚP, które w związku z ich ogromnym potencjałem w zakresie tworzenia miejsc pracy i innowacji są gwarantem dalszego rozwoju gospodarczego Europy.



## RECOMMENDATIONS

1. Appeal to the European Parliament and European Commission to end the works on the EU directives in the scope of public procurement that allow micro, small and medium- size entrepreneurs to have a broader access to the public procurement market.
2. Appeal to the Polish Parliament to commence the works on a draft act on self – government in Poland that would provide a foundation for legal functioning of self – government as a representative of interests of entrepreneurs' environment towards government and self – government administration.
3. Taking joint initiatives of entrepreneurs' environment and self – government administration aiming to form legislation in Poland in the scope of creating the conditions for the development of entrepreneurship.
4. Creating regional programs for the development of enterprise innovation and use of the EU funds for the improvement of cooperation between science and economy.
5. Cooperation of self – government administration with representatives of local and regional entrepreneurs in the area of evaluating employment needs, creating the directions of development of vocational education and implementing dual education.
6. Intensifying cooperation of partner cities in order to increase the exchange of experiences and promote good practices in the area of economic cooperation.

*Annex to the Resolution No IV/40/1/2013  
of the Sejmik of the Silesian Voivodeship  
dated 17<sup>th</sup> September 2013*

### **Appeal to the Parliament of the Republic of Poland to commence the works on the draft act on economic self – government**

We are making an appeal to the Parliament of the Republic of Poland to pass the act on general economic self – government.

The most important assumptions of the project of the act include:

- providing entrepreneurs with complete public representation;
- creating self – government administration bodies as public institutions that pursue, except for their own, commissioned and entrusted public tasks;
- making possible expressing shared standpoints on behalf of entrepreneurs and their organizations in a legislative process.

The project of the act was officially and publicly presented on 8th March 2010 and was submitted to the Marshal of the Sejm of Poland. The initiative is supported by 5 organizations: the Business Centre Club, Polish Chamber of Commerce, Supreme Council of Trade and Services Associations, Polish Business Council and Polish Craft Associations.

Economic self – government is an integral element of a civil state. It plays a special role in the economic slowdown that affects not only entrepreneurs, but the entire society. Acknowledging the fact that the State's tasks are executed from taxes, earned indirectly or directly by the sector of economy (VAT, CIT, PIT, excise), even more attention should be paid to the current state of economy and the possibility of its further development.

Presently, micro and small enterprises are not properly represented towards central and self – government authorities. From among operating entrepreneurs' organizations, only few of them actively participate in a legislative process. Most of them do not possess resources that are necessary to incur expenditures connected with carrying analyses and expertise.

Therefore, we are appealing for establishing economic self – government that would act for the solution of entrepreneurs' problems, have influence on the form of the economic policy and participate in its execution. Economic self – government should represent the interests of its associated entities.

*Annex to the Resolution No IV/40/2/2013  
of the Sejmik of the Silesian Voivodeship  
dated 17<sup>th</sup> September 2013*

### **Appeal to the European Parliament, European Commission, Polish Parliament and Polish Government to accelerate the works on changing the Public Procurement Law**

Value of the public procurement market in the European Union is estimated at about 16% of its GDP. Due to their contribution to the economic development of the European Union, micro, small and medium – size enterprises, that generate around 60% of the EU's GDP and almost 70% of workplaces, should have a significant share in the public procurement market of the EU. Meanwhile, SME's share as contractors of public procurement is still insufficient in relation to the significance of these entities in the economy. Studies of the European Commission show that in years 2006-2008, SME executed only 33% of the value of public procurement contracts above the thresholds determined by the Union's directives.

Both the European Commission and particular member countries notice the necessity to introduce facilities in access of SME to public procurement. Despite numerous acts, SME's access to the public procurement market is still limited by multiple barriers.

#### **The recipients of recommendations:**

- European Parliament
- European Commission
- Polish Parliament
- Government administration
- Institutions of public administration
- Self – government administration
- Political parties
- Trade unions
- Economic self – government - entrepreneurs

#### **Diagnosis of the present state:**

One of the tasks of voivodeship self – government is creation of the conditions for the development of economy. Stable enterprises that create workplaces and generate GNP form strong and competitive regions. Effective cooperation of self – government administration and entrepreneurs is the condition for the development of a region. Lack of a partner who would represent entrepreneurs and their interests constitutes a barrier to such cooperation. Dispersed environment does not provide a possibility to create a system – based and permanent platform of a dialogue and consultation in significant economic issues.



Some of the barriers include:

- lack of access to information on the procedures of awarding public procurement contracts, terms of participation in proceedings,
- lack of unequivocal and clear criteria of offer selection does not provide all participants of a proceeding with equal chances,
- ambiguous law on specifications of significant terms of a public procurement contract, especially connected with description of a procurement object,
- not completely defined notions that have impact on difficulties with interpretation in application of the law (e.g., there is a need to define the term „subcontractor”, all the more when “third parties” are also indicated),
- lack of regular trainings and information on crucial issues that result from jurisprudence of the Court of Justice,
- too short a period for drawing up an offer by a contractor,
- too many documents that are necessary to place an offer,
- too broad domains and values of public procurement contracts that limit the possibility for SME to apply for them,
- relatively high transaction costs connected with preparing an offer by small and medium – size enterprises in comparison to big entities, especially including the costs of obtaining necessary certificates, and financial burdens connected with the necessity to deposit a bid security and establish protection of contract execution,
- indication of price as the main selection criterion for contractors’ offer, while the SME sector companies are able to compete with big entities thanks to both non – price factors and prices.

Accordingly, we are appealing for acceptance of legal solutions which will allow micro, small and medium – size enterprises to use public procurement to a greater extent than so far. We are demanding introduction of trusted solutions, which have been successfully applied in the American legislation which treats public procurement as a special form of state aid for SME, including:

- establishing by government authorities the limits of a total value of public procurement contracts that should be given to SME at the minimum level of 35% of the total value of public procurement,
- introducing regulations in the form of reservation of public procurement below a defined threshold of value solely for SME,
- establishing a principle of an obligatory subcontract, which in so far as it does not threaten effective execution of a contract, should be included in an agreement in a form of a plan of subcontracts and non - performance of which would be considered as a material breaching of both the public procurement law and a public procurement contract,
- adopting clear, concessional terms of selection of offers placed by the SME sector, that would be applied in case of offers which are identical in all essential terms in a situation when execution of a public procurement contract would serve for the support of ecological solutions, promotion of a pro social policy through participation of the disabled in execution of a public procurement contract,
- ensuring partial payments (for contractors and especially subcontractors) congruent with progress within the framework of execution of a public procurement object (e.g., construction works),
- creating legal guarantees of immediate necessary payments by ordering parties and general contractors, as well as obligation of paying financial penalties for delay in payment,
- implementing government guarantee systems and reduction of amounts of stopped payments as a protection.

Moreover, it is necessary to increase share of micro, small and medium – size enterprises in execution of public procurement not only in the European Union, but also on the global market. Creation of a uniform global public procurement market would constitute an essential element of a struggle with the global economic crisis. Acts of the European Union and other international organizations constitute a sign of opening a competition to public procurement markets. Legal solutions created by the World Trade Organization, World Bank, European Economic Area, United Nations and other institutions and organizations confirm that there is a huge need to regulate public procurement in the global aspect. It is noticeable that not only the procedures of awarding public procurement contracts that may facilitate creating a world – wide system of public procurement are crucial. Also some of dishonest practices applied in this scope, which turn into a form of either monopolistic practices (e.g., tender collusions) or crimes, are worrying and demanding a reaction.

With a view to protecting enterprises and entrepreneurs, and especially micro, small and medium – size enterprises, we are also demanding the following:

- creating a coherent, clear and standardized system between particular organizations or countries in order to establish the procedures of awarding public procurement contracts which would not limit or make dependent the possibility of SME’s participation in public procurement on resolutions of bilateral international agreements (appendices, notes). Protection of one’s own economic markets (internal) by particular countries, taking advantage of national resources or employees leads to „narrowing” of the public procurement market and creation of a sort of fiction concerning „openness” of public procurement presented by the European Union. This only constitutes a type of declaration that does not have reference in the reality of economic policy. Thanks to the demanded changes, SME would be able to execute contracts in developing or third world countries, which would have an impact on the development of industry, infrastructure, environment protection and would constitute a chance for a struggle with poverty and unemployment.

Summing up, demanded changes are essential in order to increase the share of micro, small and medium – size enterprises in public procurement. Monopolization of public procurement by larger entities makes the development difficult for small and medium – size enterprises, which, due to their great potential in the field of creating workplaces and innovations, are a guarantor of further economic development of Europe.



## BANKI SPÓŁDZIELCZE PARTNEREM FINANSOWYM MŚP / CO - OPERATIVE BANKS AS FINANCIAL PARTNERS OF SME

### REKOMENDACJE

1. Rozwój, stałe doskonalenie oraz umacnianie pozycji rynkowej banków spółdzielczych szczególnie w kontekście obsługi sektora MŚP. Siłą bankowości spółdzielczej jest indywidualne podejście do klienta, umiejętność zbudowania relacji, w której klient jest rozpoznawany i tak obsługiwany. Atutem banków spółdzielczych w wymiarze ekonomicznym jest duża elastyczność i zdolność do szybkich przekształceń.
2. Podejmowanie działań zmierzających do sprawnego i efektywnego funkcjonowania w obszarze oferowanych produktów i usług. Rozwój produktów w szczególności kredytu (w tym kredytowania działań eksportowych MŚP), leasingu, factoringu oraz dalszy rozwój usług elektronicznych.
3. Podejmowanie działań mających na celu zatrudnianie wysoko wykwalifikowanej kadry, w szczególności w zakresie doradztwa finansowego. Podejmowanie działań w zakresie doskonalenia pracowników.
4. Podejmowanie działań w zakresie konsolidacji usług, wspólnej polityki przy jednoczesnym zachowaniu podmiotowości banków.
5. Podejmowanie działań mających na celu „przyciąganie” młodych przedsiębiorców do współpracy z bankami spółdzielczymi.
6. Edukacja dzieci i młodzieży w zakresie racjonalnego gospodarowania środkami (np. SKO).
7. Działania sprzyjające poprawie wizerunku banków spółdzielczych poprzez kształtowanie „mody na kapitał lokalny”, na spółdzielczość i samorządność.

Biznesowy Partner Główny Sesji  
/ Session Main Business Partner



Biznesowy Partner Merytoryczny Sesji  
/ Session Substantial Business Partner



### RECOMMENDATIONS

1. Developing, permanent improving and strengthening a market position of co – operative banks, especially in the context of services for the SME sector. What constitutes the strength of co – operative banking is its individual attitude towards a client, ability to build a relation in which a client is recognized and served. Elasticity and ability to transform quickly is an advantage of co – operative banks in the economic dimension.
2. Taking actions for efficient and effective functioning in the area of offered products and services. Development of products, especially credit (including credits for export activities of SME), leasing, factoring and further development of electronic services.
3. Making efforts to employ highly qualified staff, especially in the area of financial consulting services. Taking actions in the scope of helping employees to gain qualifications.
4. Taking actions in the field of service consolidation, shared policy and preservation of banks' subjectivity.
5. Making efforts to “attract” young entrepreneurs to cooperate with co – operative banks.
6. Educating children and youth in the field of rational resources management.
7. Actions for the improvement of image of co – operative banks by designing a „fashion for a local capital”, co – operative and self – government.

#### Adresaci rekomendacji:

- Banki spółdzielcze i ich zrzeszenia
- Instytucje samorządu gospodarczego
- Przedsiębiorcy sektora MŚP

#### Diagnoza stanu obecnego:

Banki spółdzielcze są instytucjami finansowymi z udziałem polskiego kapitału. Jednakże mają stosunkowo słabą pozycję na naszym rynku usług finansowych i często przegrywają z międzynarodowymi korporacjami finansowymi w walce o klienta. Mają wiele atutów – bliskość klienta, łatwość i elastyczność decyzyjną, znajomość lokalnego rynku.

#### The recipients of recommendations:

- Co – operative banks and their associations
- Institutions of economic self – government
- Entrepreneurs of the SME sector

#### Diagnosis of the present state:

Co-operative banks are financial institutions with Polish capital. However, they have a weak position on our financial services market and often lose to international financial corporations in a battle for a client. They possess multiple advantages – closeness to a client, easiness and elasticity of decisions, knowledge of a local market.



**SPÓŁDZIELCZOŚĆ JAKO SPOSÓB NA WZMOCNIENIE POZYCJI MŚP  
NA KONKURENCYJNYM RYNKU****/ COOPERATIVE MOVEMENT AS A WAY TO STRENGTHEN THE POSITION OF SME ON  
THE COMPETITIVE MARKET****Adresaci rekomendacji:**

- Parlament RP
- Administracja rządowa
- Administracja samorządowa
- Spółdzielnie
- Instytucje samorządu gospodarczego
- Przedsiębiorcy sektora MŚP

**Diagnoza stanu obecnego:**

Ruch spółdzielczy to nie tylko forma prowadzenia działalności gospodarczej. Spółdzielczość oparta jest o wartości, takie jak wspólnota i praca dla dobra wspólnego. Spółdzielczość w Polsce ma ogromne tradycje, jednak nie wytrzymała próby gospodarki rynkowej. Potrzebne jest nowe podejście, bardziej konkurencyjne i nowoczesne przy zachowaniu podstawowych wartości.

**The recipients of recommendations:**

- Polish Parliament
- Government administration
- Self – government administration
- Cooperatives
- Institutions of economic self - government
- Entrepreneurs of the SME sector

**Diagnosis of the present state:**

Cooperative movement is not only a form of running a business. It is based on such values as community and work for the common good. In Poland, the cooperative movement has great traditions; however, it has not survived the test of the market economy. There is a need for a new approach, which is more competitive and modern, but at the same time maintains basic values.

**REKOMENDACJE**

1. Wykorzystanie historycznych doświadczeń spółdzielczości oraz współczesnych uwarunkowań wynikających z nowych form zarządzania gospodarką.
2. Podejmowanie działań marketingowych i PR-owych utrwalających i poprawiających pozycję spółdzielczości na rynku, w szczególności poprawa wizerunku medialnego („starajmy się być współcześni a nie staroświeccy”).
3. Podejmowanie działań mających na celu „wytworzenia” sprzyjającego, dobrego klimatu wokół spółdzielczości, stabilnego prawa.
4. Wzmocnienie i podejmowanie działań konsolidacyjnych. Szansą jest współpraca pomiędzy różnymi sektorami spółdzielczości.
5. Podejmowanie działań promocyjnych mających na celu ukazanie spółdzielczości, jako atrakcyjnej ścieżki rozwoju dla młodych ludzi. Dlaczego młodzi ludzie wybierają korporacje a nie spółdzielnie?
6. Konieczność regulacji prawnych wspierających spółdzielczość. Usunięcie nierówności np. w opodatkowaniu spółdzielni (spółdzielnie są opodatkowane na zasadach jakie obowiązują spółki kapitałowe, powinno być opodatkowanie jakie obowiązuje spółki osobowe).
7. Wspieranie polskiego kapitału oraz wspieranie polskiej samorządności i tradycji narodowych. Spółdzielnie mieszczą się w gospodarce rynkowej, są i mogą być efektywne. Nie zależy to od formy prawnej, ale od ludzi, którzy w niej funkcjonują. Rozwój spółdzielczości zależy od filozofii, strategii państwa - czy państwo widzi wartość we wspólnocie, czyli w spółdzielczości.

Partner Merytoryczny Sesji  
/ Session Substantial Partner

**RECOMMENDATIONS**

1. Using historical experiences of the cooperative movement and contemporary conditions resulting from the new forms of economy management.
2. Taking marketing and PR actions which reinforce and improve the cooperative movement's position on the market, especially those which improve its media image („let's try to be modern and not old-fashioned”).
3. Making efforts to „create” a friendly and good atmosphere around the cooperative movement and stable law.
4. Reinforcing and taking consolidation actions. Cooperation between different sectors of the cooperative movement constitutes the chance.
5. Initiating promotional actions in order to present the cooperative movement as an attractive development path for young people. Why do young people choose corporations and not cooperatives?
6. The need for legal regulations that support the cooperative movement. Removal of inequalities, e.g., in taxation of co - operatives (co - operatives are taxed according to the same rules as joint stock companies, but should be taxed like private companies).
7. Supporting the Polish capital, self – government and national traditions. Co - operatives fit in the market economy; they are and may be profitable. It does not depend on the legal form, but on the people who function in it. Development of the cooperative movement depends on the philosophy and state's strategy – whether state sees value in community – in the cooperative movement.



**E-GOSPODARKA**  
**/ E-ECONOMY**

## REKOMENDACJE

1. Stworzenie przez administrację rządową i samorządową odpowiedniego klimatu do rozwoju e-commerce oraz zacieśnienie współpracy biznesu z administracją na poziomie samorządowym, krajowym i europejskim.
2. Zwiększenie zaufania poprzez edukowanie klientów, przedstawicieli firm z sektora MŚP a przede wszystkim przedstawicieli administracji w obszarze e-usług i e-narzędzi.
3. Dążenie do równomiernego rozwoju sieci informatycznej w regionach.
4. Tworzenie e-produktów i e-usług będących odpowiedzią na realne potrzeby indywidualnych klientów.
5. Podjęcie prac nad standaryzacją zasad postępowania w skali regionu, kraju i Europy, a także prac ograniczających zapisy w ustawie dot. konieczności stosowania papierowej dokumentacji.

Biznesowy Partner Strategiczny Kongresu  
/ Strategic Business Partner



## RECOMMENDATIONS

1. Creating by government and self – government administration a favorable climate for the development of e-commerce and tightening the cooperation of business and administration on the self – government, national and European level.
2. Increasing trust through education of clients and representatives of small and medium – size enterprises, but especially representatives of administration, in the field of e-services and e-tools.
3. Striving for a balanced development of IT network in regions.
4. Creating e-products and e-services that respond to the real needs of individual clients.
5. Starting works on standardization of the rules of procedure on the regional, national and European scale, as well as the works on limiting the settlements in the act on the necessity of paper documentation.

### Adresaci rekomendacji:

- Administracja rządowa
- Administracja samorządowa
- Instytucje finansowe
- Instytucje samorządu gospodarczego
- Przedsiębiorcy sektora MŚP

### Diagnoza stanu obecnego:

W Polsce e-commerce rozwija się bardzo dynamicznie. Jednak wciąż istnieją duże bariery utrudniające lub zniechęcające obywateli oraz firmy z sektora MŚP do pełnego korzystania z narzędzi i usług e-gospodarki. Największe zdiagnozowane ograniczenia to brak odpowiedniej edukacji klientów oraz pracowników administracji na niższych szczeblach w zakresie e-narzędzi i e-usług, brak wystarczającego zaufania, ograniczenia legislacyjne, brak ustandaryzowanego systemu a także brak jednolitych rozwiązań ułatwiających identyfikację tożsamości i zapewniających bezpieczeństwo w sieci. To, co ogranicza korzystanie z e-usług na innych rynkach zagranicznych to brak kompatybilności i jednolitego systemu płatności. Stanowi to problem nie tylko dla polskich firm z sektora MŚP, ale także firm z innych krajów europejskich.

### The recipients of recommendations:

- Government administration
- Self – government administration
- Financial institutions
- Institutions of economic self - government
- Entrepreneurs of the SME sector

### Diagnosis of the present state:

In Poland, e-commerce has been developing very dynamically. However, there are still significant barriers that make it difficult for and discourage citizens and SME to fully use the tools and services of e-economy. The biggest diagnosed restrictions include: lack of proper education of clients and low-ranking administration officials in the field of e-tools and e-services, lack of sufficient trust, legislative restrictions, lack of standardized system and uniform solutions that facilitate identity identification and provide security in the network. What limits the use of e-services on other foreign markets is the lack of compatibility and uniform payment system. This constitutes a problem not only to Polish SME, but also companies from other European countries.

## ROZWÓJ LOTNICTWA BIZNESOWEGO

## REKOMENDACJE

## Adresaci rekomendacji:

- Parlament RP
- Administracja rządowa
- Urząd Lotnictwa Cywilnego
- Administracja samorządowa szczebla wojewódzkiego, powiatowego i gminnego
- Instytucje samorządu gospodarczego
- Przedsiębiorcy - inwestorzy

## Diagnoza stanu obecnego:

Polska jest na początku drogi rozwoju lotnictwa biznesowego. W porównaniu z krajami Unii Europejskiej, w Polsce jest bardzo słabo rozwinięta infrastruktura lotnicza. Potwierdzają to następujące dane: w Polsce jest łącznie 170 km pasów lotniczych w porównaniu z 2400 km średnio w krajach UE; w Polsce na jedno lotnisko przypada 3 600 osób, w UE 460 tys. W Polsce odległość od miejsca zamieszkania do najbliższego lotniska to nawet 200 km. Jednocześnie w naszym kraju odnotowuje się corocznie wzrost ruchu pasażerskiego i wzrost ilości połączeń lotniczych. Potencjał i potrzeby są wzrastające, natomiast dostępność wciąż ograniczona.

1. Konieczność kompleksowego podejścia do problemu rozwoju lotnictwa biznesowego zarówno w aspekcie budowy i zarządzania infrastrukturą lotniczą, ekonomicznego uzasadnienia dla powstawania nowych lotnisk, jak i przygotowania kadr do realizacji nowych usług.
2. Pilna potrzeba liberalizacji prawa lotniczego, w szczególności w zakresie obniżenia standardów bezpieczeństwa. Ten postulat środowiska gospodarczego znalazł już swoje odzwierciedlenie w utworzeniu kategorii lotnisk użytku publicznego o ograniczonym certyfikowaniu. Daje to możliwość tworzenia nowych lotnisk lub modernizacji istniejących lądowisk, podnoszenia ich standardów oraz zwiększania zakresu użyteczności.
3. Dbanie o to, aby małe lotniska przede wszystkim spełniały charakter funkcjonalny i rozwijały się stopniowo wraz ze wzrostem zapotrzebowania gospodarczego i potencjału ekonomicznego.
4. Kształtowanie świadomości władz samorządowych w zakresie potrzeby budowania lotnisk lokalnych, jako katalizatorów rozwoju innowacyjnego i gospodarczego całego regionu. Przemysł lotniczy i około lotniczy uważany jest za najbardziej innowacyjny. Przyczynia się do rozwoju zaplecza naukowo-technicznego i implantacji firm wysokoinnowacyjnych.
5. Upowszechnianie formuły partnerstwa publiczno-prywatnego jako sposobu na budowę i zarządzanie infrastrukturą lotniczą.
6. Opracowanie długoletniej koncepcji rozwoju transportu lotniczego i tworzenia towarzyszącej mu infrastruktury oraz włączenie tych obszarów do dokumentów strategicznych na poziomie krajowym i regionalnym, co pozwoli na planowe, systemowe i kompleksowe działania rozwoju infrastruktury małych lotnisk.
7. Zwolnienie zarządów małych lotnisk od opłaty podatku od nieruchomości z zakresu infrastruktury lotniczej. Zastosowanie podobnych rozwiązań podatkowych do obowiązujących dla dużych lotnisk pasażerskich.
8. Rozwój lotnictwa biznesowego w kierunku outsourcingu, czyli powierzanie zarządzania prywatnym samolotem zewnętrznej firmie lub rozwoju usług tzw. air taxi. Takie działania są bardziej bezpieczne i ekonomiczne. Ponadto umożliwiają obniżenie kosztów jednostkowych, co przyczyni się do zwiększenia dostępności tego rodzaju usług.
9. Rozwój i dostosowanie systemu kształcenia kadr dla lotnictwa i przemysłu lotniczego do istniejących potrzeb rynkowych, poprzez uruchamianie kierunków inżynierskich, zwiększenia oferty kształcenia, tworzenie kierunków zamawianych.
10. Rozważenia możliwości subsydiowania przez władze samorządowe kształcenia umiejętności pilotów na uczelniach lokalnych i w aeroklubach.
11. Lepsza współpraca z wojskiem, które, poprzez własne ćwiczenia lub wykonywane loty rutynowe, często ogranicza dostęp do przestrzeni powietrznej małym samolotom GA.



## RECOMMENDATIONS

1. The need for a complex approach to the problem of the business aviation development in the aspect of building and managing aviation infrastructure, economic justification for building new airports and preparation of staff to provide new services.
2. The urgent need for liberalization of the aviation law, especially in the scope of lowering the safety standards. This demand of economic milieu has already been reflected in creation of a public use airport category of limited certification. This allows to build new airports or modernize the existing ones, raise their standards and increase utility.
3. Making sure that small airports are chiefly functional and develop gradually along with the growth of economic need and potential.
4. Creating awareness of self – government authorities in the field of a need to build local airports as catalysts for the innovation and economic development of an entire region. Aviation and aviation – related industry is considered the most innovative one. It contributes to the development of scientific - technological base and implantation of high innovation companies.
5. Popularizing the formula of private public partnership as a way to build and manage aviation infrastructure.
6. Developing a long – term concept of the aviation transport development and building infrastructure, as well as including these areas in strategic documents on the national and regional levels, as this would allow to develop the infrastructure of small airports in a planned, system – based and complex manner.
7. Exempting management boards of small airports from paying real estate tax for aviation infrastructure. Applying similar tax solutions to the existing large passenger airports.
8. Developing business aviation towards outsourcing – entrusting management of a private plane to an external company or development of services, so – called air taxi. Such actions are safer and more economical. Moreover, they make possible the reduction of unit costs that would contribute to the increase of availability of this kind of services.
9. Developing and adapting employee education system to the real market needs by starting engineering courses, expanding educational offer and introducing ordered courses.
10. Considering the possibility of subsidizing by self – government authorities the trainings for pilots at local higher education institutions and aero clubs.
11. Better cooperation with the army, which often restricts access to air space for small GS planes due to its own trainings or routine flights.

### The recipients of recommendations:

- Polish Parliament
- Government administration
- The Civil Aviation Authority
- Voivodeship, district and communal level self – government administration
- Institutions of economic self - government
- Entrepreneurs - investors

### Diagnosis of the present state:

Poland is just starting to develop business aviation. In comparison to the developed European countries, aviation infrastructure is very poorly developed. This is confirmed by the following data: there are 170 km of runways in Poland and 2400 km on average in the EU countries; in Poland, there is one airport per 3 600 thousand people, in the EU – there is one per 460 thousand. In Poland, the distance from a place of residence to the closest airport is about 200 km. At the same time, growth of passenger traffic and number of connections is noted annually in our country. The potential and needs are rising, but availability is still limited.



## **OCHRONA KONKURENCJI CZY KONKURENTÓW – JAK PREZES UOKiK MOŻE CHRONIĆ MŚP PRZED DOMINANTAMI RYNKOWYMI?**

**/ PROTECTION OF COMPETITION OR COMPETITORS – HOW CAN THE PRESIDENT OF THE OFFICE OF COMPETITION AND CONSUMER PROTECTION (UOKiK) PROTECT SME FROM MARKET DOMINANCE?**

### **Adresaci rekomendacji:**

- Administracja rządowa
- Administracja samorządowa
- Instytucje samorządu gospodarczego
- Przedsiębiorcy sektora MŚP

### **Diagnoza stanu obecnego:**

W debacie, której gospodarzem był Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów uczestniczyli przedstawiciele przedsiębiorców oraz organów antymonopolowych z Polski, Belgii i Ukrainy. W ocenie prelegentów, kluczową kwestią dla rozwoju sektora MŚP jest istnienie wolności gospodarczej i wolnego rynku oraz skuteczna ochrona tych wartości. Ważną rolę w tym zakresie odgrywa UOKiK, który bada stan konkurencji w poszczególnych sektorach gospodarki i eliminuje z nich niekorzystne zjawiska, takie jak antykonkurencyjne porozumienia czy nadużywanie pozycji rynkowej przez dominantów. Przedstawiciele przedsiębiorstw zgodzili się, że istnieje konieczność dostosowania prawa antymonopolowego do zachodzących zmian gospodarczych oraz potrzeb przedsiębiorców. Zauważono również, że należy zwiększyć konkurencyjność systemu zamówień publicznych, poprzez umożliwienie dostępu do przetargów jak najszerszemu gronu przedsiębiorców, w tym zwłaszcza MŚP.

### **The recipients of recommendations:**

- Entrepreneurs of the SME sector
- Economic self – government institutions
- Government administration
- Self - government administration

### **Diagnosis of the present state:**

The debate hosted by the President of the Office of Competition and Consumer Protection was attended by representatives of entrepreneurs and anti - monopoly bodies from Poland, Belgium and Ukraine. According to the participants, the key issue for the development of the SME sector is the existence of economic freedom and free market, as well as effective protection of these values. UOKiK, which conducts research on the state of competition in particular economic sectors and eliminates unfavorable phenomena, such as anti - competitive agreements or abuse of a dominant position, plays an important role in this area. The representatives of entrepreneurs agreed that it is necessary to adjust the anti – monopoly law to economic changes and needs of entrepreneurs. It was also noticed that competitiveness of the public procurement system should be increased by making the access to tenders available for as broad a group of entrepreneurs as possible, especially for SME.

## **REKOMENDACJE**

1. Podniesienie świadomości prawnej uczestników rynków w zakresie przepisów prawa antymonopolowego, w szczególności w obszarze niedozwolonych porozumień oraz nadużywania pozycji dominującej.
2. Likwidacja barier w dostępie do przetargów dla przedsiębiorców, w tym zwłaszcza z sektora MŚP. Pozwoli to zwiększyć konkurencyjność i efektywność systemu zamówień publicznych w Polsce.
3. Nowelizacja ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów poprzez przyjęcie rozwiązań umożliwiających skuteczniejsze zwalczanie antykonkurencyjnych działań przedsiębiorców, w tym dominantów rynkowych.
4. Ścisła współpraca z przedsiębiorcami, zwłaszcza z sektora MŚP. Informacje pochodzące od uczestników rynku pozwolą na szybsze podjęcie interwencji przez organ i eliminację praktyk ograniczających konkurencję.

Partner Merytoryczny Sesji  
/ Session Substantial Partner



## **RECOMMENDATIONS**

1. Increasing legal awareness of the market participants in the scope of anti – monopoly law, especially in the area of prohibited agreements and abuse of a dominant position.
2. Elimination of barriers to access to tenders for entrepreneurs, especially for the SME sector. This will allow to increase the competitiveness and efficiency of the public procurement system in Poland.
3. Amendment of the act on competition and consumer protection through implementation of solutions allowing to fight anti – competitive actions of entrepreneurs, including market – dominant companies.
4. Close cooperation with entrepreneurs, especially with the SME sector. Information collected from the market participants will make possible intervention by the organ and elimination of competition-restricting practices.

NAUKA IDZIE W... „MAŁY” BIZNES! POSTAW NA WSPÓŁPRACĘ!  
/ SCIENCE LEADS TO... “SMALL” BUSINESS! BET ON COOPERATION!

## REKOMENDACJE

1. Powołanie instytucji (tzw. punktów kontaktowych), w których dokonywane będą tłumaczenia z języka przedsiębiorcy na język naukowca i na odwrót. Powinny być łatwo identyfikowalne, dobrze znane dla obu stron, stwarzające szansę na wyrównanie poziomu kompetencji, standardów pracy, narzędzi, którymi się posługują.
2. Wprowadzenie wymogu, aby w danych jednostkach administracyjnych pracowały osoby z wykształceniem związanym z transferem technologii, rozumiejące aspekty prawne.
3. Angażowanie wszystkich instytucji w powstawanie innowacyjnego środowiska biznesowego i sprzyjanie jego rozwojowi (tkanka łącząca wszystkie elementy ekosystemu innowacji).
4. Wprowadzenie jednolitej definicji innowacyjności, która powinna być definiowana przez: liczby wdrożeń, patentów, przepływów finansowych skierowanych na innowacje, nowe produkty, nowe pomysły.
5. Koncentrowanie przyszłych programów finansowych na budowaniu potencjału małych firm w Polsce, w celu ułatwienia wdrożenia innowacji, poprzez kontynuowanie sprawdzonych, dotychczasowych programów tj. bon na innowacje lub wprowadzenie programu polegającego na ułatwieniu przedsiębiorcy sięgnięcia po zdobycze technologiczne światowych firm globalnych przez łatwy i tani zakup licencji wynikającej z prac B+R prowadzonych w największych światowych korporacjach. Rozwijanie komponentu doradczego, by nie zostawiać małych, mikro firm samym sobie.
6. Przyjęcie 3 zasad w perspektywie finansowej 2014-2020: 1/okres 2014-2020 należy wykorzystać do uniezależnienia się od finansowania bezzwrotnego i przejścia na finansowanie rynkowe, 2/ należy koncentrować pieniądze tam, gdzie istnieją największe szanse rozwoju, co ograniczy ich marnotrawstwo, 3/ nie należy uciekać od słowa innowacja. Przewaga przedsiębiorstw to wynik ich efektywności, produktywności i innowacyjności. Stąd, pieniądze należy przeznaczyć na rozwój ekosystemu innowacji – systemu wspierającego przedsiębiorczość naukowców oraz innowacyjność przedsiębiorców, tworząc komplementarne rozwiązania budujące to środowisko.

Biznesowy Partner Strategiczny Kongresu  
/ Strategic Business Partner



Biznesowy Partner Merytoryczny Sesji  
/ Session Substantial Business Partner



## RECOMMENDATIONS

1. Establishment of institutions (so – called contact points) which would provide translation services from entrepreneur's language to scientist's language and vice versa. They should be easily identified, well – known to both sides and provide a chance for equalization of competence levels, labor standards and tools they use.
2. Requiring employees with education in transfer technology and understanding legal aspects of work in administration units.
3. Involving all institutions in establishment of innovative business environment and serving for its development (a tissue connecting all elements of innovation ecosystem).
4. Implementing a uniform definition of innovation which should be defined by: the number of implementations and patents, number of financial transfers for innovation, new products and ideas.
5. Centering the future financial programs around building the potential of small companies in Poland in order to facilitate the introduction of innovations through continuation of proven programs, that is a ticket for innovations or implementation of a program that facilitates for entrepreneurs reaching for technological achievements of global companies through an easy and cheap purchase of a license resulting from R+D works carried by the largest world – wide corporations. Developing a consulting component in order not to leave micro and small enterprises by themselves.
6. Adopting 3 rules in the financial framework 2014-2020: 1/period of 2014-2020 should be used to make Poland independent of non – repayable financing and to start market financing, 2/ Money should be invested where the biggest chances for development are, as this will limit the wastage, 3/ The word „innovation” should not be avoided. Company's efficiency, productivity and innovation result in its advantage on the market. Therefore, money should be allocated to the development of innovation ecosystem – a system of support for scientists' enterprise and entrepreneurs' innovation, allowing to create complementary solutions that build this environment.

### Adresaci rekomendacji:

- Administracja rządowa
- Uczelnie wyższe i jednostki naukowo-badawcze
- Publiczne instytucje otoczenia biznesu
- Instytucje samorządu gospodarczego
- Przedsiębiorcy sektora MSP
- Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny

### Diagnoza stanu obecnego:

Statystyki pokazują, że większa część polskich mikrofirm jest zadowolona ze swojej sytuacji i nie chce się dalej rozwijać. Tylko 17% polskich firm jest innowacyjnych. Badania NCBiR wskazują, że obowiązek współpracy z instytucjami naukowymi jest barierą dla przedsiębiorców, którzy nie aplikowali jeszcze o dofinansowanie. Natomiast, dla przedsiębiorców, którzy mają doświadczenie w realizowaniu projektów we współpracy z instytucjami naukowymi, wymóg taki stanowi zachętę. Przedsiębiorcy i naukowcy porozumiewają się różnymi językami, mają różne cele i oczekiwania. Niechęć do współpracy ze strony naukowców spowodowana często jest ich obawą przed kradzieżą pomysłów.

### The recipients of recommendations:

- Government administration
- Higher education institutions and scientific – research units
- Public business environment institutions
- Institutions of economic self - government
- Entrepreneurs of the SME sector
- European Economic and Social Committee

### Diagnosis of the present state:

Statistics show that majority of Polish micro companies are satisfied with its own situation and are not willing to develop. Only 17% of Polish enterprises are innovative. Studies of the National Centre for Research and Development indicate that obligation to cooperate with scientific institutions constitutes a barrier for entrepreneurs who have not applied for financing yet. However, such a requirement is an incentive for those who have already had some experience in developing a project in cooperation with scientific institutions. Entrepreneurs and scientists communicate in different languages, have different goals and expectations. Scientists' aversion to cooperation is often caused by their fear of theft of ideas.

NOWOCZESNE NARZĘDZIA WSPOMAGAJĄCE ZARZĄDZANIE.  
PRZYSZŁOŚĆ BIZNESU W NOWOCZESNYCH TECHNOLOGIACH

/ MODERN MANAGEMENT SUPPORT TOOLS. FUTURE OF BUSINESS IN MODERN TECHNOLOGIES

## Adresaci rekomendacji:

- Administracja rządowa
- Administracja samorządowa
- Publiczne instytucje otoczenia biznesu
- Instytucje samorządu gospodarczego
- Przedsiębiorstwa sektora MŚP oraz duże firmy
- Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny

## Diagnoza stanu obecnego:

Zauważalny jest szybki rozwój rynku rozwiązań w chmurze przy jednoczesnym nieufnym podejściu działów IT w przedsiębiorstwach do tego modelu biznesowego. Funkcjonują istotne bariery prawne w wykorzystaniu przetwarzania w chmurze. Przedsiębiorcy sektora MŚP dysponują stosunkowo niewielką świadomością z zakresu ochrony danych osobowych i bezpieczeństwa informacji (skutek minimalizowania kosztów na zaplecze informatyczne). Jest niewystarczająca promocja istniejących klastrów w sektorze MŚP.

## The recipients of recommendations:

- Government administration
- Self - government administration
- Public business environment institutions
- Institutions of economic self - government
- SME and big companies
- European Economic and Social Committee

## Diagnosis of the present state:

Quick development of the market of in - cloud solutions and distrustful approach of IT departments in enterprises to this kind of a business model may be easily observed. There are significant legal barriers to use in – cloud processing. SME sector entrepreneurs have relatively small awareness in the field of personal data protection and information security (the result of minimal expenses on IT base). Promotion of the existing clusters in the SME sector is insufficient.

## REKOMENDACJE

1. Zwiększenie skali działań na rzecz inicjatyw klastrowych, tym samym zniwelowanie obaw przed wewnętrzną konkurencją i wzrost zaufania wobec innych członków klastra. Budowanie sieci współpracy uczestników w celu osiągnięcia przewagi konkurencyjnej. Promocja najprężniej działających klastrów, jako modelowych przykładów dla innych przedsiębiorstw.
2. Wzrost edukacji przedsiębiorców z zakresu ochrony informacji i danych osobowych. Większa świadomość przedsiębiorców pozwoli na zmniejszenie strat w firmach wynikających z utraty danych.
3. Wprowadzenie uregulowań prawnych w chmurze publicznej. Promocja rozwiązań w chmurze dla sektora MŚP będących sposobem na uniknięcie kosztów utrzymania infrastruktury technicznej.
4. Popularyzacja optymalizacji kosztów IT poprzez stosowanie kompleksowych rozwiązań wspierających zarządzanie finansami, produkcją, personelem, m.in. dofinansowanych ze środków UE. Aby małe i średnie przedsiębiorstwa mogły sprostać wymogom współczesnej sytuacji gospodarczej, aktywnie konkurować na rynku międzynarodowym i przyczyniać się do czynienia gospodarki kraju bardziej innowacyjną, muszą inwestować we własny rozwój. Wśród szeregu inwestycji jest tworzenie warunków do wdrażania nowych technologii wspierających sprawne funkcjonowanie przedsiębiorstwa.

Biznesowi Partnerzy Główni Sesji  
/ Session Main Business Partners



## RECOMMENDATIONS

1. Increasing the scale of actions for cluster initiatives, thus eliminating the fear of internal competition and boosting trust towards other members of a cluster. Building a network of cooperation of members in order to accomplish a competitive advantage. Promoting the most effective clusters as model examples for other enterprises.
2. Increasing the level of education among entrepreneurs in the area of information and personal data security. Larger awareness of entrepreneurs will allow to reduce losses in companies that result from a loss of data.
3. Implementing legal regulations in a public cloud. Promoting in – cloud solutions for the SME sector as a way to avoid the costs of technological infrastructure.
4. Popularizing optimization of IT costs by using complex support solutions, including those financed from the EU funds, for the management of finances, production and staff. For small and medium – size enterprises to be able to manage requirements of the present economic situation, actively compete on the international market and contribute to making the economy of the country more innovative, they need to invest in their own development. Investments include creation of the conditions for implementation of new technologies for support of effective functioning of enterprises.



## ROZWÓJ RYNKU PRYWATNEJ OPIEKI MEDYCZNEJ / DEVELOPMENT OF THE PRIVATE HEALTH CARE MARKET

### REKOMENDACJE

1. Konieczność konsultacji przez reprezentację środowisk prywatnej opieki medycznej kształtu polityki zdrowotnej na poziomie kraju i województwa. Dostosowanie systemu opieki zdrowotnej do zmieniających się realiów i rosnącego znaczenia niepublicznych podmiotów świadczących usługi lecznicze.
2. Weryfikacja obowiązujących przepisów prawa w zakresie roli lekarza medycyny pracy i zasadności badań okresowych wszystkich pracowników na rzecz lepszego egzekwowania prowadzenia pełnych badań pracowników wykonujących zawody o podwyższonym ryzyku.
3. Przejęcie przez prywatnych ubezpieczycieli zadań publicznej służby zdrowia np. w zakresie medycyny pracy, co może pozytywnie wpłynąć na egzekwowanie badań okresowych pracowników oraz ich kompleksowość i jakość.
4. Umiejętność zachowania równowagi pomiędzy biznesowym podejściem do ochrony zdrowia, rozumianym, jako inwestycja w zdrowie, a sprawiedliwością społeczną i koniecznością zapewnienia opieki medycznej wszystkim obywatelom.
5. Propagowanie wśród właścicieli firm sektora MŚP konieczności wprowadzenia badań okresowych, jako warunku utrzymania zdrowia i zmniejszenia zachorowań w tej grupie obywateli.
6. Uświadomienie lekarzom i właścicielom prywatnych gabinetów i ośrodków zdrowia, że również i oni są oni przedsiębiorcami.

Partner Merytoryczny Sesji  
/ Session Substantial Partner



### RECOMMENDATIONS

1. The need for consultation of the form of health policy on the national and voivodeship level by representation of private health care environment. Adapting the health care system to the changing realities and growing significance of non – public entities offering medical services.
2. Verifying the binding law in the scope of the role of an occupational medicine doctor and legitimacy of periodic medical examinations of all workers for a better enforcement of complete examinations of workers performing high risk jobs.
3. Adapting private insurers to tasks of private health care, e.g., in the field of occupational medicine, which may positively influence the enforcement of periodic medical examinations of workers, their comprehensiveness and quality.
4. Ability to maintain a balance between a business approach towards health care, understood as investment in health, and social justice, and the need for providing medical health care for all citizens.
5. Propagating among owners of small and medium – size enterprises the necessity to introduce periodic examinations as a condition of maintaining health and reducing the number of diseases in this group of citizens.
6. Making doctors and owners of private practices and health centers aware of the fact that they are also entrepreneurs.

#### Adresaci rekomendacji:

- Administracja rządowa
- Narodowy Fundusz Zdrowia
- Administracja samorządowa
- Podmioty oferujące usługi z zakresu opieki medycznej
- Instytucje samorządu gospodarczego
- Samorząd zawodowy – izby lekarskie

#### Diagnoza stanu obecnego:

Polska służba zdrowia od wielu lat boryka się z problemami finansowymi. Rosnąca ilość świadczeń medycznych nie idzie w parze ze wzrostem finansowania. Coraz większe znaczenie na rynku usług ma sektor prywatny.

#### The recipients of recommendations:

- Government administration
- National Health Fund
- Self – government administration
- Subjects offering health care services
- Institutions of economic self – government
- Professional self – government – medical chambers

#### Diagnosis of the present state:

Polish health care has been struggling with financial problems for many years. The growing number of medical services does not go hand in hand with increase of financing. The private sector is becoming more and more significant on the market.



**WSPARCIE POLSKICH MŚP W PROGRAMACH RAMOWYCH UE - SUKCESY I NIEWYKORZYSTANE SZANSE.****JAK ZWIĘKSZYĆ WYKORZYSTANIE PROGRAMÓW RAMOWYCH PRZEZ POLSKICH MIKRO, MAŁYCH I ŚREDNICH PRZEDSIĘBIORCÓW?****Adresaci rekomendacji:**

- Administracja rządowa
- Instytucje wdrażające programy pomocowe dla MŚP
- Instytucje finansowe
- Uczelnie wyższe i jednostki badawczo-rozwojowe
- Publiczne instytucje otoczenia biznesu
- Instytucje samorządu gospodarczego

**Diagnoza stanu obecnego:**

Wsparcie finansowe dla małych i średnich przedsiębiorstw w programach unijnych jest jednym z priorytetów dla Komisji Europejskiej. Uważa się, że dzięki wzrostowi poziomu innowacji, MŚP osiągną większą konkurencyjność na rynku globalnym. Wykorzystanie środków celowych przez polskie przedsiębiorstwa nie jest zadawalające. Wciąż nakłady na B+R wynoszą 0,77% PKB, podczas gdy w UE ten wskaźnik wynosi 2%. Ponadto w nakładach większy udział jest środków publicznych niż prywatnych, co również nie jest dobrym prognostykiem. Zatem powstaje pytanie, w jaki sposób stymulować rozwój, aby zwiększyć innowacyjność polskich firm?

**REKOMENDACJE**

1. Wskazanie badań i rozwoju jako priorytetowego zadania dla Polski i niezbędnego czynnika dla wzrostu gospodarczego i społecznego. Wytypowanie branż prorozwojowych, które staną się polskimi specjalizacjami, co w konsekwencji da szansę na efektywne wykorzystanie społecznych wysiłków i nakładów finansowych.
2. Kreowanie rozwoju innowacji poprzez potrzeby i możliwości gospodarki, a nie poprzez potencjał sektora nauki.
3. Lepsze wykorzystanie już istniejącego potencjału badawczego zarówno na uczelniach, jednostkach badawczo-rozwojowych, jak i w prywatnych przedsiębiorstwach, dla skuteczniejszego kreowania innowacji i ich rynkowego wdrożenia. Uważa się, że dzięki pomocy unijnej w perspektywie finansowej 2007-2013 powstało wiele laboratoriów, centrów technologii itp. Ten potencjał jednak nie przełożył się na komercyjne wdrożenia.
4. Kierowanie strumienia pomocy finansowej UE do przedsiębiorców, którzy właściwie potrafią ocenić potrzeby rynkowe i staną się stroną zamawiającą innowację w sektorze nauki. Dzięki tej zmianie będzie możliwe bardziej efektywne wykorzystanie pomocy finansowej UE na komercyjne wdrożenia. Efektem wdrożenia ma być osiągnięcie przez przedsiębiorstwa przewagi konkurencyjnej na rynku globalnym.
5. Uruchomienie działań sieciowych w celu podniesienia poziomu wzajemnego zaufania wśród przedsiębiorców, co jest niezbędne dla podjęcia współpracy, zwiększenia efektywności działalności i podniesienia konkurencyjności na rynku.
6. Wzmocnienie Punktów Konsultacyjnych (PK) oraz Europejskiej Sieci Przedsiębiorczości (Enterprise Europe Network - EEN) i zwiększenie ich roli w promocii programów unijnych, pozyskiwaniu informacji z rynku, doradztwie i klastrowaniu przedsiębiorstw.
7. Zwrócenie uwagi na aspekt wdrożenia innowacji, co daje przewagę przedsiębiorstwa i dominującą pozycję na rynku, a nie na same wynalazki i patenty, które bez wdrożenia nie mają żadnego znaczenia dla rozwoju gospodarki.
8. Rozumienie internacjonalizacji przedsiębiorstw, jako sposób na zwiększenie innowacyjności. Wsparcie internacjonalizacji przedsiębiorstw i premiowanie działań na rynkach poza UE, poprzez specjalistyczne szkolenia i seminaria informacyjne, branżowe misje zagraniczne, udział w targach międzynarodowych, specjalistyczne doradztwo indywidualne oraz usługi sieci EEN.
9. Zwiększenie promocji programów ramowych, które w znacznym stopniu są dedykowane sektorowi MŚP, są prostsze w realizacji niż fundusze strukturalne oraz dają szerokie możliwości wykorzystania.

Partner Merytoryczny Sesji  
/ Session Substantial Partner



ZWIĄZEK BANKÓW POLSKICH

Współorganizator Sesji  
/ Session Co-Organizer



**SUPPORT FOR POLISH SME IN THE FRAMEWORK PROGRAMS OF THE EU – SUCCESSES  
AND UNUSED CHANCES. HOW TO INCREASE THE BENEFITS FROM THE FRAMEWORK PROGRAMS  
BY POLISH MICRO, SMALL AND MEDIUM - SIZE ENTERPRISES?**

## RECOMMENDATIONS

1. Indicating research and development as a priority for Poland and an essential factor for the economic and social growth. Selecting pro – development industries, which will become Polish specializations and will provide a chance for effective use of social efforts and financial allocations.
2. Developing innovations through the needs and possibilities of economy and not the potential of the scientific sector.
3. Better use of the already existing research potential in higher education institutions, research – development units and private enterprises for a more efficient creation of innovations and their market implementation. It is claimed that thanks to the EU aid in the financial framework 2007-2013, numerous laboratories and technology centers could be established. However, this potential has not been transferred to commercial implementations.
4. Directing the stream of the EU financial aid to entrepreneurs who are able to properly evaluate market needs and will order innovation in the scientific sector. Thanks to this change, a more effective use of the EU financial aid for commercial implementations will be possible. Achievement of a competitive advantage on the global market by an enterprise will constitute the effect of such implementation.
5. Starting network actions in order to increase the level of mutual trust among entrepreneurs, which is essential for establishing cooperation, increasing efficiency of actions and competitiveness on the market.
6. Reinforcing Consulting Points and the Enterprise Europe Network, and increasing their role in the promotion of the EU programs, gaining information from the market, consulting and clustering enterprises.
7. Paying attention not only to the aspect of implementing innovation, which gives advantage to an enterprise and a dominant position on the market, but also to inventions and patents which have no significance for the development of economy if they are not implemented.
8. Understanding internationalization of enterprises as a way to increase innovation. Supporting the internationalization of companies and rewarding the actions on the non – EU markets through specialist trainings and information seminars, foreign trade missions, participation in international trade fairs, specialist individual consulting and services of the Enterprise Europe Network.
9. Boosting the promotion of the Framework Programs, which are significantly dedicated to SME, are easier to execute than structural funds and allow broad possibilities.

### The recipients of recommendations:

- Government administration
- Institutions implementing aid programs for SME
- Financial institutions
- Higher education institutions, research and development units
- Public business environment institutions
- Self - government administration

### Diagnosis of the present state:

Financial support for small and medium – size enterprises in the EU programs is one of the priorities for the European Commission. It is claimed that thanks to the growth of the level of innovations, SME may achieve better competitiveness on the global market. Making use of appropriated allocations by Polish enterprises is not satisfying. Expenditures on R+D amount to 0,77% of GDP, while in the EU the ratio is 2%. Furthermore, there is a bigger share of public resources than private ones in the allocations, which is also not a good forecaster. The question to be posed is how to stimulate the development in order to increase innovation of Polish companies?



## II SESJA PLENARNA „PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ JEST KOBIETĄ”

## / II PLENARY SESSION “ENTREPRENEURSHIP IS A WOMAN”

## Adresaci rekomendacji:

- Parlament Europejski
- Komisja Europejska
- Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny
- Parlament RP
- Administracja rządowa
- Instytucje samorządu gospodarczego

## Diagnoza stanu obecnego:

Jedynie w trzech krajach na świecie kobiety stanowią większość tworzących przedsiębiorstwa, a tylko w czterech dorównują mężczyznom. Liczba przedsiębiorczych kobiet w Europie rośnie, jednakże w dalszym ciągu widoczne są dysproporcje. Aktywność kobiet przejawia się poprzez tworzenie nowych miejsc pracy, innowacyjne pomysły a także ma wpływ na wzrost PKB poszczególnych gospodarek. Większa niż mężczyzn skłonność do inwestowania zysków w edukację, rodzinę i społeczność jest domeną kobiet. Ich aktywność stanowi w dalszym ciągu ogromny niewykorzystany potencjał nie tylko w Europie, ale i na całym świecie.

## The recipients of recommendations:

- European Parliament
- European Commission
- European Economic and Social Committee
- Polish Parliament
- Government administration
- Institutions of economic self – government

## Diagnosis of the present state:

Only in three countries in the world women constitute the majority of enterprises' founders and only in four countries there is an equal number of women and men founders. The number of enterprising women in Europe has been increasing; however, there are still visible disproportions. Activity of women is manifested through creation of new workplaces, innovative ideas and it also has influence on the growth of GDP of particular economies. What constitutes the domain of women is the fact that they are more likely to invest their profits in education, family and community than men. Their activity still constitutes a huge unused potential not only in Europe, but in the whole world.

## REKOMENDACJE

1. Dostrzeżenie wagi znaczenia tzw. 5 filarów dla wzrostu gospodarczego proponowanych przez Fundację Ambasada Przedsiębiorczości Kobiet:
  - Polityka – rozwój przedsiębiorczości kobiet wymaga wsparcia polityków, czytelnego, spójnego prawa, prostego systemu podatkowego, przyjaznych i kompetentnych urzędów;
  - Edukacja – rozwój przedsiębiorczości kobiet wymaga łatwiejszego dostępu do wiedzy praktycznej, elastycznego systemu szkoleń;
  - Innowacje - rozwój przedsiębiorczości kobiet wymaga wsparcia w zakresie wdrażania innowacyjnych przedsięwzięć zwiększających konkurencyjność na rynku krajowym i międzynarodowym;
  - Współpraca (networking) – rozwój przedsiębiorczości kobiet wymaga ich zorganizowanej współpracy zarówno na arenie krajowej jak i międzynarodowej;
  - Finansowanie - rozwój przedsiębiorczości kobiet wymaga wsparcia w zakresie łatwiejszego dostępu do finansowania przedsięwzięć gospodarczych.
2. Zwrócenie uwagi na europejską inicjatywę obywatelską „4 postulaty dla Rozwoju” (Act4growth), mającą na celu:
  - utworzenie Europejskiego Biura ds. Przedsiębiorczości Kobiet mającego zapewnić infrastrukturę niezbędną do wspierania przedsiębiorczości wśród Kobiet;
  - powołanie Dyrektora ds. Przedsiębiorczości Kobiet w ramach Komisji Europejskiej;
  - gromadzenie danych statystycznych nt. przedsiębiorczości kobiet, ich aktualizowanie i wyznaczanie corocznego planu rozwoju;
  - egzekwowanie przepisów prawa w zakresie równości płci i zapewnienie przejrzystości w dostępie do zasobów i środków.
3. Zintensyfikowanie działań na rzecz zmiany wizerunku kobiet: są one przedsiębiorcze, mają umiejętności potrzebne do skutecznego prowadzenia biznesu i kierowania firmą. Konieczność przeciwdziałania zjawisku tzw. „szklanym sufitem” dyskryminującemu kobiety.
4. Aktywizowanie kobiet i zachęcanie do prowadzenia własnej działalności gospodarczej poprzez wdrażanie programów pomocowych i promocyjnych. Same kobiety powinny być wzorem dla innych oraz służyć pomocą osobom chcącym rozpocząć działalność gospodarczą bądź rozwijać własną firmę.

Biznesowy Partner Główny Sesji  
/ Session Main Business Partner



Partner Merytoryczny Sesji  
/ Session Substantial Partner



## RECOMMENDATIONS

1. Noticing the significance of the so – called 5 pillars of economic growth proposed by the Embassy for Women Entrepreneurship:
  - Policy – development of women's entrepreneurship requires support of politicians, clear and coherent law, simple tax system, friendly and competent state offices;
  - Education – development of women's entrepreneurship requires easier access to practical knowledge, flexible training system;
  - Innovations - development of women's entrepreneurship requires support in the scope of implementation of innovative enterprises which increase competitiveness on the national and international market;
  - Cooperation (networking) – development of women's entrepreneurship requires their organized cooperation on both national and international arena;
  - Financing - development of women's entrepreneurship requires support in the scope of easier access to financing economic enterprises.
2. Paying attention to the European citizens' initiative „Act4growth”, aimed to:
  - Establish the European Office for Women's Entrepreneurship which will provide the necessary infrastructure for the support of entrepreneurship among women;
  - Appoint the Director for Women's Entrepreneurship within the framework of the European Commission;
  - Gather and update statistic data on women's entrepreneurship, as well as define an annual development plan;
  - Enforce the law in the scope of sex equality and provide transparency in access to resources.
3. Intensifying actions for the change of women's image: they are enterprising, they have necessary skills to run a business and manage a company. The need for counteracting the so – called „glass – roof” theory which discriminates women.
4. Activating women and encouraging them to run their own business through implementation of aid and promotional programs. Women themselves should be models for others and offer help to those that are willing to start their business or develop their own company.

## DYNAMICZNE ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM INTELEKTUALNYM W KONTEKŚCIE PRZYSZŁEJ WYCENY PRZEDSIĘBIORSTWA NA RYNKU KAPITAŁOWYM

/ DYNAMIC INTELLECTUAL CAPITAL MANAGEMENT IN THE CONTEXT OF FUTURE VALUATION OF ENTERPRISES ON THE CAPITAL MARKET

### REKOMENDACJE

1. Dynamiczne zarządzanie kapitałem intelektualnym jako zasadnicze narzędzie kierowania przyszłością przedsiębiorstwa i jednocześnie decydujące o jego przyszłej pozycji konkurencyjnej. Zarządzanie Kapitałem ludzkim ukazuje jak efektywnie wiedza i doświadczenie pracowników, kultura organizacyjna wspierająca innowacyjność, stosunki z klientami i dostawcami oraz siła i rozpoznawalność marki, przekładają się w danym czasie i przy danych możliwościach na pieniądze.
2. Konieczność prowadzenia oceny oraz cyklicznego raportowania kapitału intelektualnego przedsiębiorstwa dla dwóch grup odbiorców: zarządu i kadry kierowniczej oraz funduszy inwestycyjnych i inwestorów indywidualnych. Raport o stanie kapitału intelektualnego dla pierwszej grupy miałby na celu zwyczajowe monitorowanie zależności pomiędzy potencjałem kapitału intelektualnego i parametrami działań operacyjnych, a wskaźnikami rezultatu – efektywności pracy w osiąganiu celów strategicznych. Z kolei dla funduszy i inwestorów indywidualnych, którzy próbują oszacować przyszłą wycenę rynkową spółki przy wykorzystaniu metod analizy fundamentalnej i technicznej, raport stanowiłby podstawę dla racjonalnych decyzji inwestycyjnych - kupna lub sprzedaży w kontekście przyszłej wartości spółki niezdyskontowanej jeszcze przez rynek kapitałowy.

Biznesowy Partner Główny Sesji  
/ Session Main Business Partner



Partner Merytoryczny Sesji  
/ Session Substantial Partner



### RECOMMENDATIONS

1. Dynamic intellectual capital management as the fundamental tool for managing the future of a company, which decides about its future competitive position. Management of intellectual capital shows how knowledge and experience of employees, organizational culture that supports innovation, relations with clients and deliverers, as well as strength and recognition of a brand effectively translate into money in a given time and available possibilities.
2. The need for conducting evaluation and cyclical reports on intellectual capital of a company for two groups of recipients: management board and managerial staff, and investment funds and individual investors. The aim of the report on the state of intellectual capital for the first group is to monitor the relationship between the potential of intellectual capital and a parameter of operational actions; the results would present the efficiency of work in achieving strategic aims. In turn, the report for funds and individual investors, who try to estimate the future market value of a company using the methods of fundamental and technical analysis, would constitute a foundation for rational investment decisions – purchase or sale in the context of the future value of a company not discounted by the capital market.

#### Adresaci rekomendacji:

- Instytucje samorządu gospodarczego
- Przedsiębiorstwa sektora MŚP
- Inwestorzy indywidualni
- Fundusze inwestycyjne

#### Diagnoza stanu obecnego:

Obserwacje rynkowe pokazują, iż obecnie o wartości firmy w coraz mniejszym zakresie decydują zasoby materialne i finansowe, a publikowane sprawozdania pokazują jedynie sytuację przedsiębiorstwa *post factum* i odbiegają od rzeczywistości weryfikowanej przez wycenę rynkową.

#### The recipients of recommendations:

- Institutions of economic self – government
- SME
- Individual investors
- Investment funds

#### Diagnosis of the present state:

Market observations show that currently the value of a company is not based on its material and financial resources, and published reports present the *post factum* situation of a company and stray away from the reality verified by the market evaluation.



## DESIGN W BIZNESIE

## / DESIGN IN BUSINESS

## Adresaci rekomendacji:

- Instytucje samorządu gospodarczego
- Przedsiębiorcy sektora MŚP
- Projektanci
- Publiczne instytucje otoczenia biznesu
- Uczelnie wyższe
- Instytucje wdrażające programy unijne

## Diagnoza stanu obecnego:

Projektowanie produktów czy usług jest coraz częściej nieodłącznym elementem procesu produkcji. Uważa się, że korzystnie wpływa na budowę wizerunku marki, wzrost znaczenia firmy na rynku oraz wzrost sprzedaży, a co za tym idzie wzrost zysków. Wg brytyjskich badań obliczono, że 1 funt zainwestowany w produkt przynosi 25 funtów z jego sprzedaży. Polscy przedsiębiorcy zbyt rzadko współpracują z projektantami. Design wciąż jest traktowany, jako zbędny koszt a nie jako inwestycja w przyszłe zyski. Przedsiębiorcy nie mają dobrych wzorców współpracy z projektantami.

## The recipients of recommendations:

- Institutions of economic self – government
- Entrepreneurs of the SME sector
- Designers
- Public business environment institutions
- Higher education institutions
- Institutions implementing the EU programs

## Diagnosis of the present state:

Designing products or services is more and more often an inseparable element of the process of production. It is supposed that its profitable influence on building an image of a brand, boost of significance of a company on the market and growth of sale results in increase of profits. According to British studies, 1 £ invested in a product, brings 25 £ from its sale. Polish entrepreneurs too rarely cooperate with designers. Design is still treated as a redundant cost and not as an investment in the future profits. Entrepreneurs have no good models of cooperation with designers.

## REKOMENDACJE

1. Postrzeganie projektowania nie jako estetykę przedmiotu, lecz jako rozwiązywanie funkcjonalnych problemów produktów i usług, czyli stawianie na pierwszym planie użytkownika.
2. Przeznaczenie środków pomocowych UE na kreowanie pobytu wśród przedsiębiorców na usługi projektowe, a nie na wzrost potencjału rynku projektantów.
3. Kształtowanie świadomości przedsiębiorcy w zakresie korzyści wynikających ze współpracy z projektantem oraz zmiana postrzegania projektowania nie tylko, jako centra kosztów, ale jako inwestycję i narzędzie dla stworzenia funkcjonalnego produktu lub usługi.
4. Minimalizowanie kosztów usług projektowych, które są często podstawową barierą dla przedsiębiorców dostępu do tego rodzaju usług.
5. Dostarczanie dobrych wzorców i przykładów udanej współpracy przedsiębiorcy i projektanta w różnych obszarach nie tylko ograniczonych do projektowania strony internetowej, folderów czy stoiska targowego.
6. Potrzeba kreowania zewnętrznych doradców „Design manager”, którzy towarzyszą i monitorują współpracę przedsiębiorcy i projektanta, krok po kroku, od nawiązania pierwszego kontaktu, poprzez negocjacje i podpisanie umowy, towarzyszenie w procesie projektowania i produkcji aż po promocję, marketing i sprzedaż,
7. Zwrócenie uwagi na wiodącą rolę regionu, który poprzez wprowadzenie designu w dziedzinę usług publicznych wskaże kierunek rozwoju i zainicjuje współpracę w zakresie projektowania produktów i usług wśród regionalnych i lokalnych przedsiębiorców.
8. Potrzeba zwrócenia uwagi na jakość kształcenia na uczelniach wyższych na kierunkach projektowanie i wzornictwo. Projektant nie powinien być tylko artystą, lecz musi mieć wiedzę na temat zarządzania firmą, by lepiej zrozumieć potrzeby i oczekiwania przedsiębiorcy.

Partner Merytoryczny Sesji  
/ Session Substantial Partner



## RECOMMENDATIONS

1. Perceiving design not as aesthetics of an object but as a solution of functional problems of products and services that puts a user first.
2. Allocating the EU aid funds to create a demand among entrepreneurs for design services and not to the growth of the potential of designers' market.
3. Creating awareness of entrepreneurs in the field of benefits resulting from the cooperation with a designer and changing the perception of a design not only as a source of costs but as an investment and a tool for creation of a functional product and service.
4. Minimizing the costs of design services, which often constitute a fundamental barrier for entrepreneurs to access such services.
5. Providing good models and examples of successful cooperation of entrepreneur and designer in various areas not limited to designing a website, leaflets or a fair stand.
6. The need to create external advisers - „Design managers”, who accompany and monitor the cooperation between entrepreneur and designer, step by step, starting from establishing the first contact, through negotiations and signing a contract, participation in a design process and ending with promotion, marketing and sale.
7. Paying attention to the leading role of a region, which by introducing design in the field of public services will point the direction of the development and initiate the cooperation in the scope of designing products and services among regional and local entrepreneurs.
8. The need to pay attention to the quality of design and industrial design courses in institutions of higher education. A designer should not only be an artist but must have the knowledge on company management in order to better understand the needs and expectations of entrepreneurs.



## FINANSOWANIE ROZWOJU I INWESTYCJI W MŚP

### REKOMENDACJE

1. Tworzenie przez Komisję Europejską większej liczby efektywnych programów wsparcia ułatwiających pozyskiwanie kapitału przez firmy sektora MŚP.
2. Przeznaczenie znaczącej ilości środków w ramach nowej perspektywy finansowej 2014-2020 na inwestycje typu venture capital i seed capital w celu wyeliminowania zjawiska luki kapitałowej i wsparcie w pozyskiwaniu kapitału nowopowstających firm, które z uwagi na brak wymaganych zabezpieczeń nie mogą sięgnąć po środki bankowe.
3. Zapewnienie przedsiębiorcom sektora MŚP w nowej perspektywie finansowej Unii Europejskiej możliwości swobodnego łączenia różnych instrumentów w ramach realizowanego projektu, spośród m.in. pożyczek, poręczeń, kredytów, dopłat do oprocentowania, wejść kapitałowych, doradztwa lub szkoleń, w tym pomocy inkubacyjnej.
4. Podjęcie działań w celu budowania świadomości przedsiębiorców sektora MŚP w zakresie korzyści z realizacji inwestycji rozwojowych oraz wykorzystania w tym celu zarówno zewnętrznych, jak i wewnętrznych źródeł finansowania.
5. Podniesienie jakości edukacji ekonomicznej dla przedsiębiorców sektora MŚP, aby wyposażać przedsiębiorców w wiedzę niezbędną dla prawidłowego podejmowania decyzji w obszarze zarządzania finansami.
6. Systemowa pomoc dla przedsiębiorców w zakresie wejścia na rynki NewConnect i Catalyst.
7. Rozpropagowanie korzyści i możliwości wykorzystania leasingu i faktoringu jako alternatywnych źródeł finansowania rozwoju działalności gospodarczej.
8. Podjęcie przez Ministerstwo Finansów działań w kierunku ujednolicenia interpretacji przepisów podatkowych z myślą o firmach sektora MŚP, które nie dysponują środkami na korzystanie z usług doradców podatkowych.
9. Dokończenie procesu prywatyzacji polskiej gospodarki, gdyż poprawi to efektywność funkcjonowania gospodarki w dłuższym okresie oraz stworzy warunki dla pełniejszej ochrony konkurencji i funkcjonowania na rynku podmiotów sektora MŚP.
10. Wprowadzenie wymogu zawarcia w umowie każdego kredytu/pożyczki udzielanego przedsiębiorcy sektora MŚP informacji na temat całkowitej kwoty kredytu/pożyczki do spłaty z tytułu zawieranej umowy – na wzór rozwiązań stosowanych przy kredytach konsumenckich.
11. Analiza stanu powstających przedsiębiorstw komunalnych i innych, których właścicielem są samorządy terytorialne. Jest to zaprzeczeniem prywatyzacji firm państwowych.

Biznesowi Partnerzy Merytoryczni Sesji  
/ Session Substantial Business Partners



BAAK

#### Adresaci rekomendacji:

- Parlament Europejski
- Komisja Europejska
- Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny
- Administracja rządowa
- Publiczne instytucje otoczenia biznesu
- Instytucje finansowe
- Instytucje samorządu gospodarczego
- Instytucje administracji publicznej

#### Diagnoza stanu obecnego:

Ponad ¾ firm sektora MŚP nie korzysta z finansowania zewnętrznego, co jest spowodowane m.in. niechęcią do podejmowania ryzyka, niedostatecznym zaufaniem do instytucji zewnętrznych, brakiem wymaganych zabezpieczeń, ale także problemami płynnościowymi, brakiem koncepcji rozwoju swojej firmy, ograniczonymi zasobami i brakiem niezbędnej wiedzy na temat zewnętrznych źródeł finansowania.

Istniejące regulacje ostrożnościowe powodują, że instytucje finansowe nie finansują przedsięwzięć z grupy wysokiego ryzyka (np. start-upów). Skala inwestycji funduszy private equity i venture capital w nowopowstające lub wysoce innowacyjne firmy sektora MŚP jest nadal stosunkowo niewielka. Zjawisko pogłębia istniejące na rynku zjawisko luki kapitałowej.

Podejmowaniu przez firmy sektora MŚP decyzji o inwestowaniu nie sprzyja skomplikowane otoczenie prawno-podatkowe (szczególnie zmienność i nieprzejrzystość przepisów) i brak jednolitych interpretacji przepisów podatkowych.



**The recipients of recommendations:**

- European Parliament
- European Commission
- European Economic and Social Committee
- Government administration
- Public business environment institutions
- Financial institutions
- Institutions of economic self – government
- Institutions of public administration

**Diagnosis of the present state:**

Over ¾ of small and medium – size companies do not use external financing, which is caused by, among others, aversion to taking risk, insufficient trust towards external institutions, lack of required securities, but also problems with cash flow, lack of idea for a company's development, limited resources and lack of the necessary knowledge on external financing.

The existing safety regulations are the cause that financial institutions do not finance high risk enterprises (e.g., start – ups). The scale of investments of private equity and venture capital funds in newly established or high innovation SME is still relatively small. The phenomenon deepens the capital gap on the market. Decisions of SME about investments are made difficult by a complicated legal – tax environment (especially by changeability and opacity of the law) and lack of a uniform interpretation of the taxation law.

## RECOMMENDATIONS

1. Creating by the European Commission a bigger number of effective support programs that facilitate gaining capital by SME.
2. Allocating a significant amount of resources within the financial framework 2014-2020 to venture capital and seed capital investments in order to eliminate the phenomenon of a capital gap and provide support in gaining capital by newly established companies, which, due to the required securities, cannot apply for bank resources.
3. Within the new financial framework of the EU, providing the SME sector entrepreneurs with the possibility of unconstrained combination of different instruments within the framework of an executed project, including: loans, guarantees, credits, interest rate subsidies, capital entries, consulting or trainings and incubation aid.
4. Taking actions for building the awareness of entrepreneurs of the SME sector in the area of benefits from investments for the development and use of both external and internal financing.
5. Raising the quality of economic education for entrepreneurs of the SME sector in order to provide them with the necessary knowledge to make proper decisions in the area of financial management.
6. System aid for entrepreneurs within the scope of entering the NewConnect and Catalyst markets.
7. Propagating the benefits and possibilities of using leasing and factoring as alternative financing of a business.
8. Taking actions by the Ministry of Finances to standardize the interpretation of the taxation law for the sake of SME, which lack resources for using tax advisory services.
9. Finishing up the process of privatization of the Polish economy, because it will improve the efficiency of its functioning in a long – term perspective and will create the conditions for a more complex protection of competition and functioning of SME on the market.
10. Implementing the demand for including in every credit/loan contract given to the SME sector entrepreneur an information on the total amount of the credit/loan to be paid off – like in solutions applied in consumer credits.
11. Analysis of the state of municipal enterprises and those owned by local self – governments. This negates privatization of state companies.



## MŁODY PRZEDSIĘBIORCA W NOWOCZESNYM MIEŚCIE / A YOUNG ENTREPRENEUR IN A MODERN CITY

### REKOMENDACJE

#### Poziom krajowy

1. Konieczność zmiany zapisów Prawa Zamówień Publicznych, tak żeby zaistniały instrumenty umożliwiające wybór podmiotów z sektora MŚP w postępowaniach publicznych (np. 30% zamówień).
2. JST powinny mieć możliwość zamawiania pewnych usług u przedsiębiorców lokalnych z sektora MŚP.
3. Potrzeba tworzenia takich ustaw i takiego prawa podatkowego, które będzie mogło być przyswojone przez przedsiębiorców z sektora MŚP lub przez mikroprzedsiębiorstwa (np. ustawa o podatku VAT).
4. Rozwiązanie problemu rejestracji firm (nadawanie nr NIP), posiadających wirtualne adresy biur.
5. Zmiana ustawy o funkcjonowaniu samorządu gospodarczego. Konieczność uwzględnienia w ustawie o samorządzie gospodarczym rozwiązań, które mogą być skierowane do młodych przedsiębiorców.
6. Wprowadzenie do ustawodawstwa terminu „młody przedsiębiorca”, który oznaczać będzie osobę do 35-go roku życia, będącą właścicielem lub współwłaścicielem przedsiębiorstwa (sp.c., sp. z o.o., sp.j., sp. p.) – przez nie dłużej niż 3 lata.
7. Stworzenie specjalnej regulacji dotyczącej prowadzenia firm przez młodych przedsiębiorców, która będzie wspierała w działalności gospodarczej.

#### Poziom regionalny

1. Stworzenie komórki lub powołanie osoby odpowiedzialnej za kontakt z przedsiębiorstwami z sektora MŚP w urzędzie miejskim i wspieranie rozwoju przedsiębiorczości – zatrudnienie praktyków biznesu.
2. Opracowanie strategii komunikacji pomiędzy urzędem miasta, a przedsiębiorcami z MŚP i wdrożenie jej w życie (platforma współpracy).
3. Wypracowanie sposobu promocji młodych biznesów przy wsparciu samorządu.
4. Zwiększenie współpracy pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego i izbami gospodarczymi w celu rozwoju przedsiębiorczości.

Organizator Sesji  
/ Session Organizer



### RECOMMENDATIONS

#### National level:

1. The need for changing the Public Procurement Law in order to allow instruments that make possible selection of the SME sector entities in public procedures (e.g., 30% of public procurement).
2. Local self – government units should have the possibility to order some services from local SME entrepreneurs.
3. The need to make tax acts and the law possible to be adapted by entrepreneurs of the SME sector or micro enterprises (e.g., act on VAT).
4. Solving the problem of registering companies (TIN issuance), which have virtual office addresses.
5. Changing the act on economic self – government. The need for taking into account in this act the solutions that may be directed to young entrepreneurs.
6. Implementing in legislation the term „young entrepreneur” which would imply a person under 35 years old, who has been an owner or co – owner of a company (partnership, limited company, general partnership, unlimited liability partnership) – for no more than 3 years.
7. Creating a special regulation on running a business by young entrepreneurs, which would support them in doing business.

#### Regional level:

1. Establishing a unit or appointing a person in a city hall in charge of contacts with entrepreneurs of the SME sector and enterprise development support – business practitioners should be employed here.
2. Developing a communication strategy between a city hall and SME entrepreneurs and putting it into effect (a platform of cooperation).
3. Developing a way to promote young businesses with support of self – government.
4. Increasing the cooperation between units of local self – government and chambers of commerce and industry for the enterprise development.

#### Adresaci rekomendacji:

- Administracja rządowa, w tym właściwe ministerstwa
- Administracja samorządowa
- Instytucje samorządu gospodarczego
- Publiczne instytucje otoczenia biznesu
- Przedsiębiorcy z sektora MŚP

#### Diagnoza stanu obecnego:

Otoczenie prawne prowadzenia biznesu w Polsce jest bardzo skomplikowane ze względu na ogromną ilość regulacji. Szczególnie widoczne jest to w obszarze podatków, co jest powodem do „ścigania” przedsiębiorców przez urzędy skarbowe i inne instytucje związane z aparatem skarbowym. Przedsiębiorcy z sektora MŚP nie są w stanie przyswoić i realizować w codziennym prowadzeniu firmy wszystkich wymogów wynikających z ustaw podatkowych (np. o VAT). W szczególnie trudnej sytuacji są młodzi przedsiębiorcy, prowadzący po raz pierwszy swoje mikrofirmy. Nie stać ich na specjalistyczne służby podatkowe, a ich codzienna praca nakierowana jest na zdobywanie klientów.

#### The recipients of recommendations:

- Government administration – relevant ministries
- Self - government administration
- Institutions of economic self – government
- Public business environment institutions
- Entrepreneurs of the SME sector

#### Diagnosis of the present state:

Legal environment of running a business in Poland is very complicated due to a large number of regulations. It is especially noticed in the area of taxes, which is the cause of „hunting” for entrepreneurs by Internal Revenue Services and other internal revenue machinery institutions. Entrepreneurs of the SME sector are not able to learn and execute all of the requirements resulting from tax acts (e.g., on VAT) in their daily business. Young entrepreneurs who run a micro company for the first time are in the worst situation. They cannot afford specialist tax services and their daily work is oriented towards winning clients.

**MARKETING I PR W FIRMIE**  
**/ MARKETING AND PR IN A COMPANY**

**Adresaci rekomendacji:**

- Instytucje samorządu gospodarczego
- Osoby odpowiadające za wizerunek firmy i kontakty z mediami, szczególnie w sektorze MŚP
- Uczelnie wyższe

**Diagnoza stanu obecnego:**

Wśród przedsiębiorców zauważalny jest brak wiedzy na temat Public Relations i potencjału promocyjnego działań z tego obszaru. Nie tworzy się strategii komunikacyjnych i brakuje zrozumienia, czym różni się reklama od PR i obecności w mediach i jakie korzyści przynosi aktywność poprzez media społecznościowe. W przedsiębiorstwach często przeznacza się zbyt niski budżet na działania PR. Dostępne narzędzia narzędzia e-PR są słabo wykorzystywane. Przedsiębiorcy boją się kontaktów z mediami, nie wiedzą też, jak mogą wykorzystać swoją obecność w mediach.

**The recipients of recommendations:**

- Institutions of economic self – government
- Employees in charge of corporate image and media contacts, especially in the SME sector
- Higher education institutions

**Diagnosis of the present state:**

Among entrepreneurs, lack of knowledge on PR and promotional potential of such activities may be easily noticed. There are no communication strategies being developed and no comprehension of the difference between advertisement, PR and media presence, and the benefits of social media. Very often, a budget for promotional activities is too small. Available e – PR tools are underused. Entrepreneurs are afraid of contacts with media and they do not know how to benefit from their presence in media.

**REKOMENDACJE**

1. Konieczne zrozumienie korzyści płynących z działań marketingowych i Public Relations. Działania te, stanowiące podstawę do stworzenia przewagi konkurencyjnej i wyróżnienia się na rynku, wymagają dedykowanego budżetu.
2. Dbałość zarówno o komunikację firmy z otoczeniem, jak i o komunikację wewnętrzną przedsiębiorstwa. To zadowoleni pracownicy są najlepszymi ambasadorami firmy. Trzeba dbać o własne zasoby ludzkie, gdyż za wizerunek firmy odpowiada nie tylko Rzecznik, PR-owiec czy Prezes, ale wszyscy pracownicy.
3. Konieczność edukacji przedsiębiorców i zwiększenie poziomu ich świadomości w zakresie wykorzystania PR-u jako narzędzia nie tylko do tworzenia wizerunku, ale przede wszystkim zarządzania informacją oraz budowania prawidłowych schematów komunikacji z otoczeniem.
4. Właściwa identyfikacja grupy docelowej przez przedsiębiorców i adekwatny dobór kanałów komunikacji. Jednym z najpopularniejszych kanałów jest internet - w szczególności media społecznościowe.
5. Przekazywanie mediom takich informacji i w takiej formie, którą sami uznajemy za interesującą - coś, co sami chcielibyśmy przeczytać, usłyszeć czy zobaczyć będąc na miejscu czytelnika, słuchacza, widza. Przekazy i komunikaty medialne powinny być zrozumiałe dla odbiorców, do których kierujemy swój komunikat.
6. W przypadku ograniczeń budżetowych i braku możliwości stałej współpracy z Agencją PR lub zatrudnienia PR-owca, rekomendowanym rozwiązaniem jest odbycie konsultacji z fachowcem i przygotowanie planu działań opartego o własne możliwości.
7. Konieczność przygotowania listy mediów i dziennikarzy, którzy zajmują się tematyką związaną z działalnością firmy.
8. Dobrze skonstruowana, aktualizowana, funkcjonalna i mobilna strona internetowa to podstawowy element komunikacji z otoczeniem.

Partner Merytoryczny Sesji  
/ Session Substantial Partner

**PRC**  
COMMUNICATIONS

**RECOMMENDATIONS**

1. The need for understanding the benefits from marketing and PR activities. These activities, which constitute a base for developing competitive advantage and distinguishing a company on the market, require a dedicated budget.
2. Attention to both communication of a company with environment and internal communication. Satisfied employees are the best ambassadors of a company. It is very important to take care of human resources because not only a spokesperson, a PR specialist or a president are responsible for the image of a company, but all employees are.
3. The need for educating entrepreneurs and rising the level of their awareness in the area of using PR as a tool not only for creating an image of a company, but also, and most importantly, information management and building proper schemes of communication with environment.
4. Relevant identification of a target group by entrepreneurs and appropriate selection of means of communication. One of the most popular ones is Internet – especially the social media.
5. Giving the media such information and in such a form that we ourselves consider interesting – something we would like to read, hear or see as a reader, listener or viewer. Media transmissions and announcements should be comprehensible for its recipients.
6. In case of budget limits and lack of the possibility of permanent cooperation with a PR agency or employing a PR specialist, it is recommended that entrepreneurs consult an expert and prepare a plan based on their own abilities.
7. The need for preparing a list of media and journalists who are engaged in the area of company's activities.
8. Well constructed and updated, functional and mobile website is the basic element of communication with environment.



## JAK MŚP MOGĄ RADZIĆ SOBIE Z KRYZYSEM? / HOW CAN SME MANAGE THE CRISIS?

### REKOMENDACJE

1. Podjęcie przez polski rząd pakietu niezbędnych reform, które staną się bodźcem rozwojowym dla Polski i umożliwią naszej gospodarce wyjście z kryzysu.
2. Wykorzystanie przez firmy sektora MŚP czasu kryzysu/spowolnienia gospodarczego na poszukiwanie nowych szans rynkowych i nowych wyzwań, by w momencie zaistnienia symptomów ożywienia gospodarczego móc sprawnie rozpocząć działania w oparciu o tę strategię.
3. Ograniczanie kosztów w firmie w czasie kryzysu powinno być pochodną działań optymalizacyjnych (np. bardziej efektywnego wykorzystania dostępnych zasobów w celu wzrostu wydajności pracy). Obniżenie kosztów nie powinno obejmować kosztów o charakterze prorozwojowym np. innowacji produktowych lub procesowych lub poszukiwania nowych rynków zbytu, w tym zagranicznych.
4. Popularyzacja programów szkoleniowych i doradczych dla przedsiębiorców sektora MŚP skoncentrowanych na przekazywaniu wiedzy z zakresu zarządzania strategicznego, zarządzania ryzykiem i optymalizacji kosztów działalności gospodarczej.
5. Dokończenie prac nad niezbędną nowelizacją prawa upadłościowego i naprawczego oraz wdrożeniem narzędzi polityki drugiej szansy, gdyż mają one kardynalne znaczenie dla bezpieczeństwa i efektywności obrotu gospodarczego w gospodarce rynkowej.

Biznesowy Partner Główny Sesji  
/ Session Main Business Partner



Biznesowy Partner Merytoryczny Sesji  
/ Session Substantial Business Partner



### RECOMMENDATIONS

1. Implementation by the Polish government a package of necessary reforms which will become a stimulus for the development of Poland and will allow our economy to get out of the crisis.
2. SME should use the crisis/economic slowdown as the possibility to search for new market opportunities and challenges, in order to be able to start actions based on this strategy in the moment of economic revival.
3. Reduction of costs in a company in times of crisis should be derived from optimization actions (e.g., a more effective use of available resources in order to increase work productivity). Reduction of costs should not include pro - development expenses, e.g., product and process innovations or search for new markets, including foreign markets.
4. Popularizing training and consulting programs for entrepreneurs of the SME sector which are concentrated on providing the knowledge related to strategic and risk management, and optimization of operating costs.
5. Completion of works on a necessary amendment of the bankruptcy and reconstruction law, and implementation of instruments of a second chance policy, for they are fundamental for the safety and efficiency of economic turnover in the market economy.

#### Adresaci rekomendacji:

- Parlament RP
- Administracja rządowa
- Publiczne instytucje otoczenia biznesu
- Instytucje samorządu gospodarczego
- Przedsiębiorstwa sektora MŚP oraz duże firmy
- Instytucje administracji publicznej

#### Diagnoza stanu obecnego:

Firmom sektora MŚP brakuje niezbędnej wiedzy ekonomicznej i zarządczej warunkującej przyjęcie właściwej strategii w czasie kryzysu/spowolnienia gospodarczego. Wiele firm nie ma świadomości istnienia instrumentów i narzędzi, dzięki którym mogą minimalizować ryzyko prowadzenia działalności gospodarczej, szczególnie wysokie w tym okresie. Bardzo poważnym problemem dla firm sektora MŚP są nadal zatory płatnicze. Problem ten narasta również dlatego, że wielu przedsiębiorców świadomie opóźnia moment zapłaty wykorzystując w bieżącej działalności zjawisko wymuszonego kredytu kupieckiego.

W czasie kryzysu firmy sektora MŚP koncentrują się na działaniach zmierzających do ograniczenia kosztów. Wynika to często z faktu, że firmy skupiają się na bieżącej działalności operacyjnej, nie myśląc strategicznie i długookresowo.

#### The recipients of recommendations:

- Polish Parliament
- Government administration
- Public business environment institutions
- Institutions of economic self – government
- SME sector companies and big companies
- Institutions of public administration

#### Diagnosis of the present state:

The SME sector companies lack the necessary management and economic knowledge which conditions adoption of a proper strategy in times of crisis/economic slowdown. Many companies are not aware of the existence of instruments and tools which may minimize the risk of running a business, which is particularly high in this period.

Payment gridlocks still constitute a big problem for the SME sector companies. The problem grows also because many entrepreneurs intentionally delay time of payment applying the phenomenon of a forced commercial credit.

In times of the crisis, the SME sector companies are concentrated on limiting the costs. This is often the result of the fact that they focus on current operational activity and not on the strategic and long – term ones.

## SAMORZĄDOWI LIDERZY – PROGRAM „SAMORZĄD, KTÓRY WSPIERA MŚP”

/ SELF – GOVERNMENT LEADERS – THE PROGRAM „SELF – GOVERNMENT THAT SUPPORTS SME”



Organizowana podczas Kongresu w dniu 17.09.2013r. uroczysta Sesja Sejmiku Województwa Śląskiego była okazją do wręczenia wyróżnień III edycji Programu „Samorząd, który wspiera MŚP”.

Ogólnopolski program „Samorząd, który wspiera MŚP” jest przedsięwzięciem towarzyszącym Europejskiemu Kongresowi Małych i Średnich Przedsiębiorstw. Program jest skierowany do jednostek samorządu terytorialnego szczebla wojewódzkiego, powiatowego i lokalnego. Celem programu jest wyłonienie i promocja samorządów, które stwarzają przedsiębiorstwu sektora MŚP dogodne warunki do prowadzenia działalności gospodarczej oraz w szczególny sposób wspierają rozwój tego sektora.

Kapituła III edycji Programu, na podstawie analizy wniosków i ankiet nadesłanych przez uczestników Programu, przyznała w bieżącej edycji cztery certyfikaty „Samorząd, który wspiera MŚP” w trzech kategoriach. W kategorii „Miasto” certyfikaty „Samorząd, który wspiera MŚP” otrzymały Gmina Bytom oraz Gmina Sosnowiec. Wyróżnienia odebrali osobiście Prezydent Bytomia Pan Damian Bartyla oraz Prezydent Sosnowca Pan Kazimierz Górski, uhonorowani również tytułami „Lidera, który wspiera MŚP”.

W kategorii Gmina miejsko-wiejska certyfikat III edycji Programu „Samorząd, który wspiera MŚP” otrzymała Gmina Czechowice-Dziedzice. Certyfikat oraz wyróżnienie „Burmistrza - Lidera, który wspiera MŚP” odebrał Pan Marian Blachut – Burmistrz Czechowic-Dziedzic.

W ostatniej tegorocznej kategorii „Gmina wiejska” Kapituła postanowiła uhonorować Gminę Pawłowice. Certyfikat Programu odebrał Pan Wójt Damian Galusek, który otrzymał również wyróżnienie „Lider, który wspiera MŚP”.

Kapituła podjęła również decyzję o przyznaniu sześciu wyróżnień honorowych dla tych samorządów, które na wielu różnych polach wspierają rozwój sektora MŚP, m.in. poprzez zaangażowanie w organizację III Europejskiego Kongresu Małych i Średnich Przedsiębiorstw. W III edycji Programu wyróżnienia honorowe otrzymały: Województwo Śląskie, Województwo Małopolskie, Województwo Opolskie, Miasto Katowice, Miasto Zabrze i Miasto Dąbrowa Górnicza. Samorządy otrzymały wyróżnienia honorowe III edycji Programu, a ich Włodarze – dyplomy i statuetki, jako Liderzy, którzy wspierają MŚP. Podczas uroczystości wszyscy nagrodzeni odebrali wyróżnienia z rąk Pana Jerzego Buzka – Premiera rządu RP w latach 1997-2001, Przewodniczącego Parlamentu Europejskiego w latach 2009-2012 oraz Pana Tadeusza Donocika – Przewodniczącego Kapituły.

Serdecznie gratulujemy wszystkim Laureatom i zachęamy serdecznie samorządy do udziału w kolejnej edycji Programu „Samorząd, który wspiera MŚP”.

Official Session of the Silesian Regional Parliament, held during the Congress on 17<sup>th</sup> September 2013, was an occasion to present the awards of the III edition of the Program “Self – government that supports SME”. Nationwide Program “Self – government that supports SME” is an accompanying event of the European Congress of Small and Medium – Size Enterprises. It is addressed to units of local self – government of the voivodeship, district and local level. Its goal is to appoint and promote self – governments, which create favorable conditions to run small and medium – size enterprises, and support the development of this sector in a special way.

This year, on the basis of analysis of conclusions and forms sent by the participants of the Program, the Chapter of the III edition of the Program awarded four certificates of the “Self – government that supports SME” in three categories.

Certificates of the “Self – government that supports SME” in “City” category were awarded to Bytom Commune and Sosnowiec Commune. The awards were personally accepted by President of Bytom Damian Bartyla and President of Sosnowiec Kazimierz Górski, who were also honored with the title of the “Leader who supports SME”.

Certificates of the III edition of the Program “Self – government that supports SME” in “Urban – rural commune” category were awarded to Czechowice-Dziedzice Commune. The certificate and award of the “Mayor – Leader that supports SME” was accepted by Marian Blachut – Mayor of Czechowice - Dziedzice.

In this year’s last category of “Rural commune”, the Chapter decided to honor Pawłowice Commune. The certificate was accepted by Governor Damian Galusek, who also received the award of the “Leader who supports SME”.

The Chapter also decided to award six honorary distinctions for self – governments, which support the development of the SME sector on multiple levels, including involvement in organization of the III European Congress of Small and Medium – Size Enterprises. In the III edition of the Program, honorary awards were given to: Silesian Voivodeship, Małopolska Voivodeship, Opolskie Voivodeship, City of Katowice, City of Zabrze and City of Dąbrowa Górnicza. The listed self – governments received honorary awards of the III edition of the Program and their authorities accepted diplomas and statuettes as the Leaders who support SME. During the ceremony, all winners received honors from Jerzy Buzek – Prime Minister of Poland in years 1997-2001 and President of the European Parliament in years 2009-2012, and Tadeusz Donocik – Chairman of the Chapter.

We would like to congratulate all the Laureates and encourage self – governments to participate in the next edition of the Program “Self – government that supports SME”.



**KOMITET HONOROWY**  
**III Europejskiego Kongresu Małych i Średnich Przedsiębiorstw**  
**/ HONORARY COMMITTEE**  
**of The III European Congress of Small and Medium – Size Enterprises**

**Przewodniczący:** **Prof. dr hab. inż. Jerzy Buzek** - Premier rządu RP w latach 1997-2001, Przewodniczący Parlamentu Europejskiego w latach 2009-2012

**Wiceprzewodniczący:** **Olgierd Dziekoński** - Sekretarz Stanu w Kancelarii Prezydenta RP, **Janusz Piechociński** - Wicepremier, Minister Gospodarki, **Janusz Steinhoff** - Przewodniczący Rady Krajowej Izby Gospodarczej oraz Przewodniczący Rady Regionalnej Izby Gospodarczej w Katowicach, **Antonio Tajani** - Wiceprzewodniczący Komisji Europejskiej, Komisarz ds. przemysłu i przedsiębiorczości

**Członkowie:** **Jan Krzysztof Bielecki** - Przewodniczący Rady Gospodarczej przy Prezie Rady Ministrów, **Elżbieta Bieńkowska** - Minister Rozwoju Regionalnego, Senator RP, **Marek Biernacki** - Minister Sprawiedliwości, **Michał Boni**, Minister ds. Cyfryzacji i Administracji, **Małgorzata Handzlik** - Posel do Parlamentu Europejskiego, **Prof. dr hab. Danuta Hübner** - Posel do Parlamentu Europejskiego, Przewodnicząca Komisji Rozwoju Regionalnego, **Jarosław Gowin** - Posel na sejm RP, Minister Sprawiedliwości w latach 2011-2013, **Prof. dr hab. inż. Michał Kleiber** - Prezes Polskiej Akademii Nauk, **Władysław Kosiniak-Kamysz** - Minister Pracy i Polityki Społecznej, **Marcin Korolec** - Minister Środowiska, **Prof. dr hab. Barbara Kudrycka** - Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego, **Janusz Lewandowski** - Komisarz ds. programowania i budżetu UE, **Zygmunt Łukaszczyk** - Wojewoda Śląski, **Henri Malosse** - Przewodniczący Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego, **Jerzy Miller** - Wojewoda Małopolski, **Jan Olbrycht** - Posel do Parlamentu Europejskiego, **Jacek Rostowski** - Wicepremier, Minister Finansów, **Józef Sebesta** - Marszałek Województwa Opolskiego, **Mirosław Sekuła** - Marszałek Województwa Śląskiego, **Marek Sowa** - Marszałek Województwa Małopolskiego, **Ewa Synowiec** - Dyrektor Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Polsce, **Krystyna Szumilas** - Minister Edukacji Narodowej, **Piotr Uszok** - Prezydent Miasta Katowice, **Ryszard Wilczyński** - Wojewoda Opolski

---

**Chairman:** **Prof. eng. Jerzy Buzek** - Prime Minister of Poland from 1997 to 2001, President of the European Parliament from 2009 to 2012

**Vice-Chairman:** **Olgierd Dziekoński** - Secretary of State, Chancellery of the President of the Republic of Poland, **Janusz Piechociński** - Deputy Prime Minister, Minister of Economy, **Janusz Steinhoff** - Chairman of the Council of Polish Chamber of Commerce and Chamber of Commerce and Industry in Katowice, **Antonio Tajani** - Vice President of the European Commission, Commissioner for Industry and Entrepreneurship

**Members:** **Jan Krzysztof Bielecki** - Chairman of the Economic Council to the Polish Prime Minister, **Elżbieta Bieńkowska** - Senator of the Republic of Poland, Minister of Regional Development, **Marek Biernacki** - Minister of Justice, **Michał Boni** - Minister of Administration and Digitization, **Małgorzata Handzlik** - Member of the European Parliament, **Prof. Danuta Hübner** - Member of the European Parliament, Chair of the Regional Development Committee, **Jarosław Gowin** - Member of the Polish Parliament, Minister of Justice in years 2011-2013, **Prof. eng. Michał Kleiber** - President of the Polish Academy of Sciences, **Władysław Kosiniak-Kamysz** - Minister of Labour and Social Policy, **Marcin Korolec** - Minister of Environment, **Prof. Barbara Kudrycka** - Minister of Science and Higher Education, **Janusz Lewandowski** - EU Commissioner for Financial Programming and Budget, **Zygmunt Łukaszczyk** - Silesian Voivode, **Henri Malosse** - President of the European Economic and Social Committee, **Jerzy Miller** - Voivode of the Małopolska Voivodeship, **Jan Olbrycht** - Member of the European Parliament, **Jacek Rostowski** - Deputy Prime Minister, Minister of Finances, **Józef Sebesta** - Marshal of the Opolskie Voivodeship, **Mirosław Sekuła** - Marshal of the Silesian Voivodeship, **Marek Sowa** - Marshal of the Małopolska Voivodeship, **Ewa Synowiec** - Head of European Commission Representation in Poland, **Krystyna Szumilas** - Minister of National Education, **Piotr Uszok** - Mayor of the City of Katowice, **Ryszard Wilczyński** - Voivode of the Opolskie Voivodeship



## RADA PROGRAMOWA

### III Europejskiego Kongresu Małych i Średnich Przedsiębiorstw

#### / PROGRAM COUNCIL

#### of The III European Congress of Small and Medium – Size Enterprises

**Przewodniczący:** **Janusz Steinhoff** - Przewodniczący Rady Krajowej Izby Gospodarczej oraz Przewodniczący Rady Regionalnej Izby Gospodarczej w Katowicach

**Wiceprzewodniczący:** **Bożena Lublińska-Kasprzak** - Prezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, **Andrzej Arendarski** - Prezes Krajowej Izby Gospodarczej, **Jerzy Bartnik** - Prezes Związku Rzemiosła Polskiego, **Henryka Bochniarz** - Prezydent Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych Lewiatan, **Marek Goliszewski** - Prezes Business Centre Club, **Andrzej Malinowski** - Prezydent Pracodawcy RP, **Tomasz Tomczykiewicz** - Sekretarz Stanu w Ministerstwie Gospodarki, **Tadeusz Zagórski** - Prezes Zarządu Naczelnej Rady Zrzeszeń Handlu i Usług

**Sekretarz:** **Tadeusz Donocik** - Prezes Regionalnej Izby Gospodarczej w Katowicach

**Członkowie:** **Prof. zw. dr hab. Wiesław Banyś** - Rektor Uniwersytetu Śląskiego, **Prof. dr hab. inż. Ryszard Barcik** - Rektor Akademii Techniczno-Humanistycznej w Bielsku-Białej, **dr Mieczysław Bąk** - Dyrektor Instytutu Badań nad Demokracją i Przedsiębiorstwem Prywatnym, **Zbigniew Bereza** - Dyrektor Centrum Informacji, Monitoringu, Szkoleń i Wydawnictw Stowarzyszenia Współpracy Polska-Wschód, **Andrzej Jacek Blikle** - Prezes Zarządu Stowarzyszenia Firm Rodzinnych, **Mirosław Bobrzyński** - Prezes Zarządu Euro-Centrum SA, **Józef Bryll** - Prezes Stowarzyszenia Współpracy Polska-Wschód, **Prof. UEK dr hab. inż. Andrzej Chochół** - Rektor Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, **Prof. dr hab. Marian Duczmal** - Rektor Wyższej Szkoły Zarządzania i Administracji w Opolu, **Kamil Durczok** - Redaktor Naczelny FAKTY TVN, **Prof. dr hab. inż. Kazimierz Furtak** - Rektor Politechniki Krakowskiej, **Herbert Leopold Gabrys** - Przewodniczący Komitetu ds. Pakietu Energetyczno-Klimatycznego KIG, **Henryk Grzonka** - Prezes Zarządu, Redaktor Naczelny Polskiego Radia Katowice, **Radosław Gumulka** - Prezes Zarządu Grupa Gumulka Kancelaria Prawa Finansowego Sp. z o.o., **Grażyna Henclewska** - Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Gospodarki Krajowy Rzecznik MŚP, **Prof. dr hab. n. med. Przemysław Jałowiecki** - Rektor Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach, **Jacek Janiszewski** - Przewodniczący Rady Programowej Stowarzyszenia Integracja i Współpraca, **Jerzy Jędrzejewski** - I Radca Wydziału Promocji Handlu i Inwestycji Ambasady RP w Wiedniu, **Dariusz Kacprzyk** - Prezes Zarządu Banku Gospodarstwa Krajowego, **Teresa Kamińska** - Prezes Zarządu Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej Sp. z o.o., **Prof. dr hab. inż. Andrzej Karbownik** - Rektor Politechniki Śląskiej, **Prof. zw. dr hab. Andrzej Klasik** - Rektor Górnośląskiej Wyższej Szkoły Przedsiębiorczości im. K. Goduli w Chorzowie, **Prof. dr hab. Jan Klimek** - Prezes Izby Rzemieślniczej oraz Małej i Średniej Przedsiębiorczości w Katowicach, **Ernst Kopp** - Radca Ambasady Austrii w Warszawie, **Jacek Krawczyk** - Przewodniczący Grupy Pracodawców Europejskiego Komitetu Ekonomiczno Społecznego, **Prof. dr hab. Florian Kuźnik** - Uniwersytet Ekonomiczny Katedra Badań Strategicznych i Regionalnych, **Sławomir Majman** - Prezes Zarządu Państwowej Agencji Informacji i Inwestycji Zagranicznych SA, **Jerzy Nachel** - Dyrektor - Redaktor Naczelny TVP SA Oddział Katowice, **Prof. dr hab. Stanisław Sławomir Nicieja** - Rektor Uniwersytetu Opolskiego, **Prof. dr hab. med. Wojciech Nowak** - Rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego, **Zenon Nowak** - Prezes Dziennika Zachodniego, **Marek Ociepka** - Radca-Minister Wydziału Promocji Handlu i Inwestycji Ambasady RP w Moskwie, **Prof. dr hab. Jerzy Osiatyński** - Doradca Prezydenta RP, **Ryszard Petru** - Przewodniczący Towarzystwa Ekonomistów Polskich, **dr hab. Tomasz Pietrzykowski** - Adiunkt katedry Teorii i Filozofii Prawa Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, **Prof. dr hab. Jan Pyka** - Kierownik Zakładu Zarządzania Innowacjami, Katedra Zarządzania Przedsiębiorstwem Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, **Krzysztof Pietraszkiewicz** - Prezes Związku Banków Polskich, **Jerzy Podsiadło** - Prezes Zarządu Węglukoks SA, **Dariusz Poniewierka** - Prezes Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych SA, **Prof. dr hab. Wojciech Popiołek** - Radca Prawny, Wspólnik A.D.P. Popiołek, Adwokaci i Doradcy SK, **Jacek Protas** - Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Prezes Związku Województw Rzeczypospolitej Polskiej, **Jerzy Różyński** - Prezes Zarządu Związku Banków Spółdzielczych, **Jerzy Samborski** - Prezes Europejskiej Unii Małych i Średnich Przedsiębiorstw oraz Klasy Średniej UNICORN, **Prof. dr hab. Aleksander Sieroń** - Kierownik Katedry Chorób Wewnętrznych i Kliniki Chorób Wewnętrznych, Angiologii i Medycyny Fizykalnej SUM, **Prof. dr hab. Tadeusz Sławek** - Kierownik Katedry



**RADA PROGRAMOWA**  
**III Europejskiego Kongresu Małych i Średnich Przedsiębiorstw**  
**/ PROGRAM COUNCIL**  
**of The III European Congress of Small and Medium – Size Enterprises**

Literatury Porównawczej UŚ, **Prof. dr hab. inż. Tadeusz Słomka** - Rektor Akademii Górniczo-Hutniczej im. St. Staszica w Krakowie, **Prof. zw. dr hab. Marek S. Szczepański** - Proroktor Wyższej Szkoły Zarządzania i Nauk Społecznych im. K. Emila Szramka w Tychach, Kierownik Zakładu Socjologii Rozwoju Instytutu Socjologii Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, **Róża Thun** - Poseł do Parlamentu Europejskiego, **Artur Tomasiak** - Prezes Zarządu Górnośląskiego Towarzystwa Lotniczego S.A., **Małgorzata Krasnodębska-Tomkiel** - Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, **Roman Trzaskalik** - Prezes Zarządu Parku Naukowo-Technologicznego Euro-Centrum Sp. z o.o. w Katowicach, **Prof. dr hab. Marek Tukiendorf** - Rektor Politechniki Opolskiej, **Wojciech Wajda** - Prezes Zarządu WASKO SA, **Henryk Warkocz** - Prezes Zarządu TÜV NORD Polska Sp. z o.o., **Piotr Wojaczek** - Prezes Zarządu Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej SA, **Prof. dr hab. inż. Jerzy Zwoździał** - Przewodniczący Komitetu ds. Współpracy Nauki i Biznesu, KIG, **Prof. zw. dr hab. Leszek Żabiński** - Rektor Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach

**Chairman: Janusz Steinhoff** - Chairman of the Council of Polish Chamber of Commerce and Chamber of Commerce and Industry in Katowice

**Vice-Chairman: Bożena Lublińska-Kasprzak** - President of the Polish Agency for Enterprise Development, **Andrzej Arendarski** - President of the Polish Chamber of Commerce, **Jerzy Bartnik** - President of the Polish Craft Association, **Henryka Bochniarz** - President of Polish Confederation of Private Employers Lewiatan Programme, **Marek Goliszewski** - President of Business Center Club, **Andrzej Malinowski** - President of the Employers of Poland, **Tomasz Tomczykiewicz** - Secretary of State in the Ministry of Economy, **Tadeusz Zagórski** - President of the Board of the General Council of Trade and Services Associations

**Secretary: Tadeusz Donocik** - President of the Chamber of Commerce and Industry in Katowice

**Members: Prof. Wiesław Baniś** - Rector of the University of Silesia, **Prof. Ryszard Barcik** - Rector of the University of Bielsko-Biala, **Mieczysław Bąk, PhD** - Director of the Institute for Private Enterprise and Democracy, **Zbigniew Bereza** - Director of the Promotion and Information Centre of the Association for Cooperation "Poland-East", **Andrzej Jacek Blikle** - President of the Board of the Association of Family Companies, **Mirosław Bobrzyński** - President of the Board of the Euro-Centrum JSC, **Józef Bryll** - President of the Association for Cooperation "Poland-East", **Prof. of the Cracow University of Economics eng. Andrzej Chochół** - Rector of the Cracow University of Economics, **Prof. Marian Duczmal** - Rector of the Academy of Management and Administration in Opole, **Kamil Durczok** - Editor-in-chief, FAKTY TVN, **Prof. eng. Kazimierz Furtak** - Rector of the Tadeusz Kościuszko Cracow University of Technology, **Herbert Leopold Gabrys** - Chairman of the Committee for Climate and Energy Package of the Polish Chamber of Commerce, **Henryk Grzonka** - President of the Board, Editor-in-chief of the Polish Radio Katowice, **Radosław Gumułka** - President of the Board, Grupa Gumułka Kancelaria Prawa Finansowego Sp. z o.o., **Grażyna Henclewska** - Undersecretary of State in the Ministry of Economy Polish SME Envoy, **Prof. Przemysław Jałowicki** - Rector of the Medical University of Silesia, **Jacek Janiszewski** - Chairman of the Program Council of the Association for Integration and Cooperation, **Jerzy Jędrzejewski** - I Counselor of the Trade and Investment Promotion Section of the Polish Embassy in Vienna, **Dariusz Kacprzyk** - President of the Management Board of Bank Gospodarstwa Krajowego, **Teresa Kamińska** - President of the Board of the Pomeranian Special Economic Zone Ltd., **Prof. eng. Andrzej Karbownik** - Rector of the Silesian University of Technology, **Prof. Andrzej Klasik** - Rector of The Karol Godula Upper Silesian Academy of Entrepreneurship in Chorzów, **Prof. Jan Klimek** - President of the Chamber of Crafts and SME in Katowice, **Ernst Kopp** - Commercial Counsellor in the Embassy of Austria in Poland, **Jacek Krawczyk** - President of the Employers' Group of the European Economic and Social Committee, **Prof. Florian Kuźnik** - Department of Strategic and Regional Studies of the University of Economics in Katowice, **Sławomir Majman** - President of the Board of the Polish Information and Foreign Investment Agency, **Jerzy Nachel** - Director - Editor-in-chief TVP JSC Katowice, **Prof. Stanisław Sławomir Nicieja** - Rector of the Opole University, **Prof. Wojciech Nowak** - Rector of the Jagiellonian University in Krakow, **Zenon Nowak** - President of Dziennik Zachodni, **Marek Ociepka** - Counsellor - Minister of the Trade and Investment Promotion Section of the Polish Embassy in Moscow, **Prof. Jerzy Osiatyński** - Advisor to the President of the Republic of Poland, **Ryszard Petru** - President of the Association of Polish Economists, **Tomasz Pietrzykowski, PhD** - Legal Theory Department of the University of Silesia, **Prof. Jan Pyka** - Head of the Institute of Innovations Management, Faculty of Enterprise Management of the University of Economics in Katowice, **Krzysztof Pietraszkiewicz** - President of the Polish Bank Association, **Jerzy Podsiadło** - President of the Board of Węgłokoks JSC,



## **RADA PROGRAMOWA**

### **III Europejskiego Kongresu Małych i Średnich Przedsiębiorstw**

#### **/ PROGRAM COUNCIL**

#### **of The III European Congress of Small and Medium – Size Enterprises**

**Dariusz Poniewierka** - President of the Export Credit Insurance Corporation Joint-Stock Company, **Prof. Wojciech Popiołek** - Legal Adviser, Partner A.D.P. Popiołek, Adwokaci i Doradcy SK, **Jacek Protas** - Marshal of Warmia-Mazury Voivodeship, President of Union of Voivodeships of the Republic of Poland, **Jerzy Różyński** - President of the Board of the National Union of Co-operative Banks, **Jerzy Samborski** - President of the European Union of Small and Medium-size Enterprises and of the Middle Class UNICORN, **Prof. Aleksander Sieroń** - Head of the of the Clinic for Internal Diseases, Angiology and Physical Medicine, Medical University of Silesia, **Prof. Tadeusz Ślawek** - Professor of Comparative Literature, University of Silesia, **Prof. eng. Tadeusz Słomka** - Rector AGH University of Science and Technology, **Prof. Marek S. Szczepański** - Vice-Rector of the Emil Szramek Academy of Management and Social Sciences in Tychy Head of the Development Sociology Department of the Institute of Sociology, University of Silesia in Katowice, **Róża Thun** - Member of the European Parliament, **Artur Tomasiak** - President of the Board of the Upper Silesian Aviation Group, **Małgorzata Krasnodębska-Tomkiel** - President of the Office of Competition and Consumer Protection, **Roman Trzaskalik** - President of the Board Euro-Centrum Science and Technology Park in Katowice Ltd., **Prof. Marek Tukiendorf** - Rector of the Opole University of Technology, **Wojciech Wajda** - President of the Board of WASKO JSC, **Henryk Warkocz** - President of the Board of TÜV NORD Poland Ltd., **Piotr Wojaczek** - President of the Katowice Special Economic Zone, **Prof. eng. Jerzy Zwoździak** - Chairman of the Science and Business Cooperation Committee, Polish Chamber of Commerce, **Prof. Leszek Zabiński** - Rector of the University of Economy in Katowice



**KOMITET ORGANIZACYJNY**  
**III Europejskiego Kongresu Małych i Średnich Przedsiębiorstw**  
**/ ORGANIZATIONAL COMMITTEE**  
**of The III European Congress of Small and Medium – Size Enterprises**

**Przewodniczący:** **Tadeusz Donocik** - Prezes Regionalnej Izby Gospodarczej w Katowicach

**Wiceprzewodniczący:** **Franciszek Buszka** - Przewodniczący Rady Śląskiej Okręgowej Izby Inżynierów Budownictwa, **Jan Klimek** - Wiceprezes Związku Rzemiosła Polskiego, Prezes Izby Rzemieślniczej oraz MŚP w Katowicach

**Członkowie:** **Mieczysław Barański** - Prezes Zarządu Izba Gospodarcza Eksporterów i Importerów w Mysłowicach, **dr Mieczysław Bąk** - Prezes Zarządu, Dyrektor Generalny Fundacji „Instytut Badań nad Demokracją i Przedsiębiorstwem Prywatnym”, **Mirosław Bobrzyński** - Prezes Zarządu EURO-CENTRUM SA, **Eugeniusz Budniok** - Kanclerz Katowickiej Łoży Business Centre Club, **Grzegorz Chmielewski** - Prezes Śląskiej Izby Turystyki, **Urszula Cioleszyńska** - Prezes Zarządu Fundacji Ambasada Przedsiębiorczych Kobiet, **Janusz Dramski** - Przewodniczący Forum Młodych przy Regionalnej Izbie Gospodarczej w Katowicach, **Krzysztof Dybiec** - Prezes Zarządu Izby Gospodarczej w Wodzisławiu Śląskim, **Leszek Dziub** - Prezes Delegatury w Bytomiu RIG w Katowicach, **Zygmunt Folt** - Dyrektor Ośrodka Doksztalcania i Doskonalenia Zawodowego Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Górnictwa, **Zbigniew Gieleciak** - Prezes Zarządu Okręgowej Izby Przemysłowo-Handlowej w Tychach, **Henryk Galwas** - Prezes Zarządu Opolskiej Izby Gospodarczej, **Aleksander Giertler** - Prezes Izby Turystyki RP, **Przemysław Grzywa** - Wiceprzewodniczący Forum Młodych RIG w Katowicach, **Marek Kłoczko** - Wiceprezes, Dyrektor Generalny Krajowej Izby Gospodarczej, **Mieczysław Tadeusz Koczkowski** - Prezes Krajowego Stowarzyszenia Ochrony Informacji Niejawnych, **Andrzej Konieczny** - Prezes Zarządu Funduszu Górnośląskiego SA, **dr n. med. Jacek Kozakiewicz** - Prezes Śląskiej Izby Lekarskiej, **Arkadiusz Lewicki** - Dyrektor Zespołu ds. Programów Publicznych i Środowisk Gospodarczych Związków Banków Polskich, **Ferdynand Morski** - Dyrektor Śląskiego Związku Gmin i Powiatów, **Marek Myśliwiec** - Przewodniczący Komisji Rady RIG w Katowicach ds. MŚP, **Miłosz Omastka** - Prezes Zarządu Regionalnego Centrum Biznesu, **Krystyna Papiernik** - Prezes Śląskiej Izby Turystyki, **Paweł Pawelec** - Prezes Delegatury RIG w Chorzowie, **Wiktor Pawlik** - Prezes Zarządu Regionalnej Izby Przemysłowo-Handlowej w Gliwicach, **Jan Pytel** - Przewodniczący Zarządu Śląskiego Oddziału Krajowej Izby Doradców Podatkowych, **Bożena Rojewska** - Prezes Zarządu Górnośląskiej Agencji Rozwoju Regionalnego SA, **Piotr Rybicki** - Właściciel NadzórKorporacyjny.pl, **Klaudiusz Siwiec** - Prezes Izby Przemysłowo-Handlowej w Tarnowskich Górach, **Adam Sojka** - Dziennikarz TVP Katowice, **Aleksander Stuglik** - Radca Prawny, Partner Zarządzający KBZ Żuradzka & Wspólnicy Adwokaci i Radcy Prawni Sp. K., **Janusz Targosz** - Prezes Regionalnej Izby Handlu i Przemysłu w Bielsku-Białej, **Artur Tomasiak** - Prezes Zarządu Górnośląskiego Towarzystwa Lotniczego SA, **Roman Trzaskalik** - Prezes Zarządu Parku Naukowo-Technologicznego Euro-Centrum Sp. z o.o., **Henryk Warkocz** - Prezes Zarządu TÜV NORD Polska Sp. z o.o., **Tadeusz Wnuk** - Prezydent Śląskiej Izby Budownictwa, **Michał Wójcik** - Dyrektor Naczelny Izby Rzemieślniczej oraz Małej i Średniej Przedsiębiorczości w Katowicach, **Józef Wycisk** - Dziennikarz Polskiego Radia Katowice, **Eugeniusz Wycisło** - Prezes Zarządu Górnośląskiej Agencji Promocji Przedsiębiorczości SA, **Andrzej Zabiegliński** - Prezes Zarządu Żorskiej Izby Gospodarczej, **Andrzej Zdebski** - Prezydent Izby Przemysłowo-Handlowej w Krakowie, **Tomasz Zjawiony** - Wiceprezes RIG w Katowicach, **Leszek Znamierowski** - Członek Zarządu Regionalnej Izby Przemysłowo-Handlowej w Częstochowie, **Andrzej Żylak** - Prezes Zarządu Izby Przemysłowo-Handlowej Rybnickiego Okręgu Przemysłowego

---

**Chairman:** **Tadeusz Donocik** - President of the Chamber of Commerce and Industry in Katowice

**Vice-Chairman:** **Franciszek Buszka** - Chairman of Council of the Silesian District Chamber of Construction Engineers, **Jan Klimek** - Vice-president of the Polish Craft Association President of the Chamber of Craft and Small and Medium Entrepreneurship in Katowice

**Members:** **Mieczysław Barański** - President of the Chamber of Commerce for Exporters and Importers in Mysłowice, **Mieczysław Bąk**, PhD - President of the Board, Director of the Institute for Private Enterprise and Democracy, **Mirosław Bobrzyński** - President of the Board of the EURO-CENTRUM JSC,



## KOMITET ORGANIZACYJNY

### III Europejskiego Kongresu Małych i Średnich Przedsiębiorstw

#### / ORGANIZATIONAL COMMITTEE

#### of The III European Congress of Small and Medium – Size Enterprises

**Eugeniusz Budniok** - Chancellor of the Business Centre Club Regional Chapter in Katowice, **Grzegorz Chmielewski** - President of the Silesian Chapter of the Polish Chamber of Tourism, **Urszula Cioleszyńska** - President of the Board of the Embassy for Women Entrepreneurship Foundation, **Janusz Dramski** – President of the Youth Forum of the CCI in Katowice, **Krzysztof Dybiec** - President of the Board of the Chamber of Commerce in Wodzisław Śląski, **Leszek Dziub** - President of the Bytom Delegation of CCI in Katowice, **Zygmunt Folt** - Director of Additional- and In-Service Training Association of Mining Engineers and Technicians, **Zbigniew Gieleciak** - President of the Board of the Regional Chamber of Industry and Commerce in Tychy, **Henryk Galwas** - President of the Board of Chamber of Commerce in Opole, **Aleksander Giertler** - President of the Chamber of Tourism of the Republic of Poland, **Przemysław Grzywa** - Vice-president of the Youth Forum of the CCI in Katowice, **Marek Kłoczko** - Vice-president, General Director of the Polish Chamber of Commerce, **Mieczysław Tadeusz Koczkowski** - President of the National Association of Protection of Classified Information, **Andrzej Konieczny** - President of the Board of the Upper Silesia Fund, **Jacek Kozakiewicz**, PhD - President of the Silesian Medical Board, **Arkadiusz Lewicki** - Director of the Team for Public Programs and Business Communities Polish Bank Association, **Ferdynand Morski** - Director of the Silesian Union of Municipalities and Districts, **Marek Myśliwiec** - Chairman of the CCI in Katowice Council's Commission for SME, **Miłosz Omastka** - President of the Board of the Regional Business Center, **Krystyna Papiernik** - President of the Silesian Chamber of Tourism, **Paweł Pawelec** - President of the Chorzów Delegation of the CCI in Katowice, **Wiktor Pawlik** - President of the Board of the Regional Chamber of Commerce and Industry in Gliwice, **Jan Pytel** - Chairman of the Board of the Silesian Department of National Chamber of Tax Advisers, **Bożena Rojewska** - President of the Board of the Upper Silesian Regional Development Agency JSC, **Piotr Rybicki** - Owner of the NadzórKorporacyjny.pl, **Klaudiusz Siwiec** - President of the Chamber of Industry and Commerce in Tarnowskie Góry, **Adam Sojka** - Journalist of TVP Katowice, **Aleksander Stuglik** - Legal adviser, Managing Partner of KBZ Żuradzka & Wspólnicy Adwokaci i Radcy Prawni L.P., **Janusz Targosz** - President of the Bielsko-Biała Chamber of Commerce and Industry, **Artur Tomasik** - President of the Board of GTL JSC, **Roman Trzaskalik** - President of the Board of the Euro-Centrum Science and Technology Park Ltd., **Henryk Warkocz** - President of the Board of TÜV Nord Poland Ltd., **Tadeusz Wnuk** - President of the Silesian Chamber of Construction, **Michał Wójcik** - Managing Director of the Chamber of Crafts and SMEs in Katowice, **Józef Wycisk** - Journalist of the Polish Radio Katowice, **Eugeniusz Wycisło** - President of the Board of the Upper Silesian Agency for Entrepreneurship Promotion JSC, **Andrzej Zabiegliński** - President of the Board of the Chamber of Commerce in Żory, **Andrzej Zdebski** - President of the Cracow Chamber of Commerce and Industry, **Tomasz Zjawiony** - Vice-President of the CCI in Katowice, **Leszek Znamierowski** - Member of a Board of the Chamber of Commerce and Industry in Częstochowa, **Andrzej Żylak** - President of the Industrial and Commercial Chamber – Rybnik



**SAMORZĄDOWA RADA PATRONACKA**  
**III Europejskiego Kongresu Małych i Średnich Przedsiębiorstw**  
**/ LOCAL GOVERNMENTS' PATRONAGE COUNCIL**  
**of The III European Congress of Small and Medium – Size Enterprises**

**Przewodniczący:** **Piotr Uszok** - Prezydent Miasta Katowice

**Wiceprzewodniczący:** **Małgorzata Maria Mańka-Szulik** - Prezydent Miasta Zabrze

**Członkowie:** **Damian Bartyla** - Prezydent Miasta Bytom, **Marian Błachut** - Burmistrz Czechowic-Dziedzic, **Zdzisław Byłok** - Wójt Gminy Jaworze, **Zygmunt Frankiewicz** - Prezydent Miasta Gliwice, Przewodniczący Śląskiego Związku Gmin i Powiatów, **Anna Grygierek** - Burmistrz Strumienia, **Kazimierz Górski** - Prezydent Miasta Sosnowiec, **Marian Janecki** - Prezydent Miasta Jastrzębie-Zdrój, **Joanna Kołaczek-Wybierek** - Wójt Gminy Pilchowice, **mgr inż. Andrzej Kotala** - Prezydent Miasta Chorzów, **Zbigniew Podraza** - Prezydent Miasta Dąbrowa Górnicza, **Józef Sebesta** - Marszałek Województwa Opolskiego, **Mirosław Sekuła** - Marszałek Województwa Śląskiego, **Paweł Silbert** - Prezydent Miasta Jaworzno, **Marek Sowa** - Marszałek Województwa Małopolskiego

---

**Chairman:** **Piotr Uszok** - Mayor of the City of Katowice

**Vice-Chairman:** **Małgorzata Maria Mańka-Szulik** - Mayor of the City of Zabrze

**Members:** **Damian Bartyla** - Mayor of the City of Bytom, **Marian Błachut** - Mayor of Czechowice-Dziedzice, **Zdzisław Byłok** - Vogt of Jaworze Municipality, **Zygmunt Frankiewicz** - Mayor of the City of Gliwice President of The Silesian Union of Municipalities and Districts, **Anna Grygierek** - Mayor of Strumień, **Kazimierz Górski** - Mayor of the City of Sosnowiec, **Marian Janecki** - Mayor of the City of Jastrzębie-Zdrój, **Joanna Kołaczek-Wybierek** - Vogt of Pilchowice Municipality, **Andrzej Kotala** - Mayor of the City of Chorzów, **Zbigniew Podraza** - Mayor of the City of Dąbrowa Górnicza, **Józef Sebesta** - Marshal of the Opolskie Voivodeship, **Mirosław Sekuła** - Marshal of the Silesian Voivodeship, **Paweł Silbert** - Mayor of the City of Jaworzno, **Marek Sowa** - Marshal of the Małopolskie Voivodeship



## RADA SAMORZĄDOWA

### III Europejskiego Kongresu Małych i Średnich Przedsiębiorstw

#### / SELF-GOVERNMENT COUNCIL

#### of The III European Congress of Small and Medium – Size Enterprises

**Marszałkowie:** **Piotr Całbecki** - Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego, **Krzysztof Hetman** - Marszałek Województwa Lubelskiego, **Władysław Ortyl** - Marszałek Województwa Podkarpackiego, **Elżbieta Polak** - Marszałek Województwa Lubuskiego, **Jacek Protas** - Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego, **Witold Stępień** - Marszałek Województwa Łódzkiego, **Mieczysław Struk** - Marszałek Województwa Pomorskiego, **Adam Struzik** - Marszałek Województwa Mazowieckiego, **Marek Woźniak** - Marszałek Województwa Wielkopolskiego

**Przewodniczący Sejmików:** **Kazimierz Barczyk** - Przewodniczący Sejmiku Województwa Małopolskiego, Przewodniczący Stowarzyszenia Gmin i Powiatów Małopolski, **Bogdan Dyjuk** - Przewodniczący Sejmiku Województwa Podlaskiego, **Lech Dymarski** - Przewodniczący Sejmiku Województwa Wielkopolskiego, **Andrzej Gościński** - Przewodniczący Sejmiku Województwa Śląskiego, **Teresa Kubas-Hul** - Przewodnicząca Sejmiku Województwa Podkarpackiego, **Marek Mazur** - Przewodniczący Sejmiku Województwa Łódzkiego, **Tomasz Możejko** - Przewodniczący Sejmiku Województwa Lubuskiego, **Jerzy Pokój** - Przewodniczący Sejmiku Województwa Dolnośląskiego, **Marek Jan Tałasiewicz** - Przewodniczący Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego, **Bogusław Wierdak** - Przewodniczący Sejmiku Województwa Opolskiego, **Włodzimierz Stępień** - Wiceprzewodniczący Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego

**Przedstawiciele Samorządu Terytorialnego Województw Polskich:** **Paweł Adamowicz** - Prezydent Miasta Gdańsk, **Rafał Dutkiewicz** - Prezydent Miasta Wrocław, **Tadeusz Ferenc** - Prezydent Miasta Rzeszów, **Piotr Grzymowicz** - Prezydent Olsztyna, **Janusz Kubicki** - Prezydent Miasta Zielona Góra, **Jacek Majchrowski** - Prezydent Miasta Kraków, **Krzysztof Matyaszczyk** - Prezydent Miasta Częstochowa, **Tadeusz Truskolaski** - Prezydent Miasta Białystok, **Michał Zaleski** - Prezydent Miasta Toruń, **Ryszard Zembaczyński** - Prezydent Miasta Opole, **Krzysztof Żuk** - Prezydent Miasta Lublin

**Przedstawiciele Samorządów Terytorialnych Województwa Śląskiego i Małopolskiego:** **Marek Balcer** - Burmistrz Miasta Mikołów, **Zdzisław Byłok** - Wójt Miasta Jaworze, **Janusz Chwierut** - pełniący funkcję Prezydent Miasta Oświęcim, **Adam Fudali** - Prezydent Miasta Rybnik, **Jadwiga Górna** - Sekretarz Gminy Radziechowy-Wieprz, **Jacek Guzy** - Prezydent Miasta Siemianowice Śląskie, **Łukasz Komoniewski** - Prezydent Miasta Będzin, **Dawid Kostempski** - Prezydent Miasta Świętochłowice, Przewodniczący Zarządu Górnośląskiego Związku Metropolitalnego, **Jacek Krywult** - Prezydent Miasta Bielsko-Biała, **Mirosław Lenk** - Prezydent Miasta Racibórz, **Marian Pawlas** - Wójt Gminy Suszec, **Michał Pierończyk** - Zastępca Prezydenta Miasta Ruda Śląska, **Jan Poloczek** - Burmistrz Miasta Wista, **Waldemar Socha** - Prezydent Miasta Żory, **Antoni Szlagor** - Burmistrz Miasta Żywiec, **Gabriel Tobor** - Burmistrz Miasta Radzionków, **Włodzimierz Żak** - Burmistrz Miasta Myszków

**Organizacje gminne:** **Tadeusz Chrószcz** - Przewodniczący Stowarzyszenia Gmin Górniczych w Polsce

**Marshals:** **Piotr Całbecki** - Marshal of the Kuyavian-Pomeranian Voivodeship, **Krzysztof Hetman** - Marshal of the Lubelskie Voivodeship, **Władysław Ortyl** - Marshal of the Podkarpackie Voivodeship, **Elżbieta Polak** - Marshal of the Lubuskie Voivodeship, **Jacek Protas** - Marshal of the Warmińsko-Mazurskie Voivodeship, **Witold Stępień** - Marshal of the Łódź Voivodeship, **Mieczysław Struk** - Marshal of the Pomeranian Voivodeship, **Adam Struzik** - Marshal of the Mazovia Voivodeship, **Marek Woźniak** - Marshal of the Wielkopolska Voivodeship

**Presidents of Sejmik:** **Kazimierz Barczyk** - President of the Sejmik of the Małopolskie Voivodeship, Chairman of the Association of Małopolska Municipalities and Counties, **Bogdan Dyjuk** - President of the Sejmik of the Podlaskie Voivodeship, **Lech Dymarski** - President of the Sejmik of the Wielkopolska Voivodeship, **Andrzej Gościński** - President of the Sejmik of the Silesian Voivodeship, **Teresa Kubas-Hul** - President of the Sejmik of the Podkarpackie Voivodeship, **Marek Mazur** - President of the Sejmik



**RADA SAMORZĄDOWA**  
**III Europejskiego Kongresu Małych i Średnich Przedsiębiorstw**  
**/ SELF-GOVERNMENT COUNCIL**  
**of The III European Congress of Small and Medium – Size Enterprises**

of the Łódź Voivodeship, Tomasz **Możejko** - President of the Sejmik of the Lubuskie Voivodeship, **Jerzy Pokój** - President of the Sejmik of the Lower Silesia Voivodeship, **Marek Jan Tałasiewicz** - President of the Sejmik of the Westpomeranian Voivodeship, **Bogusław Wierdak** - President of the Sejmik of the Opolskie Voivodeship, **Włodzimierz Stępień** - Vice-President of the Sejmik of the Świętokrzyskie Voivodeship

**Representatives of the Local Government of Polish Voivodeships:** **Paweł Adamowicz** - Mayor of the City of Gdańsk, **Rafał Dutkiewicz** - Mayor of the City of Wrocław, **Tadeusz Ferenc** - Mayor of the City of Rzeszów, **Piotr Grzymowicz** - Mayor of the City of Olsztyn, **Janusz Kubicki** - Mayor of the City of Zielona Góra, **Jacek Majchrowski** - Mayor of the City of Kraków, **Krzysztof Matyjaszczyk** - Mayor of the City of Częstochowa, **Tadeusz Truskolaski** - Mayor of the City of Białystok, **Michał Zaleski** - Mayor of the City of Toruń, **Ryszard Zembaczyński** - Mayor of the City of Opole, **Krzysztof Żuk** - Mayor of the City of Lublin

**Representatives of the Local Government of the Silesian Voivodeship:** **Marek Balcer** - Mayor of the City of Mikołów, **Zdzisław Byłok** - Mayor of the City of Jaworze, **Janusz Chwierut** - Acting the Mayor of City Rybnik, **Adam Fudali** - Mayor of the City of Rybnik, **Jadwiga Górna** - Secretary of Radziechowy-Wieprz Municipality, **Jacek Guzy** - Mayor of the City of Siemianowice Śląskie, **Łukasz Komoniewski** - Mayor of the City of Będzin, **Dawid Kostempski** - Mayor of the City of Świętochłowice, President of the Board of the Metropolitan Association of Upper Silesia, **Jacek Krywult** - Mayor of the City of Bielsko-Biała, **Miroslaw Lenk** - Mayor of the City of Racibórz, **Marian Pawlas** - Mayor of Suszec Municipality, **Michał Pierończyk** - Vice-Mayor of the City of Ruda Śląska, **Jan Poloczek** - Mayor of the City of Wisła, **Waldemar Socha** - Mayor of the City of Żory, **Antoni Szlagor** - Mayor of the City of Żywiec, **Gabriel Tobor** - Mayor of Radzionków Municipality, **Włodzimierz Żak** - Mayor of the City of Myszków

**Communal Organizations:** **Tadeusz Chrószcz** - President of the Polish Mining Municipalities' Association



## Biznesowi Partnerzy Strategiczni Kongresu / Strategic Business Partners of the Congress



## Biznesowi Partnerzy Wspierający / Business Supporting Partners



## Partnerzy Wspierający / Supporting Partners



## Partnerzy Instytucjonalni / Institutional Partners



## Samorządowy Partner Strategiczny / Strategic Self-Government Partner



## Partner Samorządowy / Self-Government Partner



## Samorządowy Partner Wspierający / Supporting Self-Government Partner



## Partnerzy Motoryzacyjni / Automotive Partner



## Obsługa PR / PR Service



Partner / Media Partner



Partner Merytoryczny / Substantial Partner



Główny Patronat Medialny / Main Media Patronage



Patron Medialny / Media Patronage



BiznesPolska.pl

BizPoland magazine



REGIONALNA IZBA GOSPODARCZA  
W KATOWICACH

**Regionalna Izba Gospodarcza w Katowicach**

ul. Opolska 15, 40-084 Katowice

tel. 32/ 351 11 80/90

faks 32/ 351 11 85

e-mail: [rig@rig.katowice.pl](mailto:rig@rig.katowice.pl)

[www.rig.katowice.pl](http://www.rig.katowice.pl)

[www.kongresmsp.eu](http://www.kongresmsp.eu)

**Forum Młodych RIG w Katowicach**

e-mail: [forummlodych@rig.katowice.pl](mailto:forummlodych@rig.katowice.pl)

[www.facebook.com/forummlodychrig](https://www.facebook.com/forummlodychrig)

[www.forummlodych.pl](http://www.forummlodych.pl)